



CĂLĂUZA
BIBLIOTECARULUI



7

1964

GĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLICAȚIE A COMITETULUI DE STAT PENTRU CULTURĂ ȘI ARTĂ

★ S U M A R U L ★	BIBLIOTECI ȘI CITITORI DIN ANUL XX	Pag.
	Beatrice ARION — <i>Dialogul Reșiței cu viitorul</i>	385
	<i>Bibliotecile din regiunea Brașov în imagini</i>	388
	Anne-Marie MIHIȚ — <i>Secvențe din Oaș</i>	390
	BIBLIOTECONOMIE, BIBLIOGRAFIE, DOCUMENTARE	
	Ernest PAKI — <i>Cartea în sprijinul producției</i>	393
	Corneliu Dima-DRĂGAN — <i>Bibliografia regională — oglindă a dezvoltării economice și social-culturale a regiunilor</i>	397
	Ion MICU — <i>Dirijarea completării colecțiilor</i>	402
	<i>Sesiunea de referate a Asociației bibliotecarilor din R.P.R. — filiala Iași (30—31 mai 1964)</i>	406
	<i>Analiza activității științifice a Bibliotecii Centrale de Stat</i>	408
	V. CURTICĂPEANU — <i>Ariton Pescariu</i>	411
	PROFILURI ȘI ORIZONTURI LITERARE	
	Sorin ALEXANDRESCU — <i>Geo Bogza</i>	414
	S. A. — <i>Evoluția reportajului</i>	417
	Mircea ANGHELESCU — <i>Valorificarea moștenirii literare</i>	419
	★	
	N. GEORGESCU-TISTU — <i>Alexandru Odobescu și problemele bibliologiei românești</i>	421
	Barbu THEODORESCU — <i>„Biblioteca Romana din Paris“</i>	423
	★	
	Ion VERDEȘ — <i>File din istoria patriei (Indicații pentru organizarea unei seri literare)</i>	427
	ACTUALITATEA ÎN BIBLIOTECI	
	<i>În întâmpinarea marii sărbători</i>	429
	Veronia FLORONI — <i>Atragerea de noi cititori</i>	430
	Gh. TALPEȘ — <i>Deputații sprijină biblioteca</i>	430
	Maria TAMAȘ — <i>Propaganda cărții agrozootehnice</i>	431
	V. P. OLEA — <i>Concursuri „Cine știe, câștigă“...</i>	432
	Pavel BINDER — <i>Expoziția comemorativă Stephan Ludwig-Roth 1796—1849)</i>	434
	TRIBUNA BIBLIOTECARULUI	
	Ioana ARSUREANU — <i>Din nou despre lectura elevilor</i>	435
	★	
	Livia BACÎRU — <i>Revoluția franceză și bibliotecile</i>	439
	PREZENTĂRI DE CĂRȚI. RECENZII	
	Eduard BIBIRI — <i>Lucrările economice în atenția bibliotecarilor</i>	439
	Recenzii : (Bălcescu, N. <i>Opere, vol. IV</i> ; Sărățeanu, L. <i>Acasă la...</i> ; Giuseppe Tomasi di Lampedusa. <i>Ghepardul</i> ; Yașar Kemal. <i>Indje Memet</i>).	

ANUL XVII
nr. 7

IULIE
1964

41 000

● REDACȚIA : Str. BIS. AMZEI 5-7 — București —



DIALOGUL REȘITEI CU VIITORUL

Ipostazele asimilării culturii ♦ Unde are loc
avanpremierea șarjelor ♦ Amfiteatrele Reșiței
♦ În Valea Bîrzavei se cîntă Beethoven

Intri în Reșița ca într-un vast laborator. Munții dimprejur străjuie răsăritul neîntrerupt al soarelui din cuptoare, uriașul proces al supunerii fierului și focului de către om, meșterul priceput care de mai bine de două veacuri, desăvîrșește pe aceste meleaguri știința prelucrării metalului. În peisajul orașului, dominantele grave ale coșurilor și furnalelor aduc atribute tonice, de o severă frumusețe. Din înălțimea lor, Reșița de azi, Reșița celui de-al douăzecilea august liber, dialoghează cu viitorul pe teme majore ale dezvoltării ei continue, își fixează, în perspectivă, traseele îndrăznețe ale anilor ce vor veni.

Mai multe tone de fontă, de oțel, mai multe laminate; reducerea timpului de elaborare a șarjelor și planul modernizării orașului; sporirea numărului de inovații și raționalizări, de cărți în biblioteci și de blocuri noi; ridicarea calității oțelurilor și evoluția artiștilor amatori pe treptele măiestriei; întreținerea cuptoarelor Siemens-Martin și pregătirea cadrelor de specialiști; organizarea timpului liber al tineretului și amenajarea spațiilor verzi; acestea și multe altele sînt probleme care-i preocupă pe oamenii Reșiței și pentru rezolvarea cărora, împreună, au angajat cu viitorul o pasionantă dispută, cu valoarea unei chemări la întrecere. Pe coordonatele acestei întreceri, oamenii înșiși cresc, adaugă vieții lor sensuri și preocupări noi, cu largă semnificație. La centrul școlar, în ateliere și secții, în săli de lectură și laboratoare, la cursuri de ridicarea calificării sau la piese de teatru și concerte, oamenii Reșiței învață, se pregătesc permanent pentru marea competiție cu timpul.

Despre ziua aceea, a concursului, se mai vorbește și acum la oțelărie. În-
trebările fuseseră destul de grele, să-i pună în încurcătură chiar și pe
muncitorii cu experiență. Băieții trecuseră prin niște emoții strașnice. De pildă,
Rainai. După ultima întrebare zăbovise îndelung, cîntărindu-și parcă fiecare vorbă pe ca-
re trebuia s-o rostească. Și doar, despre feromangan se discutasese de nenumărate ori în
secție. Atunci cînd Dumitru o cam „scrîntise” cu dozarea, pustiiseră pur și simplu raftu-
rile bibliotecii tehnice, împrumutînd o sumedenie de cărți în legătură cu oțelurile
aliante. După ce s-au documentat cu toții, Pirvu, secretarul comitetului U.T.M., orga-
nizase și o consfătuire. Să fi uitat Rainai toate astea? Cînd, în sfîrșit, răspunsul lui
venise, corect, bine chibzuit, toți răsufleseră ușurați.

Concursul l-au cîștigat cei mai buni: Vasile Rainai, Radu Văduva, Ion
Bătrînca. Dar toți tinerii (și participaseră mulți, aproape o sută), se pregătiseră
serios, ca pentru un adevărat examen. Mai ales că, pe afișul ce anunța data ținerii
concursului „Cine știe meserie, cîștigă” cu tema *Elaborarea oțelului*, un glumeț adău-
gase: „Numa' de știi meserie, ești bun la oțelărie”. Ce-i drept, gluma era bună, plă-
cuse tuturor și adăugirea rămăsese în continuare pe afiș. Pentru băieți, era un motiv
în plus să-și arate destoinicia.

La oțelăria Siemens-Martin a Combinatului siderurgic sînt foarte mulți tineri. Vin aici, la oțelărie, după ce au terminat școala profesională. Se pasionează de metoda reparării la cald a vetrelor, așteaptă cu nerăbdare ziua în care li se va încredința, pentru prima oară, responsabilitatea elaborării unei șarje.

Totodată, merg la teatru, la cinema, „suferă“ pentru cite o echipă de fotbal. Învață, citeșc mult.

În seara aceasta, la medalionul literar *Mihai Eminescu* organizat de biblioteca mobilă a secției, au venit cu toții. Se citeșc versuri. Filele se dau una după alta, frumuseți cunoscute și de fiecare dată noi, trezesc în ascultătorii sensibilități pe care nici nu și le știau, poate. Tinerii care în urmă de un ceas se „luptaseră“ cu vreo ecuație complicată ascultă acum, înfiorați, mari adevăruri despre lume legănate pe cîteva silabe.

★

Prima bibliotecă a muncitorilor reșițeni, cu cîteva sute de volume, s-a înființat și a început să funcționeze cînd s-a cîmpit prin 1922, din pușinii bani ce se adunau cu contribuția tuturor. Bătrînul lăcătuș *Mihai Urosch*, acum pensionar, multă vreme responsabilul acestei biblioteci, își mai amintește de anii aceia cînd procurarea unei cărți se făcea cu prețul unor economii crunte.

Astăzi, în Reșița sînt biblioteci numeroase, cu un fond care se ridică la aproximativ 300 000 de volume. Pentru muncitorii celor două mari întreprinderi, Combinatul siderurgic și Uzinele constructoare de mașini, funcționează o bibliotecă sindicală situată în clădirea casei de cultură și două biblioteci tehnice, toate însumînd peste 96 000 de cărți. La sfîrșitul anului trecut, numărul cititorilor înscrși la aceste trei biblioteci se apropia de 14.000, iar cel al cărților și periodicelor consultate depășea 100 000.

Aici, în bibliotecă, în preajma cărților cu scheme și calcule complicate, oamenii învață să stăpînească metalul, să-i subordoneze destinul nevoilor lor. Ceasurile acestea de trudă anonimă pe o pagină de carte, generează inovațiile, raționalizările, duc la depășirea normelor și determină îndeplinirea, înainte de termen, a planurilor de producție. Spectacolul torentului de știință care însoțește fiecare șarjă se desfășoară în avanpremieră, modest, în sala de studiu, avînd drept protagoniști, în locul cuptoarelor uriașe și al metalului în flăcări, doar creionul și caietul de însemnări.

Cei ce pun sub semnul întrebărilor iscoditoare probleme considerate definitive, se recomandă singuri, din fișele de cititori, sau din cele în care sînt înscrise inovațiile, la cabinetul tehnic. Sînt cei care, numai la Combinatul siderurgic, au făcut în cursul anului trecut 274 propuneri de inovații dintre care, cele 188 aplicate pînă în prezent, aduc 11 055 327 lei economii anuale. Sînt inginerii *Gheorghe Chișu* și *Aurel Blagoe* de la oțelăria Siemens-Martin, inginerii *Petru Velicescu* și *Aurel Diaconescu* de la furnale, maistrul furnalist *Ștefan Petzak*, maistrul electrician *Ilie Miloșevici* de la calea ferată a Combinatului și mulți alții.

Unul dintre ei și încă unul dintre cei mai cunoscuți, este inginerul *Constantin Popescu*. Deși foarte tînăr, este adjunct al șefului oțelăriei. Este în permanență preocupat. Mereu are de comunicat o idee, de verificat un calcul. Prin secție se spune că inginerul *Popescu* a împrumutat ceva din neastîmpărul oțelului fluid. Are articole și lucrări publicate. Printre ele: *Repararea lingotierelor din oțelării prin sudură* și *Folosirea ghiaburilor stampate în oțelării*. Ultima, descrierea unei inovații realizată împreună cu *Vasile Toia*, zidar șef, a stîrnit și interesul hunedorenilor. L-au invitat pe *Toia* să experimenteze. Nu este prima dată cînd Hunedora și Reșița, cei doi uriași ai siderurgiei, înlestați în întrecere, fac schimb de experiență.

Acum este preocupat de problema pregătirii uscate a pîlnilor de turnare. Lucrează ceasuri întregi cu inginerul *Belega*, discută, calculează. Acasă, masa de lucru li este plină de tratate, de reviste. Trece aproape zilnic pe la biblioteca tehnică, să vadă dacă „n-a mai sosit ceva nou“.

Și tot acum, îl citește pe *Galsworthy*. Semn că înafară de oțel, inginerul *Popescu* se mai preocupă și de alte lucruri iar anumite vorbe, după care el s-ar fi „profilat“ numai pe probleme profesionale, sînt, după spusele sale, „de-a dreptul calomnioase“.

★

În sala colțului roșu, nu se aude decît vocea domoală, cu accent bănătean, a inginerului *Itu*. Astăzi, la cursul de ridicarea calificării furnaliștii învață despre depozitarea materiei prime. Ascultă cu atenție, notează conștiincioși. Scheme, calcule, soluții de încărcare, umplu paginile caietelor liniate, de școală.

Se ivesc și nedumeriri. O dată lecția terminată, întrebările curg. Și Nicolae Bobic și Sever Tudor și Ion Bodnaro, discută, cer explicații. În sala colfului roșu, se instituie o veritabilă consfătuire de producție. „Aglomeratul se poate folosi și umed?“, „De ce se „prostesc“ zgurile la noi?“, „Cum se descurcă hunedoreni cu siderita?“, „Ce procese se petrec în depozitul de omogenizare?“

Deosebit de prins în discuție este Ion Antip. Ca mai toți metalurgiștii e pasionat de chimie. Aceasta, încă de pe când învăța meserie „pe furate“, cocoșat asupra piriașele de fontă incandescentă și se străduia să priceapă miracolul permanenței deveniri a materiei. A auzit că asta se cheamă chimie și o dată, când i-a căzut în mână pentru citeva ore un manual de liceu, a copiat pagini întregi de formule chimice. A doua zi, se prezentase cu teancul de foi scrise mărunt pe ambele părți, la tehnologul secției. L-a rugat să-i explice, să-l facă să înțeleagă.

În ziua aceea, inginerul n-a izbutit să-l învețe chimie pe muncitorul care nu avea decît patru clase primare. Atunci a fost însă începutul. Au trecut anii, Ion Antip și-a terminat între timp „seralul“. Pasiunea lui, chimia, n-a părăsit-o. Acum se descurcă plin de siguranță în labirintul de formule. Iar astăzi, la cursul de ridicare a calificării, intervine competent în discuții și scrie la tablă reacții chimice cu dezinvoltură de specialist.

Asemenea consfătuiri au loc periodic în toate sectoarele Combinatului. Anul acesta, funcționează peste 60 de cursuri de specializare de diferite grade și pentru diferite meserii, frecventate de mai mult de 2 000 de muncitori. O dată la două săptămîni, după terminarea schimbului, furnaliștii, oțelarii, mecanicii, electricienii, vin înarmați cu crelon și hirtie să audieze lecții profesionale. Sălile cluburilor, bibliotecile, birourile, se transformă în adevărate amfiteatre unde matematica, fizica și chimia, țin stat cu campionii șarjelor rapide sau cu frezorii de precizie. În aceste zile, Reșița pare o școală uriașă, cu numeroase săli de studiu în care oamenii, aplecați asupra cărților, se perfecționează în știința prelucrării metalelor. Atunci, indiferent de meseria lor sau de vîrstă, oamenii Reșiței se întîlnesc pe făgașul aceluiași preocupări, unde învățătura, studiul permanent, sînt ridicate la rang de necesitate.

Pasiunea pentru frumos este aceeași la Reșița, ca pretutindeni. Oamenii știu să alăture muncii frumusetea unui vers sau a unei melodii. O spun aceasta, de pildă, fișele cititorilor bibliotecii sindicale. O statistică sumară indică scriitorii preferați: Eminescu, Sadoveanu, Tolstoi, Balzac, Creangă, Rebreanu, Preda. O spun reșițenii înșiși, prin preocupările din timpul lor liber, prin felul în care se îmbracă sau își aranjează locuințele.

O dovedesc de asemenea, activitățile multiple care au loc la casa de cultură. Aici, colectivul bibliotecii organizează simpozioane, seri literare, consfătuiri, recenzii. În holuri, se expun periodic ultimele cărți apărute. Corul care a cucerit pînă acum numeroase trofee, se pregătește în vederea viitoarelor spectacole. Repetă și recitatorii artistici, dansatorii, membrii formației de operetă. În sălile de lectură, „seraliștii“ își pregătesc lecțiile pentru a doua zi, inovatorii se cufundă în calcule. Seara, în special, toate aceste activități sînt în toi și ferestrele casei de cultură strălucesc pînă tîrziu.

De altfel, serile, mai ales în serile de primăvară, Reșița întregă, pe un mal și pe celălalt al Bîrzavei, pare potopită de lumină. La ceasurile acestea, reșițenii citesc, ascultă radio. Cei care sînt în schimb, duc mai departe bătălia cu planul. Într-una din aceste seri, cînd la furnale se făcuse o nouă deșarjare și dansul scînteilor mistuia întunericul pînă departe, iar fumul din coșurile oțelăriei urca alb spre înălțimi, orchestra simfonică a casei de cultură repetă o simfonie de Beethoven. Reșița își acompania marele dialog în care a angajat viitorul, cu acorduri grave, beethoveniene.

BEATRICE ARION

Bibliotecile din regiunea Braşov în imagini

— Cei mai tineri cititori din Avrig în faţa expoziţiei permanente „Concursul „Iubiţi cartea“”. (Fig. 2).



↑
— O hartă a răspîndirii cărţii în comuna Avrig (raionul Sibiu). Aici, în satul în care s-a născut ctitorul învăţămîntului în limba romină, Gheorghe Lazăr, lumina cărţii a pătruns, în anii revoluţiei culturale, în fiecare casă. (Fig. 1).



— Sala de împrumut a Bibliotecii regionale Braşov. În căutarea cărţii preferate... (Fig. 3).





↑
— La biblioteca stațiunii balneoclimaterice Bazna (raionul Mediaș), au sosit primii cititori ai anului (Fig. 4).

— S-a oprit oare cititorul asupra acestei cărți? Poate... Această scenă se repetă în zeci de mii de variante, zi de zi, în activitatea bibliotecilor din regiunea Brașov. (Fig. 5).

↓
— Accesul liber la raft la Biblioteca raională Mediaș. (Fig. 6).



Oaşul contemporan. Plin de pitoresc, cu obiceiuri și port ce diferă de la o comună la alta, cu case noi și arătoase ce vorbesc parcă singure de dispariția însoțitoare de veacuri a oșanului — sărăcia. Străbătându-l de la un capăt la celălalt îți rămân întipărite zeci și zeci de impresii, de întâmplări și oameni ai Oaşului de azi, asemenea secvențelor unei pelicule cinematografice. Derulind-o, prind din nou viață eroii unui reportaj ce și-a ales ca temă o prezență obișnuită de acum în viața oșenilor — cartea.

Sîmbra

O poiană de munte, un țarc, de jur împrejur păduri. Pe verdele încă crud al ierbii o inflorescență de culori: basmalele și clopurile locuitorilor Certezei veniți cu mic și cu mare la sîmbra oilor. Moment de urcare a oilor la munte și de lăsare a lor în grija unor ciobani, sîmbra este și o sărbătoare care-i adună pe locuitorii satului pe una din poienile apropiate. Prilej de veselie, țipurit (formă specifică de strigătură) și joc.

Sinceră să fiu nu prea vedeam calea cea mai sigură de a intra în vorbă cu cei care erau preocupați de cu totul alte îndeletniciri decît cele ale cititului. Tovărășia profesoarei Doina Bartoș, totodată și bibliotecară cu muncă obștească, mi-a slujit drept introducere. Cîțiva copii ne-au înconjurat. N-a fost nevoie de efort pentru a-i stîrni la vorbă. După cinci minute se discuta cu aprindere. Despre ce anume? Despre multe de-ale vîrstei de 10—14 ani. Cînd am ajuns la subiectul „cărți“ micile dispute au izbucnit. Fetite, mai ales o codană cu ochi vioi, optau încă pentru povestiri, ceea ce în ochii băieților apărea ca o lipsă de maturizare. Ei citeau cărți de aventuri, romane științifico-fantastice. După cum spunea profesoara Doina Bartoș, erau citeodată atît de zeloși încît uitau de literatura recomandată la școală. S-au găsit însă și remediile: urmărirea atentă a lecturii, consultarea profesoarei de limba romînă, organizarea de concursuri pentru citirea cărților indicate. În bună parte s-a reușit să li se trezească interesul pentru o sumedenie de cărți pe care de obicei le ocseau.

Ascultam cele spuse de profesoara Doina Bartoș și mă gîndeam că n-ar fi rău să fie stimulat mai mult interesul pentru lectură și al celor „mari“. Adăugînd formelor specifice de muncă bibliotecară și o doză de entuziasm, absolut necesar muncii dificile de atragere a oamenilor la citit, s-ar realiza lucruri și mai bune decît pînă acum.

La drum cu șoferul Dobie

Născut și crescut în Oaș, Gheorghe Dobie a apucat la cei 26 de ani ai săi să cunoască și o bună parte din țară. „Am meserie frumoasă“ — spune el ori de cîte ori are ocazie. „Dar nici mașina nu-i mai prejos“ — caut eu să-i ating coarda sensibilă. „Frumoasă, frumoasă, dar cere îngrijire multă“. „O întreții cumva cu romane? Și-acum vād că ai unul cu d-ta“ — îl necăjește Angela Potra, directoarea bibliotecii raionale. „Da, «romane», despre întreținerea mașinii“ — și zîmbînd, întoarce cartea cu coperta spre noi. Era *Manualul mecanicului auto*.

Cînd terminase cele 7 clase elementare tare mîndru se mai simțea: făcea parte din prima serie de copii din Turț, comuna natală, care absolvea o școală cu 7 clase. „Acum nu se mai mîndresc pe la noi nici cei care termină școala medie.

E ceva obișnuit. Pentru că eu nu m-am obișnuit cu atâtea lucruri noi de care nu se prea pomeneau înainte prin Oaș". Și atent la curba serpentinelor continuă: „Și cu cititul parcă n-a fost la fel. Oașan la bibliotecă... Acum e ceva obișnuit. Când mi-am cumpărat primele cărți le-am așezat la vedere, să le privească toți cei care intră în casă. Acum nu se mai miră nici un cunoscut de cărțile mele. Au și ei”.

Cunoașterea mai amănunțită a oșenilor nu a făcut decât să-mi confirme cele spuse de șoferul Dobie.

Cămîrzana

Un turist neavertizat, colindînd prin munții Oașului s-ar mira la prima vedere, doar, de inventarul ceva îmbogățit al obiectelor unui simplu cioban de la o obișnuită stîină de munte. Printre ele va întîlni cartea — un obiect modest la înfățișare, împachetat poate în hîrtia de-acum zdrențuită a unui ziar. Încerc să-mi închipui cam ce mină ar face acest turist dacă ar sta de vorbă, să zicem, cu Florea Iacob sau cu Ion Dobe, ciobani din Cămîrzana. Fac acest efort de imaginație gîndindu-mă că prin miinile lor au trecut *Iliada*, *Mizerabilii*, *Inimă vrăjită* a lui Roland, romanul lui Constantin Simonov *Vii și morți*, fără să mai enumăr titluri de romane ieșite de sub pana scriitorilor noștri contemporani.

În 1960, cînd a devenit bibliotecară la Cămîrzana, Angela Nan dorea să facă din locul său de muncă centrul activității cu cartea. Realitatea a obligat-o să adapteze activitatea bibliotecii la specificul de viață al celor care trebuiau să-i devină cititori.

Majoritatea bărbaților sînt mai tot timpul plecați. Tinerii, ca și cei în vîrstă, lucrează pe diferite șantiere sau întreprinderi din țară. În comună rămîn femeile, copiii și bărbații cărora locurile muntoase din jur le oferă posibilitatea de a munci. În cea mai mare parte se ocupă cu oieritul. O dată cu căldura iumboare a primăverii, își iau desagi și urcă cu oile la munte. Împreună cu ei își începe călătoria și o parte din cărțile bibliotecii. În primul an, Angela Nan s-a cam neliniștit cu gîndul la soarta volumelor ce părăseau pentru o vreme mai lungă rafturile bibliotecii. Ce-i drept oamenii se cam mirau. Nu mai avuseseră niciodată cu ei asemenea tovarăși de drum. Pe urmă s-au obișnuit. De cîte ori cobora vreunul în comună aducea cărțile să le schimbe.

A fost o experiență fericită din partea ambelor părți. Noutatea a devenit o practică curentă.

Ce să citim?

Pusă cu stăruință de cititorii din Turu-Lung, întrebarea i-a dat destulă bătaie de cap bibliotecarei Magoss Ileana. Era ușor să le împrumute ce-i venea mai repede la îndemînă, să le umple fișele cu cît mai multe cărți și cu asta să considere că și-a făcut datoria. Oamenii așteptau însă altceva: un sfat, o încurajare, chiar și o punere la încercare a puterii de înțelegere a cutărei sau cutărei probleme din cărțile citite. Și Magoss Ileana în cei 5 ani de activitate nu și-a dezamăgit cititorii. În amintirea ei e bine păstrată încă evoluția unor cititori care au pornit de la „Ce să caut eu la bibliotecă” și-au ajuns la „Ce-ai mai primit nou, pe astea doar știi că le-am citit”. Colectivistei Seress Rozalia, azi pasionată cititoare, parcă nu-i vine a crede că a existat o vreme cînd nici nu știa cum arată pe dinăuntru biblioteca din comună. Brigadierul Molnár Mihai, care în urmă cu cinci ani dădea din mînă plictitis cînd îl îndemna bibliotecara să citească o carte, îi mărturisise nu de mult unui alt brigadier, Heil Isosif: „Mie îmi place să știu cît mai multe despre munca mea. Și azi nu mai poți face agricultură fără cunoștințe temeinice de agrotehnică. De unde să le iei dacă nu din cărți”.

Cu cîteva zile înainte de a ajunge la Turu-Lung, avusese loc o consfătuire cu cititorii. Tematica i-a interesat pe toți deopotrivă; le dădea încă un răspuns la întrebarea mereu actuală „Ce să citim?” După cum apreciau colectivista Seress Ileana, de la sectorul legumicol, și utemistul G. Andrei, colectivist frunțaș, au fost două ore folosite din plin de toți cei care au participat.

În miez de noapte

La Tarna-Mare se stinseseră ultimele becuri. Doar la sfatul popular mai rămăseseră câteva geamuri luminate. În jurul mesei de ședință se discuta cu însufletire. Comitetul executiv analiza munca culturală. După cum arătase raportul erau și „bune” și „rele”. De cele bune nimeni nu vorbea acum. Le știe toată lumea. Problema era cum să le înlăture pe cele rele.

„Cu biblioteca ce facem?” — Întrebarea adresată celorlalți pornea de la președintele sfatului. Directoarea căminului cultural, care prezentase de altfel și raportul despre munca culturală din comună, își susținea punctul de vedere: „Bibliotecarul e supraaglomerat cu diferite sarcini”. „Nici biblioteca nu prea e arătoasă, are localul cam mic” — o completă directorul școlii. „Numărul cititorilor e destul de modest” — zise secretarul sfatului. „Asta cam așa e. Dar la sectorul zootehnic s-a făcut treabă bună cu biblioteca mobilă” — îi sări în ajutor președintele gospodăriei.

Se puneau probleme, se căutau căi de rezolvare. Poate că în acel moment, președintele sfatului ar fi vrut să-l întrebe și pe bibliotecar de ce părere e. Pe cine să întrebi însă dacă nimeni nu l-a invitat la această ședință. Și fără îndoială ar fi avut și el de spus câte ceva. E drept nu prea are mulți cititori, vreo 400 în cinci luni. Dar oamenii au citit destul de mult; indicele de lectură e 8. Are și el partea lui de vină. Poate e necesar să fie mai insistent în atragerea oamenilor la bibliotecă și poate ceva mai inventiv. Să compenseze astfel condițiile mai puțin prielnice pe care le prezintă localul bibliotecii. Se simțea nevoia și a unui ajutor mai substanțial din partea celor cu experiență în munca culturală.

Dacă era în acea seară de față ar fi văzut că cei de la care aștepta un sprijin se gîndeau cu toată seriozitatea cum să îl dea. Nu degeaba, tîrziu, în miez de noapte, la sfatul popular din Tarna-Mare comitetul executiv analizase cu simț critic munca culturală din comună și luase o serie de hotărîri.

Vi-l prezentăm pe...

Romulus Boșca, secretarul comitetului raional de cultură și artă, este un entuziast. De altfel, parafrazîndu-i o afirmație ce-i slujește drept deviză, nici nu se poate „să faci muncă culturală” fără o dăruire totală de sine.

Oșan prin naștere, își iubește ținutul natal cu care, cum s-ar spune, a crescut odată; el devenind profesor, iar Oașul adăugînd pitorescului ce i-a făcut faimă și caracteristica de „dezvoltare economică și culturală continuă”.

Pe Romulus Boșca îl găsești cam greu la sediul comitetului de cultură și artă. E „acasă” pretutindeni. La Bicsad se simte nevoia unui control la bibliotecă; n-a mai trecut de câteva săptămîni. La Vama urmează să se deschidă o bibliotecă comunală și trebuie urmărite pregătirile. La Tîrșolț s-ar cere, de asemenea, transformarea bibliotecii sătești într-una comunală. E o așezare mare, profesorul Grigore Torz, care răspunde de bibliotecă, a muncit cu trageră de inimă, oamenii vor să citească așa că nu se mai poate fără o bibliotecă ca lumea, cu cărți multe și cu un bibliotecar care să se ocupe numai de ea. Și comitetul de cultură și artă vrea să cunoască în amănunțime situația; altfel nu va avea certitudinea că a unsprezecea bibliotecă comunală din Oaș trebuie înființată la Tîrșolț și nu în altă comună. Dar cite nu sînt de făcut. Activitatea căminelor culturale și a bibliotecilor (în afara celor 9 comunale, în raion sînt 10 biblioteci sătești neafiliate și 23 afiliate) sînt un permanent prilej de control și îndrumare, de satisfacții și de multă, multă muncă pentru ca totul să meargă bine. „Avem greutățile noastre dar sîntem mai tari ca ele și le biruim” — obișnuiește să spună Romulus Boșca. Rezultatele de pînă acum nu i-au dezmințit cuvintele.

„După 20 de ani, se poate vorbi de Oașul nostru ca despre un ținut ca oricare altul din țară”. Și continuîndu-și ideea, secretarul comitetului de cultură și artă mi-a spus: „La fel ca-n orice loc din țară, poți urmări și aici cum antrenarea oamenilor în activitatea cotidiană atît de multiplă, specifică prezentului nostru socialist, se reflectă și-n cererea, mereu mai variată și exigentă de cărți. Este un fenomen propriu vremurilor noastre”.

ANNE-MARIE MIHIȚ

Cartea în sprijinul producției

Combinatul carbonifer Valea Jiului, cu sediul în Petroșani, este una dintre marile unități industriale ale țării. Activitatea de bază a întreprinderii o formează exploatarea și prepararea cărbunelui provenit de la minele Lonea, Petrila, Aminoasa, Vulcan, Lupeni și Uricani. Pentru a putea face față sarcinilor în condițiile de muncă dificile, specifice mineritului, este necesar ca personalul care lucrează în subteran să posede o bună pregătire în specialitate. Muncitorii noi angajați sînt instruiți, în prealabil, la suprafață; calificarea lor continuă în școlile de ajutor-miner, mineri și electro-lăcătuși de mină de pe lângă exploatarea; calificarea tehnicienilor și inginerilor mineri se asigură în școala de maiștri, respectiv la Institutul de mine, ambele cu sediul în Petroșani.

Nivelul de pregătire din școli corespunde, în general, problemelor tehnice ridicate de exploatare, lucru demonstrat de evoluția favorabilă a indicatorilor de producție și de productivitate a muncii. Interesul deosebit pentru noutățile tehnice este o trăsătură caracteristică a muncitorului, tehnicianului sau inginerului, proaspăt absolvent al școlii. Curiozitatea științifică, dorința de a învăța în continuare, de a se specializa, este întreținută și stimulată de către întreprindere. În acest scop, la dispoziția tuturor lucrătorilor au fost puse cărți, reviste și alte materiale de specialitate.

O bibliotecă tehnică a existat și în trecut la sediul Combinatului carbonifer Valea Jiului. Dar ea avea puține cărți și reviste tehnice, editate în majoritatea lor în alte limbi decît romîna,

Dimensiunile și structura acestei biblioteci, devenită astăzi Biblioteca centrală a Combinatului s-au schimbat mult în ultimii ani. Ea a început să se îmbogățească treptat cu cărți și reviste din domeniul mineritului și al disciplinelor înrudite, scrise în țara noastră sau în alte țări cu o industrie carboniferă dezvoltată. Concomitent, s-au înființat și s-au dezvoltat biblioteci proprii ale exploatărilor miniere și ale celorlalte subunități. Aceste biblioteci, în număr de 17, s-au extins în funcție de importanța și specificul subunității. Cele mai mari dintre ele și anume biblioteca unității de proiectare și cea a Uzinei de reparat utilaj minier au avut, la începutul anului curent, 5 774, respectiv 3 907 volume. De cîțiva ani, cărțile și periodicele intrate în Biblioteca centrală, cu excepția celor străine, au fost dirijate în cel puțin cîte un exemplar și la bibliotecile subunităților. Cele mai importante publicații periodice (*Revista minelor*, caietele selective *Cărbune și minerit*, *Industria minieră*, broșurile *Progrese în industrie*, *Inovații în industrie*, *Caietele de nivel mediu*) se distribuie în acest an subunităților în zeci și chiar sute de exemplare.

La începutul anului 1964, cele 17 biblioteci dețineau, în total, 24 353 de cărți și broșuri tehnice, la care se adaugă o importantă colecție de publicații periodice. În anul în curs, Combinatul s-a abonat la 58 de reviste romînești, dintre care 3 din domeniul minier, iar restul din domeniile: petrol și gaze, chimie, metalurgie, electrotehnică, tehnologie, construcții de mașini, automatizare și electronică, organizarea muncii, protecția muncii, economie etc. Un număr mare de reviste de specialitate ne procurăm din țările cu o industrie minieră dezvoltată.

Informarea și documentarea asupra celor mai noi cuceriri ale tehnicii miniere sînt organizate acum siste-

matic și au o eficiență reală. Drumul nu a fost ușor. Analizându-se posibilitățile pe care le aveau cititorii de a cunoaște bogatul material documentar existent în biblioteci, s-a ajuns la unele constatări utile privind orientarea cit mai bună a activității de documentare :

— O parte din materialul documentar cel mai valoros, cuprins în cărți și reviste scrise în majoritate în alte limbi decât româna, era consultat de un număr restrâns de cititori. Această situație se datora faptului că respectivele materiale se găseau numai la sediul din Petroșani al Bibliotecii centrale, într-un singur exemplar, cit și împrejurări că un procent mic de salariați cunosc cel mult una dintre limbile de mare circulație. Este adevărat că I.D.T. traduce o parte din articolele apărute în revistele miniere străine și că acestea ajung la îndemina cititorilor prin caietele selective *Industria minieră și Cărbune și minierit*, care, așa cum s-a arătat mai sus, sînt distribuite în zeci și sute de exemplare. Totuși, problema nu putea fi considerată rezolvată complet fiindcă traducerea ne sosesc cu aproximativ o jumătate de an întârziere și, ceea ce este mai important, I.D.T. selecționează materialul tradus nu în mod special în funcție de nevoile exploatareilor din Valea Jiului, ci ținînd seama de interesele întregii industrie extractive din țară. Ca urmare, caietele selective amintite, cuprinzînd și traduceri care interesează minele de minereuri, de sare, exploatarele de lignit etc. nu oferă suficiente traduceri de material documentar necesar exploatareilor de cărbune din Valea Jiului. O verificare făcută în acest sens în anul 1963 arată că, din materialele traduse de secția de documentare a Combinatului nostru numai cca. 10% au fost traduse și de I.D.T. și publicate, ulterior, în caietele selective.

— În comparație cu cărțile tehnice, revistele de specialitate sînt mult mai căutate de cititori. Aceasta se datorează împrejurării că redactarea și editarea unei cărți durează, în general, mult, iar în cazul volumelor importate din alte țări, nivelul tehnicii prezentate este de cele mai multe ori mai vechi de doi ani. În schimb, revistele oferă un material mult mai proaspăt, iar modul de prezentare este, de obicei, mai atrăgător. Articolele din

revistă se referă, cu precădere, la probleme mai restrînse și tocmai de aceea sînt mult mai aprofundate decît capitolele rezervate aceluiași probleme în cărți.

— La diviziunea 622 (*Tehnică minieră*), clasificarea zecimală nu este suficient de detaliată pentru ca bibliotecarul să poată servi expeditiv cititorul, mai ales, că în cazul fișelor articolelor din reviste întocmite de I.D.T. sau de bibliotecă, nu se obișnuiește să se fiină o a doua colecție de fișe aranjate după autori. În marea majoritate a cazurilor, inginerii și tehnicienii se adresează bibliotecarului, indicînd tema și nu autorii cărților sau articolelor de reviste.

— Condițiile pentru frecventarea sălilor de lectură ale bibliotecilor sînt mai reduse în cazul inginerilor și tehnicienilor, care, pentru a dirija producția, trebuie să presteze o muncă legată de eforturi fizice mai mari decît în alte industrii. Prin urmare, materialul documentar trebuie să stea la dispoziția lor la birou și mai ales acasă, sub formă atrăgătoare și ușor de consultat. Din acest punct de vedere, formele optime de prezentare sînt recenzia și, eventual, traducerea rezumată. Din capul locului, se recenzează numai ceea ce interesează în mod deosebit.

Ținînd seama de cele enumerate, s-a hotărît reorganizarea bibliotecii și editarea unui buletin de informare tehnică. În cadrul serviciului cercetare-documentare de pe lângă Biblioteca centrală a Combinatului, s-a înființat o secție de documentare. În timpul reorganizării, la această secție au lucrat doi ingineri principali minieri cu o practică îndelungată la exploatare, un inginer economist, un traducător, un bibliotecar și o dactilografă. S-a procedat, în primul rînd, la detalierea diviziunii 622 (*Tehnică minieră*) a clasificării zecimale, pentru o mai judicioasă aranjare pe probleme a fișelor articolelor din reviste. Au fost întocmite fișe de articole numai pentru publicațiile din revistele miniere și dintre acestea numai pentru cele care au legătură cu activitatea de bază a Combinatului respectiv, cu exploatarea și cu prepararea huilei. Nu au fost incluse în colecție fișele articolelor care tratează probleme legate de exploatarea mine-reurilor și a sării, exploatarea ligni-

tului, exploatarea la zi, decît în măsura în care problema era comună pentru toate minele. Astfel, de exemplu, nu s-a trecut în colecție fișa unui articol care prezintă o metodă de exploatare a filoanelor de minereu, aplicată la o mină de minereu, în schimb s-a păstrat fișa unui referat care expune experiența cîștigată în aceeași mină la săparea galeriilor sau la combaterea prafului silicogen etc. De această triere a fost nevoie dat fiind numărul exagerat de mare de articole care apar în revistele miniere, cu atît mai mult cu cît se colecționează și fișe ale unor articole din reviste ce nu intră în biblioteca noastră.

Necesitatea unei divizări mai detaliate decît cea din clasificarea zecimală oficială a devenit evidentă în primul rînd tocmai datorită cerințelor orientării rapide a bibliotecarului și servirii prompte a cititorilor. De pildă, la Biblioteca centrală a Combinatului există, în prezent, la capitolul „susțineri miniere”, peste 1 200 de fișe de articole din reviste, deși fișele cele mai vechi sînt din anii 1957—1958. Dacă ne-am fi rezumat la clasificarea îndeobște folosită, am fi avut grupe de 300—500 de fișe, iar căutarea lor ar fi fost dificilă. Tocmai de aceea, s-a procedat la o divizare mai detaliată a capitolului „susținere” (622.28 din clasificarea zecimală 28 *Susțineri miniere*; 281 *Susținerea galeriilor*; 281.1 *Susținerea în beton*; 281.11 *Susținerea cu beton proiectat ș.a.m.d.*). În acest mod, capitolul „susținere”, care avea numai trei fișe divizionare (622.28 *Susțineri miniere. Susținerea galeriilor și puțurilor. Cuvelaje*; 281.5 *Susținerea în metal a galeriilor*; 284.5 *Susținerea în metal a abatajelor*), are acum 27 de fișe divizionare. De menționat că există intenția de a detalia în continuare clasificarea, deoarece la unele subdiviziuni (de pildă, *Armarea cu ancore*) s-au acumulat aproape 200 de fișe.

În prezent, fișierul publicațiilor periodice conține cca. 9 400 de fișe, repartizate în 215 capitole și subcapitole ale subdiviziunii 622 (*Tehnica minieră*) din clasificarea zecimală. Grupul de fișe de lîngă fiecare fișă divizionară este o adevărată culegere bibliografică gata făcută, care oglindește în amănunt probleme ca: *Reconstrucția minelor. Modernizare, Con-*

centrare; Pluguri pentru cărbune; Săparea puțurilor prin forare; Scarpere; Probleme de climat minier; Curățirea vagonetelor; Haldare; Epurarea apelor; Injectarea apei în masivul de cărbune etc.

Misiunea de a selecționa materialele care interesează Valea Jiului este îndeplinită de însuși șeful secției de documentare. Clasarea fișelor este făcută tot de el, din considerentul că această muncă nu poate fi încredințată decît unui specialist cu vechime în mînerit și bun cunoscător al problemelor industriei extractive.

În cazul fișierului articolelor din reviste, s-a renunțat la catalogul alfabetic, care nu este necesar dacă catalogul sistematic are un număr suficient de mare de despărțituri.

Pentru a pune la dispoziția inginerilor și tehnicienilor de la subunitățile Combinatului cît mai mult din materialul documentar apărut în publicațiile periodice străine, și cît mai repede, începînd cu luna octombrie a anului trecut s-a procedat la editarea lunară a Buletinului de informare tehnică al Combinatului. Buletinul cuprinde referate în legătură cu problemele curente ale bazinului carbonifer, traduceri (integrale sau prescurtate) de articole cu subiecte ce prezintă un interes deosebit, recenzii de cărți și de publicații din reviste, recomandări de lucrări, culegeri bibliografice etc. Totodată, această publicație prezintă, sub semnătura inginerilor și tehnicienilor din producție, realizările obținute la subunitățile Combinatului în domeniul introducerii tehnicii noi și a metodelor de muncă moderne. S-a considerat, de asemenea, că paginile buletinului sînt locul cel mai potrivit pentru angajarea discuțiilor în legătură cu principalele probleme de specialitate. Ca urmare, în ultimul timp, au fost create rubricile: *Din experiența trecutului, Inițiative — propuneri — inovații și Discuții în legătură cu materialele publicate în buletinul de informare tehnică*. Periodic, se publică și articole de fond, în care se analizează probleme de ansamblu privind mersul introducerii tehnicii noi în unitățile Combinatului.

În timpul de un an și jumătate, de cînd apare, Buletinul de informare tehnică a publicat 66 de referate pe probleme și traduceri, 89 de recenzii și prezentări din literatura tehnică

străină, 94 de rapoarte despre realizările colectivelor din Valea Jiului și 29 de cercetări bibliografice.

Buna dotare cu cărți și reviste a bibliotecilor tehnice și modul de organizare a informării colectivelor Combinatului despre noutățile tehnice nu au întârziat să-și arate efectul. Cercetările bibliografice, referatele pe probleme, traducerea de articole și de prospecte efectuate din inițiativa centrului de documentare sau la cererea unităților și serviciilor Combinatului au contribuit esențial la rezolvarea unor probleme tehnice legate de introducerea metodelor și utilajelor noi. Astfel, cu ocazia introducerii, pentru prima dată în țara noastră, a tăierii și încărcării mecanizate în abataje cu plugul pentru cărbune Westfalia, tip Löbbe, documentația pusă la dispoziția colectivului de la Mina Lupeni a contribuit la învingerea dificultăților din prima fază a experimentărilor și la introducerea definitivă, pe scară industrială, a acestui utilaj modern. Același rol l-a îndeplinit cartea tehnică la introducerea definitivă a susținerii abatajelor cu front lung, din unele strate subțiri ale minelor Lupeni și Vulcan, cu stâlpi hidraulici G.S., la experimentarea instalației de injectare sub presiune a apei în masivul de cărbune, de tipul Hausherr, precum și la încercarea încheiată cu succes, a desecării șlamului pe primul filtru-presă experimentat în țara noastră.

Colecția de cărți și publicații periodice asigură, în prezent, documentația tehnică de care au nevoie cercetătorii preocupați de studii ca: *Mecanizarea*

tăierii și încărcării cu combine în abatajele cu front lung; Studiul critic al metodelor de exploatare din Valea Jiului, în vederea modificării sau înlocuirii lor; Determinarea regimului de presiuni în abatajele cu tavan artificial; Studiul deplasării rocilor prin stații de observații, în vederea dimensionării pilierilor de siguranță etc.

Materialul documentar minier care ne este pus la dispoziție se bucură în rîndul specialiștilor din Valea Jiului de o bună apreciere. Totuși, munca de documentare a institutelor centrale mai poate fi îmbunătățită. Aceasta a reieșit ori de cite ori s-au organizat ședințe de lucru cu reprezentanții editurilor, la care au participat numeroși ingineri și tehnicieni de la exploatarea miniere din Valea Jiului.

Colectivul Centrului de documentare tehnică de pe lângă Combinatul carbonifer Valea Jiului își accentuează preocuparea pentru procurarea și răspîndirea materialelor strîns legate de problemele pe care colectivele de mineri din bazinul carbonifer Valea Jiului s-au angajat să le rezolve în cîntec marelui sărbători a Eliberării patriei. Ne îndreptăm atenția și spre asigurarea unei proporții corespunzătoare între materialele care tratează probleme miniere, de preparare, geologice etc. și cerințele producției. În acest fel, simțim că bătălia pentru producție ne cuprinde și pe noi, că rezultatele practice ale muncii din subteran ne aparțin — într-o măsură — și nouă.

ing. PAKI ERNEST

BIBLIOGRAFIA REGIONALĂ

— oglindă a dezvoltării economice și social-culturale a regiunilor

Bibliografia, în multiplele sale forme de prezentare, oglindește, în ansamblu sau pe domenii, prin publicațiile pe care le înregistrează și le pune în valoare, epocile istorice în care este elaborată sau la care se referă. Astfel, bibliografia națională curentă, temeinic organizată începând cu anul 1952, oferă o privire de ansamblu asupra transformărilor, asupra marilor realizări ale poporului nostru obținute, sub conducerea clarvăzătoare a partidului, în cei 20 de ani care au trecut de la eliberarea României de sub jugul fascist, iar miile de bibliografii speciale, apărute în aceeași perioadă, reflectă tot atâtea momente și aspecte din istoria, bogată în înfăptuiri, a anilor noștri.

În tumultoasa înaintare spre socialism au fost antrenate toate regiunile țării, au fost captate toate energiile creatoare ale poporului, au fost valorificate resurse materiale și spirituale imense, cu totul ignorate de regimurile trecute. „Partidul și guvernul — spunea tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, referindu-se la dezvoltarea armonioasă a tuturor regiunilor noastre în procesul construirii și desăvârșirii construcției socialismului — au urmărit îmbunătățirea repartizării teritoriale a forțelor de producție, ridicarea economică a regiunilor, raioanelor și orașelor rămase în urmă”¹⁾.

În toate regiunile țării s-a creat și s-a dezvoltat un puternic sector industrial, s-a așezat pe baze noi, socialiste, agricultura, în învățămînt și cultură, și în general în toate laturile vieții social-culturale s-au înregistrat în cei 20 de ani de la eliberare progrese deosebit de semnificative. An de an, s-a extins în cadrul fiecărei regiuni activitatea editorială, au apărut periodice de cele mai diverse profiluri, de la ziarele cotidiene și revistele de cercetări științifice, pînă la gazetele de uzină, volumul informațiilor bibliografice referitoare la industria, agricultura și cultura regiunii a sporit considerabil. Problema depistării, conservării și valorificării acestui material informativ s-a impus în activitatea bibliotecilor. Bibliotecile regionale au trecut la constituirea fondului de publicații locale și la alcătuirea fișierului regional. Terenul cercetărilor bibliografice de factură locală era însă în cea mai mare parte nedefrișat. Din rîndul celor cîteva lucrări bibliografice pe această temă apărute înainte de 23 August 1944 abia putem cita *Bibliografia Transilvaniei*²⁾ publicată de Ioachim Crăciun în 1936 în colecția *Bibliotheca Bibliologica și Bibliografia Dobrogei*³⁾ întocmită de S. Greavu-Dunăre în anul 1929. O încercare de abordare teoretică a problemei, pe baza rezultatelor înregistrate pînă atunci în practica bibliotecilor regionale și de învățămînt superior se face în anul 1957, cînd apare în paginile revistei *Călăuza bibliotecarului* o suită de articole pe această temă⁴⁾. Discuția este abandonată apoi, fără a se desprinde cel puțin concluziile minimale, pînă în anul 1961, cînd, sub forma unei consultații metodice, A. Lupu oferă — în cadrul aceleiași reviste — cîteva soluții privind structura și folosirea bibliografiei locale⁵⁾. În tot acest inter-

1) Gheorghiu-Dej, Gheorghe. *Articole și cuvîntări*. Iunie 1960—decembrie 1962. Buc., Editura politică, 1962, p. 454.

2) *Bibliographie de la Transilvanie roumaine 1916—1932*. Texte roumaine et français. Buc., 1936, 336 p. (*Bibliotheca Bibliologica*, 15).

3) *Bibliografia Dobrogei 425 a Hr.—1928 d. Hr.* Buc., 1929, 153 p.

4) Baiculescu, George. *Despre problemele bibliografiei pentru studiul regiunii*. (nr. 5, p. 10—13); Bugnariu, Teofil. *Despre bibliografia orașului Cluj și problema bibliografiilor pentru studiul regiunii* (nr. 8, p. 24—26); Ring, Mina. *Bibliografia pentru studiul regiunii* (nr. 8, p. 26—28); Kiss, Nicolae. *Organizarea și folosirea documentelor cu caracter local* (nr. 9, p. 10—16). Tot în anul 1957 a apărut în volumul *Prima sesiune științifică de bibliologie și documentare*. București, 15—16 decembrie 1955. Comunicări și discuții, editat de Biblioteca Academiei R.P.R., p. 140—142 textul prescurtat al unei comunicări pe aceeași temă semnată de Mina Ring și V. Bartok.

5) Lupu, A. *O cale spre rezultate practice mai însemnate*. (Consultații metodice). În: *Călăuza bibliotecarului*, XIV (1961), nr. 4 (aprilie), p. 38—41 și nr. 6 (iunie), p. 41—44.

val, bibliotecile universitare din Iași și Cluj și unele biblioteci regionale (Iași, Brașov, Bacău, Dobrogea, Banat, Crișana, Mureș-Autonomă Maghiară) își intensifică eforturile îndreptate spre completarea fișierului regional, iar câteva lucrări bibliografice cu caracter local sînt tipărite sau multiplicare.

Împlinirea a 20 de ani de la eliberarea Romîniei de sub jugul fascist, pregătirile prilejuite de sărbătorirea acestui mare eveniment al istoriei noastre naționale au fost de natură să stimuleze preocuparea pentru bibliografia locală, care oferă largi posibilități de reflectare a realizărilor, a succeselor obținute de oamenii muncii din fiecare regiune. Organele locale de partid și de stat, cercetători din diferite domenii de activitate manifestă un interes sporit pentru studierea dezvoltării economice și social-culturale a regiunilor în anii regimului de democrație populară. Sînt mult solicitate informațiile cu caracter comparativ, menite să illustreze și mai pregnant realizările obținute în cei douăzeci de ani care au trecut de la eliberare. Aceste imperioase cerințe de documentare asupra problemelor referitoare la studiul regiunii au dat un serios impuls cercetărilor bibliografice locale. În majoritatea bibliotecilor regionale se lucrează la completarea fișierului regional, la elaborarea unor indici bibliografici selectivi de ansamblu sau pe diferite teme. Recent, Biblioteca regională Banat a publicat indicele analitic al revistei *Scrisul bănățean* pe anul 1963, iar la Biblioteca regională Iași lucrările privind publicarea unui amplu indice selectiv *20 de ani de viață nouă în regiunea Iași* sînt într-un stadiu avansat.

Lipsa unor materiale teoretice pe această temă, neclarificarea unor aspecte de ordin metodologic se resimte însă în activitatea bibliografică regională, în structura fișierelor și a indicilor bibliografici, în modalitățile de folosire a materialului bibliografic acumulat. Deși dispunem de un vast și rodnic cîmp de cercetări — practica atît de interesantă și bogată a bibliotecilor universitare din Iași și Cluj, a bibliotecilor regionale și raionale, progresele teoretice sînt încă mult sub cerințele actuale ale bibliografiei locale. Improvizățiile, care oricît ar fi de novatoare, conțin mult hazard și prea puțin concentrație științifică, sînt prea frecvente în acest sector al activității bibliografice, pentru care, în afară de experiența bibliotecilor din țara noastră, există și o bogată literatură străină de specialitate, neutilizată decît sporadic.

În cele ce urmează, ne vom referi, pe baza materialului furnizat de practica bibliotecilor regionale Iași și Brașov, la două probleme deosebit de importante, în activitatea bibliografică pentru studiul regiunii: *structura bibliografiei locale și modalitățile de folosire a bibliografiei regionale*.

Structura bibliografiei locale. Elementul principal care hotărăște structura bibliografiei regionale, fie că se află în stadiu de fișier, fie sub forma unui indice bibliografic este schema de clasificare, modul de grupare a fișelor sau a notelor bibliografice în funcție de conținutul lor. La acest capitol există în practica bibliotecară o așa de mare diversitate, încît fiecare unitate și-a creat un sistem propriu de dispunere a fișelor sau o notelor bibliografice pornind de la clasificarea zecimală sau — de cele mai multe ori — de la diferite sisteme de clasificare tematică (după principiul de organizare a cataloagelor tematic).

Acest din urmă sistem a fost recomandat în consultația metodică publicată de A. Lupu în paginile revistei noastre în anul 1961, cînd s-a pus în circulație și o succintă schiță de clasificare tematică.

Unele biblioteci nu au aplicat însă în organizarea catalogului și bibliografiei locale criteriul tematic, ci au încercat să adapteze pentru clasarea materialului sistemul de clasificare zecimală, care — cu toate deficiențele structurale proprii, parțial înlăturate în repetatele ediții apărute în țările socialiste — este, în momentul de față, cel mai complet și cel mai lesnicios mod de grupare după conținut atît a publicațiilor, cît și a informațiilor bibliografice. Astfel, schema de clasificare pentru bibliografia regiunii Iași a prescurtat și adaptat la specificul materialului regional ultima ediție romînească de clasificare zecimală, apelînd și la cele mai interesante soluții practice indicate în lucrările bibliografice din alte țări.

Clasa 0 *Generalități* prelucrată după tabela de clasificare, se deschide însă cu o diviziune de factură nouă, proprie unei bibliografii regionale: *Lucrări generale cu privire la regiune*. Această diviziune grupează descrierile analitice însoțite de adnotări ale documentelor de partid și de stat, ale articolelor și cuvîntărilor conducătorilor de partid și de stat referitoare la regiunea Iași, ale rezoluțiilor și hotărîrilor organelor locale de partid și de stat, dispuse în ordine invers cronologică. Tot aici sînt prezentate și monografiile și ghidurile care privesc regiunea în ansamblul său, ori separat, diferite raioane și orașe de pe teritoriul regiunii. La

această diviziune pot fi tratate analitic și articolele, notele referitoare la regiune, la raioane sau la cele mai mari localități din regiune, depistate în enciclopedii, studii și lucrări cu caracter general etc. De exemplu, nota despre orașul Birlad inserată în volumul I al *Dicționarului enciclopedic român*, p. 370, bibliografiată analitic și adnotată în mod succint va figura la această subdiviziune.

Complexă și interesantă ca mod de rezolvare sub raportul sistematizării și sub aspect bibliografic este gruparea materialelor referitoare la organizația regională de partid, la problemele tineretului și activitatea organizației de pionieri. Iată cum sînt structurate și grupate aceste trei diviziuni în schema de clasificare elaborată de Biblioteca regională Iași :

3CP(R010) *Organizația regională de partid*

Lucrări generale. Documente de partid și cuvîntări sau articole ale conducătorilor de partid. Indicații și aprecieri referitoare la munca de partid în regiunea Iași

3CP(R010).01 Comitetul regional de partid. Plenare ale comitetului regional de partid. Conferințe ale organizației regionale de partid

3CP(R010).03 Organizații raionale și orășenești de partid. Plenare ale comitetelor raionale și orășenești de partid

3CP(R010)—1 Istoria mișcării muncitorești din regiunea Iași

3CP(R010)—3 Probleme organizatorice. Viața de partid

3CP(R010)—4 Învățămînt de partid. Propagandă și agitație. Cursuri de partid. Cabinete de partid. Munca de agitație și propagandă. Gazete de perete. Agitatori. Munca politică de masă

3T(R010) *Problemele tineretului. Organizația regională de U.T.M.*

3t (R010) *Activitatea organizației de pionieri.*

Trebuie menționat că toate rapoartele prezentate la plenarele regionale, raionale și orășenești de partid, precum și toate documentele adoptate sînt bibliografiate și analitice, pe capitole și probleme, fișele și notele bibliografice fiind repartizate și la diferite diviziuni și subdiviziuni din schema de clasificare, în funcție de conținutul lor. De exemplu, capitolele din rapoartele prezentate la conferințele regionale de partid referitoare la industrie, împreună cu rezoluțiile și toate documentele aferente sînt bibliografiate analitic și la domeniul respectiv, adică la 338 *Probleme de economie industrială*.

Dacă ne referim și la principalele corective aduse tabelor generale de clasificare în scopul grupării mai științifice a informațiilor bibliografice, trebuie să amintim : contopirea situației politice (32) și situației economice (33) într-o singură diviziune intitulată *Viața economică și social-politică a regiunii Iași*; gruparea problemelor de economie industrială (338) împreună cu 62 și celelalte diviziuni ale tehnicii și industriei, iar a problemelor de economie agrară (333) alături de agricultură (63); crearea unei diviziuni comune și unitare de *Transport*, care să comaseze la 656 și aspectele economice ale problemei, clasificate la 338T.

O tratare originală are în această schemă literatura beletristică. Viața literară a regiunii este prezentată sub trei aspecte esențiale : (1) Activitatea literară în regiune după 23 August 1944 (studii și articole despre mișcarea literară din regiunea Iași, despre activitatea Filialei Uniunii scriitorilor din R.P.R., a revistei „Iașul literar” etc.); (2) lucrări ale scriitorilor din regiune (în ordinea alfabetică a autorilor); (3) regiunea în literatura beletristică contemporană (materialul fiind grupat pe genuri literare). Separat sînt semnalate la diviziunea 8F culegerile de folclor literar local precum și studiile consacrate folclorului și dezvoltării folcloristicii în regiunea Iași.

Intrucît bibliografia elaborată de Biblioteca regională Iași are un caracter de recomandare și își propune să oglindească prin informații bibliografice selec-tive realizările obținute în toate sectoarele vieții economice, politice și social-cultu-rale în anii care au trecut de la eliberare, capitolul consacrat istoriei regiunii cuprinde numai note bibliografice privind activitatea de cercetare istorică, activi-tatea muzeistică, arheologică etc. desfășurată în această regiune în anii regimului nostru. Informațiile documentare asupra epocilor istorice fie că aparțin istorio-grafiei vechi, fie că reprezintă cercetări recente în acest domeniu, sînt inserate nu-mai în catalogul regional.

La acest capitol — clasarea materialului istoric-documentar în catalogul regional — Biblioteca regională Braşov a găsit o soluţie ştiinţifică, care merită să fie relevată :

9 Istoria regiunii

- Arheologie. Rezultatele cercetărilor arheologice de pe teritoriul regiunii
- Numismatică
- Arhive, documente istorice. Colecţii de documente privitoare la istoria regiunii
- Izvoare narative. Cronici şi cronicari
- Istoria regiunii în ansamblul istoriei României
- Istoria veche a regiunii
- Istoria orînduirii feudale
- Revoluţia din 1848/1849 pe teritoriul regiunii Braşov
- Istoria orînduirii capitaliste
- Mişcarea muncitorească.

Pentru istoria contemporană a regiunii există o rubrică specială intitulată *Regiunea Braşov în anii regimului democrat-popular*, care are o pondere deosebită în ansamblul catalogului regional. De asemenea, se poate aprecia că menţionarea izvoarelor documentare pentru studiul istoriei regiunii lărgeste considerabil sfera informativă a bibliografiei.

De altfel, Biblioteca regională Braşov desfăşoară o susţinută activitate bibliografică de profil local, favorizată şi de existenţa unui vechi şi bogat fond de publicaţii atât la Braşov, cit şi la Biblioteca raională Sibiu.

Dacă în tabelele uzuale de clasificare zecimală şi în cataloagele sistematice biografiile sînt clasificate în primul rînd la domeniul în care a activat persoana biografată, iar diviziunea 92 *Biografii* are o valoare suplimentară, de repertoar alfabetic al biografiilor, în cadrul bibliografiei locale referinţele biobibliografice despre oamenii de seamă ai regiunii se grupează numai la diviziunea 92 *Biografii*. Structura acestei diviziuni este condiţionată însă de criteriile care stau la baza delimitării categoriilor de persoane care formează grupul oamenilor de seamă ai regiunii. În sensul cel mai larg, şi după părerea noastră şi cel mai ştiinţific, bibliografia regională trebuie să-şi extindă sfera informativă asupra a trei categorii de persoane : (1) Persoanele care s-au născut pe teritoriul regiunii şi s-au remarcat pe tărîm politic, ştiinţific, literar, artistic etc. ; (2) persoane care au activat un timp mai îndelungat pe teritoriul regiunii ; (3) oameni de ştiinţă, artă, literatură, cultură în general a căror activitate a fost legată de anumite evenimente, localităţi sau personalităţi din regiune. După aceste principii este organizat şi fişierul tematic *Oameni de seamă* întocmit de Biblioteca regională Braşov.

Unele probleme privind folosirea bibliografiei locale. Alcătuirea catalogului regional sau a bibliografiei locale, după o judicioasă schemă de clasificare şi într-o formă cit mai completă oferă multiple posibilităţi de valorificare a informaţiilor bibliografice referitoare la dezvoltarea economică şi social-culturală a regiunilor.

Pe baza materialului bibliografic acumulat prin înregistrarea tuturor lucrărilor apărute pe teritoriul regiunii sau legate, prin conţinut, tematică, elaborare etc., de sectoare de activitate şi localităţi din regiune şi bibliografierea analitică a peste 80 de colecţii de periodice centrale, locale şi de specialitate, Biblioteca regională Iaşi a trecut la elaborarea unei sinteze bibliografice cu caracter local. Această lucrare bibliografică selectivă îşi propune să prezinte pe larg realizările obţinute în primii ani ai şesenalului de oameni muncii din regiunea Iaşi şi să jaloneze, pe firul istoriei celor 20 de ani care au trecut de la eliberare, principalele momente ale dezvoltării industriei, agriculturii, ştiinţei, artei, literaturii în această regiune. Asemenea lucrări de sinteză au o mare valoare documentară, deoarece oferă activiştilor de partid, cercetătorilor din toate sectoarele tehnico-ştiinţifice, profesorilor, studenţilor, elevilor şi, în genere, tuturor categoriilor de cititori informaţii bibliografice selective, concise, esenţiale — curente sau cu caracter retrospectiv. Dacă structura bibliografiei locale este apropiată, prin schema de clasificare folosită, de catalogul sistematic al Bibliotecii regionale şi al tuturor bibliotecilor din regiunea care aplică sistemul zecimal, se lărgeste şi mai mult sfera informativă a bibliografiei locale. Numai astfel un cititor poate să depisteze, folosind o singură cale de investigaţie-

informații generale și speciale (locale) referitoare la un anumit domeniu de activitate. De aceea, folosirea sistemului zecimal de clasificare oferă bibliografiei regionale flexibilitate și o mare capacitate de extensie, în timp ce, criteriul tematic de sortare a fișelor și notelor bibliografice — recomandat în consultația metodică apărută în *Călușa bibliotecarului* din anul 1961, dispersează informațiile și limitează sfera de extindere a catalogului sau a bibliografiei regionale.

Această clasificare își are locul ei într-un fișier tematic sau într-un indice bibliografic de aceeași factură. Iată, de pildă, cum a fost structurat, pe teme, indicele bibliografic *23 August 1944—23 August 1964. Douăzeci de ani de mărețe realizări*, redactat de Biblioteca regională Brașov:

- În R.P.R. socialismul a învins deplin și definitiv la orașe și sate
- Industria noastră socialistă în plin avânt
- Agricultură R.P.R. în plin avânt
- România socialistă văzută de peste hotare
- Prezențe românești peste hotare
- Dezvoltarea armonioasă a tuturor regiunilor din patria noastră
- Viața nouă a patriei oglindită în reportaje
- Regiunea Brașov în plină dezvoltare și înflorire economică și culturală
- Regiunea Brașov — regiune cu o industrie puternică
- Agricultură regiunii Brașov în plină dezvoltare și avânt
- Orașele și satele regiunii Brașov în plină înflorire.

Chiar în faza actuală, de alcătuire a cataloagelor regionale și de elaborare a bibliografiei locale, informațiile privind viața economică și social-culturală a regiunilor sînt amplu solicitate, iar instrumentele bibliografice intens folosite. De fapt, eficiența tuturor eforturilor bibliografice de această natură este raportată la gradul de folosire, cît mai operativă, a tuturor informațiilor bibliografice. De aceea, independent de ritmul sau stadiul de elaborare a marilor lucrări bibliografice de sinteză, fiecare bibliotecă regională sau raională — care a acumulat un minimum de informații cu caracter local — desfășoară o largă *activitate de informare bibliografică la cerere*. La cererea organelor locale de partid și de stat, a instituțiilor de învățămînt, artă și cultură și — într-o anumită măsură — la cererea cititorilor, bibliotecile regionale elaborează liste bibliografice de interes local pe diferite teme de studiu. Astfel, Biblioteca regională Brașov a elaborat în primele luni ale acestui an o serie de bibliografii tematice informative („Școli în trecut și azi în Regiunea Brașov“, „Medici și naturaliști ardeleni“), precum și numeroase liste recomandative privind probleme actuale ale industriei, agriculturii, învățămîntului și culturii din regiunea Brașov.

Biblioteca regională Iași a furnizat în repetate rînduri informații bibliografice privind documentele de partid și de stat care se referă, integral sau parțial, la regiunea Iași, iar, pe baza fișării analitice a volumelor de articole și cuvîntări ale tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej au fost depistate și recomandate toate referirile și aprecierile care privesc Moldova în ansamblu și regiunea Iași, în special.

Sfera de folosire a bibliografiei regionale se extinde și asupra activității metodice. Notele bibliografice privitoare la regiune stau la baza elaborării unor texte pentru seri literare sau călătorii imaginare pe hartă, care se trimit bibliotecilor comunale și satești. Rod al unor asemenea cercetări bibliografice au fost, de exemplu, serile literare elaborate recent la Sibiu („Pagini din literatură despre viața ciobanilor și Regiunea Brașov oglindită în literatură“) și călătoria pe hartă lucrată de serviciul metodic al Bibliotecii regionale Iași (*Călătorind prin gospodăriile agricole colective din regiunea noastră*).

Incheiem șirul observațiilor noastre asupra bibliografiei regionale cu o propunere: la stadiul actual al dezvoltării activității bibliografice și în fața interesului pe care îl manifestă tot mai multe biblioteci pentru acest domeniu bibliografic ar fi foarte utilă editarea unui material metodic care să sintetizeze experiența acumulată pînă în prezent și să dea soluții științifice unitare privind tehnica de elaborare a bibliografiei locale, structura fișierului și a bibliografiei regionale.

Dirijarea completării colecțiilor

Revista noastră a publicat, în ultimii doi ani, o serie de materiale în care au fost dezbătute diferite aspecte și procedee ale completării fondurilor de cărți în bibliotecile de masă sau în bibliotecile din alte rețele. O formă deosebită de completare este prezentată în articolul tovarășului Kertész Gheorghe, intitulat: *Completarea fondurilor de cărți în regiunea Cluj*¹⁾. Este vorba de procurarea cărților pentru bibliotecile comunale și sătești prin întreprinderile comerciale raionale ale cooperativelor de consum. Aș avea multe obiecții față de acest sistem, dintre care cea mai însemnată este că biblioteca regională nu participă efectiv și permanent la dirijarea completării, aglomerînd, în schimb, munca bibliotecilor raionale cu operații de natură administrativă. Există îndoieli și în legătură cu posibilitățile de acces la sate a mijloacelor de transport ale cooperației în orice anotimp. Relative sînt, de asemenea, sumele pe care se poate conta din partea cooperației pentru anul următor, ceea ce dăunează unei planificări reale. În sfîrșit, întreg procedeele completării prin cooperație — așa cum este practicat în regiunea Cluj — îmi apare complicat. Avantajele pentru biblioteci — cred eu — ar fi mai ales de ordin material, în sensul că se atrag sume importante pentru achiziții de cărți din surse extrabugetare. Acest aspect nu este suficient pentru o completare planificată și de perspectivă. Firește că, la urma urmei, nu interesează prin cine se asigură completarea fondurilor, ci cum se asigură și care este eficiența ei. Experiența a dovedit că poate fi realizată o completare bună și prin colectură, cu toate că și acest sistem are încă unele deficiențe. În cele de mai jos, voi căuta să înfățișez organizarea activității de completare a colecțiilor în bibliotecile din regiunea Bacău, evidențînd mai cu seamă experiența bună pe care am cîștigat-o în această direcție.

Centralizarea alocațiilor bugetare de la articolul 7 pentru bibliotecile din sistemul așezămintelor culturale la nivelul regiunii a creat premise ca biblioteca regională să devină un organ de dirijare a completării, să caute și

să aplice procedee bine gîndite și apte de a fi permanentizate, încît fiecare titlu să fie trimis — pe baza unei evidențe precise — acolo unde există mai multă nevoie, iar bibliotecile să-și sporească în mod corespunzător și armonios fondurile de publicații. Centralizarea sumelor permite coordonarea planificată a achizițiilor, o înțelegere cuprinzătoare asupra ansamblului completării colecțiilor în regiune. În aceste condiții, se poate urmări folosirea proporțională și eșalonată a alocațiilor, asigurîndu-se ritmicitate în trimiterea cărților la unități în tot decursul unui an. În 1963, bibliotecile raionale și orașenești au primit cărți, în medie, de 2 ori pe lună; bibliotecile comunale de 9 ori de-a lungul anului, iar bibliotecile sătești de 7 ori (bineînțeles, eșalonate în cele patru trimestre).

Principalul instrument de orientare în activitatea de completare îl constituie planurile editoriale. Pregătirea propriu-zisă pentru formularea necesarului de carte în regiunea noastră nu începe însă o dată cu primirea planurilor, ci urmărim această problemă în mod organizat în tot decursul unui an. Un colectiv al bibliotecii regionale, alcătuit din: bibliotecarul șef, șeful secției cataloage și completarea fondurilor, un metodist, șefii secțiilor de împrumut se ocupă permanent de problemele achiziționării și repartizării publicațiilor. Necesarul de carte este stabilit prin consultarea largă a unui număr însemnat de lucrători ai bibliotecilor de toate tipurile, specialiști de la Consiliul agricol regional și de la consiliile agricole raionale; sînt studiate cereurile de carte venite din partea bibliotecilor comunale și sătești, observațiile brigăzilor sau delegațiilor Fondului de stat al cărții, referitoare la situația fondurilor de cărți, concluziile metodiștilor etc. În planificarea și repartizarea comenzilor, ne folosim și de sursele de informare create anume la biblioteca regională. Între acestea, relevăm *fișierul monografic al bibliotecilor comunale și sătești*, din care aflăm următoarele elemente: numărul populației, profilul economic al localităților, principalele sectoare din gospodăriile colective, alte date cu privire la viața social-economică a localităților. Fișierul monografic este completat de o evidență a localităților

¹⁾ Vezi: *Călușu bibliotecarului*, XVII (1961), 3 (martie), p. 136—139.

potrivit așezării geografice (zone de munte, de deal și de șes), precum și de o evidență privind numărul și profilul cercurilor de la învățământul agrozootehnic de masă. Cu ajutorul acestor instrumente, putem repartiza în mod corespunzător cerințelor cărțile profesionale (tehnice și agrotehnice) și alte lucrări de informare în funcție de profilul economic. De asemenea, cunoscând densitatea populației, ne orientăm în stabilirea numărului de exemplare din toate genurile de literatură ce urmează a fi trimisă într-o localitate. Din evidența noastră, rezultă și o grupare a comunelor după numărul populației (până la și peste 4 000 de locuitori). Cunoaștem, de asemenea, și profilul cercurilor de învățământ politic din regiune, precum și bibliografia destinată cursanților și lectorilor. Aceasta ne ajută în repartizarea literaturii social-politice.

Sintetizând datele și concluziile necesare, colectivul mai sus amintit se întrunește pentru definitivarea comenzilor. Acestea sînt apoi supuse spre aprobare Comitetului regional de cultură și artă. Creșterea an de an a sumelor alocate pentru procurarea cărților ne-a dat posibilitatea să facem precomenzi ferme din ce în ce mai apropiate de cerințele de carte ale bibliotecilor, iar în cursul anului să depășim aceste comenzi, datorită alocațiilor suplimentare.

Faza pregătitoare a completării fiind rezolvată, se cere o permanentă atenție cu prilejul repartizării fiecărui stoc de cărți. La colectura regională, există un fișier al repartizării care însă nu ne era la îndemînă, fiindcă pentru orice informație sau confruntare trebuie să ne deplasăm acolo. Ca urmare, am socotit necesar să întocmim la rîndul nostru un astfel de instrument. Fișierul de repartizare întocmit la biblioteca regională reunește fișele titlurilor care au fost precomandate prin planurile editoriale. Prin urmare, fișa unui titlu se completează la început numai cu datele privind: autorul, titlul, ediția, editura, colecția și numărul exemplarelor precomandate și poziția din planul editorial. O dată cu sosirea cărții la colectură se completează rubricile referitoare la repartizarea cărții respective în regiune, numărul exemplarelor sosite la colectură, numărul exemplarelor repartizate bibliotecii regionale și nominal fiecărui raion, iar în cadrul raioanelor totalul repartizat bibliotecilor comunale și bibliotecilor satești;

data repartiției, (precum și tirajul și prețul). Două rubrici au fost rezervate bibliotecilor orașenești Onești și Slănic, iar o altă rubrică eventualelor observații.

Avantajele acestui fișier, care se întocmește la noi din 1961, sînt numeroase. În primul rînd, realizează o evidență precisă — pe titluri, număr de exemplare, edituri, ediții, ediții succesive — asupra tuturor publicațiilor care au intrat din acel an pînă la zi în bibliotecile din regiunea Bacău, pentru fiecare unitate în parte, evidență care va fi tot mai completă și va oglindi tot mai fidel fondurile de cărți existente în biblioteci pe măsură ce va cuprinde un număr mai mare de ani. Datorită acestei evidențe, biblioteca regională cunoaște componența fondurilor trimise în acești patru ani în fiecare unitate, putîndu-se orienta asupra repartizării noilor titluri într-o bibliotecă sau alta. În al doilea rînd fișierul de repartizare permite o viziune asupra producției editoriale pe edituri, asupra proporției lucrărilor achiziționate de la diferite edituri. Cu ajutorul acestei surse de informare, mai putem afla unde se găsesc lucrările trimise după profilul economic al comunelor sau după alte criterii. În ultimul timp, am început să trimitem lucrări de specialitate în unele comune și după preocupările locuitorilor. De exemplu, la bibliotecile comunale pe raza cărora se găsec S.M.T.-uri, am trimis și cite un exemplar din lucrările care se referă la întreținerea parcului de mașini și tractoare. Pentru comunele din apropierea gurilor de exploatare forestieră, am repartizat și cărți din acest domeniu. De un real folos în repartizarea acestor lucrări ne-a fost fișierul monografic al bibliotecilor comunale. De pildă, în anul 1964, a sosit la colectura regională lucrarea *100 întrebări și răspunsuri privind cultura cerealelor* de Velican, V. și alții. Lucrarea a fost repartizată pe rețea numai bibliotecilor comunale și satești din comunele de șes, într-un număr de 575 de exemplare (în medie cite 2 la fiecare bibliotecă comună și cite una la fiecare satească). Lucrarea nu a fost trimisă bibliotecilor comunale și satești din zonele de munte din raioanele P. Neamț, Tg. Neamț, Moinești și Buhuși, fapt oglindit în fișierul de repartizare. Iată și un alt exemplu: la colectura regională a apărut, în septembrie 1963, lucrarea de nivel mediu *Indrumătorul viticulturului*. La prima vedere, s-ar părea că

această carte poate fi trimisă în toate comunele raionului Adjud, care are și un specific viticol. Consultând fișierul monografic, am trimis lucrarea numai în 9 biblioteci comunale din raionul Adjud, acolo unde sectorul viticol este mai dezvoltat. La care anume din aceste comune a fost trimisă, ne spune fișierul de repartizare.

În munca noastră, s-au mai ivit și alte situații. În unele raioane, se or-

din regiune depășește cu mult aceste cifre (1 bibliotecă regională; 7 raionale; 2 orășenești, 150 comunale, cu 534 de filiale; 284 satești). Rezultă că în foarte puține cazuri am putut trimite tuturor unităților exemplarele necesare sau măcar un exemplar, dacă era nevoie. Ilustrează această constatare și situația primelor 19 titluri primite în anul 1964:

Denumirea editurii	Tiraj total (exemplare)	Cantitatea totală precomandată de bibliotecă regională	Cantitatea totală intrată la colectură pentru toate bibliotecile	Repartizate la bibliotecile din sistemul așezămintelor culturale
Editura tineretului	223 980	4 500	1 480	1 003
„ pentru literatură	260 560	4 900	1 100	845
„ „ „ universală	108 655	1 960	900	571
„ științifică	50 105	1 500	600	472
„ politică	—	1 010	400	339
„ medicală	13 120	1 050	700	616
„ agrosilvică	48 120	1 010	700	675
Total :		15 930	5 880	4 621

ganizează acțiuni de masă mai complexe pe o anumită temă agrotehnică. Numărul exemplarelor dintr-o bibliotecă comunală și, mai ales, dintr-o bibliotecă satească nu este suficient pentru o astfel de manifestare. În unele cazuri, am apelat la C.L.D.C. sau la Fondul de stat al cărții, care ne-au ajutat cu multă bunăvoință. Totuși, uneori nu pot fi rezolvate nici pe această cale astfel de probleme și atunci ne adresăm precis — cu ajutorul fișierului de repartizare — unor biblioteci comunale și satești, solicitând sub formă de împrumut cărțile necesare unităților respective.

Fișierul de repartizare permite o judicioasă distribuire a exemplarelor fiecărui titlu, atunci când tirajele și achizițiile permit acest lucru. Dar oricât de bună ar fi evidența de care dispunem, sînt destul de frecvente cazurile cînd numărul exemplarelor sosite la colectură este insuficient, ceea ce face să nu putem trimite peste tot o carte sau alta. Pe edituri, media exemplarelor la titlurile primite pentru bibliotecile publice din regiune este următoarea: Editura politică — 197; Editura agrosilvică — 129; Editura tehnică — 15; Editura tineretului — 112; Editura pentru literatură și Editura pentru literatură universală — 105. Or, numărul bibliotecilor publice

Rezultă și din tabel că, față de tirajele totale, cantitatea primită de bibliotecile din regiunea Bacău este foarte mică. Dacă și în alte regiuni proporțiile se aseamănă, înseamnă că bibliotecile sînt dezavantajate, că se acordă tot mai multă prioritate trimiterii spre vînzare a cărților în librării. Situația aceasta este motivată prin creșterea cerințelor și posibilităților populației de a-și cumpăra cărțile preferate. De altfel, eu nu cred că vor putea fi asigurate tiraje de așa proporții încît fiecare bibliotecă să poată primi toate cărțile dorite. Dar, în cadrul sumelor alocate și în funcție de cerințe, sistemul de completare organizat la noi oferă posibilitatea de a se trimite cărți în mod diferențiat, de a evita paralelismele prin trimiterea repetată a aceluiași titlu în aceleași unități, în dauna altora, sau pur și simplu trimiterea cărților la voia întîmplării. Nici înainte de folosirea fișierului de repartizare nu se trimiteau cărțile în rețea chiar la voia întîmplării, însă erau posibile erori mari. Bunăoară, în cazul tipăririi ediției a doua sau a treia dintr-un titlu, se proceda la difuzarea în unități a exemplarelor în funcție de cantitatea primită, pentru că nu știam în care biblioteci au fost trimise exemplarele ediției sau edițiilor anterioare.

Înlăturarea unor astfel de deficiențe în condițiile când nu aveam acest fișier ar fi solicitat un volum mare de muncă (pentru căutarea fișelor de cărți de la colectură, confruntarea la unități etc.) și cu rezultate minime, pentru că la apariția unei alte ediții operația de căutare ar fi început din nou. Se pot întâlni și alte cazuri și anume: un titlu de carte să fie trimis la începutul anului numai în anumite raioane, iar la sfârșitul anului să sosească la colectură o altă tranșă din același titlu. Fișierul arată limpede comisiei de repartizare cum să procedeze.

Acest instrument este de o mare eficacitate și în asigurarea continuității anumitor publicații în bibliotecă. Ne referim în mod special la operele clasicilor marxism-leninismului, la lucrările care apar în colecțiile *Biblioteca pentru toți*, *Biblioteca școlarului* și altele. Ele ne ajută în justa repartizare a unor lucrări în mai multe volume care apar la un mare interval de timp, cum este cazul, de pildă, cu cartea *Primăvara pe Tîrnave* de Lucia Demetrius (volumul I a apărut în 1961, volumul II în 1963) sau cu cartea *În portul de pescari* de Ion Ruse (volumul I a apărut în 1960, volumul II în 1963, și din nou volumul I în 1963) etc.

Printre serviciile pe care ni le aduce fișierul de repartizare am mai amintit acela de a înlesni trimiterea precisă a unor recenzii și prezentări de cărți în bibliotecile care posedă respectivele cărți. În sfârșit, fișierul de repartizare permite efectuarea de studii cu privire la circulația unor cărți sau a unei anumite grupe din fondurile de publicații ale bibliotecilor comunale și sătești.

Alte și alte aspecte ar putea fi menționate relativ la avantajele acestui instrument, care, pe deasupra, economisește și un volum mare de muncă. Această însă nu înseamnă că sistemul nostru de completare, atât de meticulos

și de bine pus la punct, este și perfect. În primul rînd, există unele carențe în aprovizionare care nu depind de acest sistem și, deci, nu pot fi rezolvate cu ajutorul lui. Cu toate consultările și cercetările efectuate de comisia de repartizare, nu este posibil să răspundem dorințelor fiecăruia dintre bibliotecarii din regiune — care cunosc cerințele de carte ale cititorilor — deși biblioteca regională organizează numeroase sondaje, discuții etc. Aceasta este o problemă care va trebui rezolvată. Bibliotecarii comunali și raionali primesc buletinul „Cărți noi” și, adesea, ne trimite cereri de cărți. Dar ei vor trebui să participe mai activ la munca de completare, să studieze mereu, în mijlocul cititorilor, necesitățile de carte din fiecare localitate și să informeze continuu biblioteca regională asupra tuturor aspectelor legate de această problemă în bibliotecile pe care le conduc. Alte deficiențe provin din nerespectarea de către edituri a tirajelor anunțate, ceea ce face ca biblioteca regională să nu primească numărul de exemplare precomandat. În sfârșit, în activitățile de repartizare se pot strecura unele erori datorate neatenției sau stabilirii superficiale, în fișierul de repartizare, a destinației cutărui sau cutărui titlu. Lipsurile acestea sînt însă incontestabil mărunte față de avantajele pe care le oferă sistemul nostru de completare.

Colectivul care se ocupă de completare s-a specializat și a acumulat experiență, a perfecționat metodele de muncă și există perspectiva ca, în anii următori, fondurile bibliotecilor din regiunea Bacău să poată răspunde cerințelor de carte în mod cât mai corespunzător pretențiilor tuturor cititorilor.

ION MICU

Sesiunea de referate

a Asociației Bibliotecarilor din R. P. R. - filiala Iași

(30-31 mai 1964)



Sub egida Asociației bibliotecarilor din R.P.R. — Filiala Iași, Biblioteca centrală universitară „Mihai Eminescu” și Biblioteca regională Iași au organizat în zilele de 30—31 mai 1964, în aula Bibliotecii centrale universitare o interesantă sesiune de referate. Lucrările sesiunii s-au desfășurat sub semnul mării sărbători a poporului nostru, aniversarea a 20 de ani de la eliberarea României de sub jugul fascist.

La sesiune au participat bibliotecari din orașul și regiunea Iași și peste 60 de lucrători din bibliotecile de învățământ superior, din bibliotecile regionale și raionale din întreaga țară.

De la început, trebuie subliniat sprijinul de care s-a bucurat sesiunea de referate, organizată de cele două mari biblioteci ieșene, din partea organelor locale de partid și de stat care au îndrumat și susținut în permanență această acțiune.

Cuvântul de deschidere rostit de prof. univ. Gavril Istrate, președintele Comitetului regional de cultură și artă, a reprezentat o succintă, dar plină de semnificații trecere în revistă a marilor succese obținute pe tărîm social-cultural în regiunea Iași în cele două decenii care s-au scurs, pe făgașul istoriei contemporane, de la 23 August 1944.

Prima zi, consacrată comemorării a 75 de ani de la moartea lui Mihai Eminescu, a reunit 4 comunicări prezentate de cercetători ai vieții și operei marelui nostru poet, din Iași și București:

1) Eminescu în evoluția poeziei noastre (prof. univ. Alexandru Husar—Iași).

2) Eminescu bibliotecar (prof. Grigore Botz, directorul Bibliotecii centrale universitare „M. Eminescu”—Iași).

3) Documente inedite privind biografia lui Mihai Eminescu (conf. univ. Augustina Z. N. Pop — București).

4) Eminescu în lumina edițiilor de ieri și de azi (N. Liu, cercetător la Biblioteca Academiei R.P.R.).



O notă originală au adus, în ansamblul sesiunii, amintirile din familie despre Mihai Eminescu prezentate cu multă savoare și autenticitate de Gheorghe Eminescu, fiul lui Matei, fratele cel mai mic al poetului.

În genere, prima parte a sesiunii, la care au participat numeroși oameni de cultură, studenți, elevi etc. din orașul Iași s-a desfășurat într-o atmosferă plină de interes și entuziasm.

A doua zi a fost consacrată în întregime dezbaterii unor probleme actuale de biblioteconomie și documentare.

Comunicarea tov. Virgil Cândea director al Secretariatului Asociației Internaționale de Studii Sud-Est Europene, intitulată *Bibliotecile în slujba păcii și colaborării internaționale. Rolul bibliotecilor din R.P.R. în cadrul documentării științifice sud-est europene* a făcut o scurtă privire retrospectivă asupra cercetărilor inițiate și desfășurate în trecut, în țara noastră, de Nicolae Iorga și Vasile Pîrvan, indicînd totodată un plan de lucru riguros științific pentru principalele biblioteci publice și științifice deținătoare de fonduri de cărți și manuscrise care interesează studiul civilizațiilor sud-est europene.

Un referat, bogat în fapte, au prezentat și tov. Livia Vlad și V. Bradler de la Biblioteca centrală universitară „M. Eminescu”. Referatul, bazat pe experiența Bibliotecii centrale universitare din Iași, a avut ca temă activitatea de documentare științifică desfășurată în bibliotecile de învățămînt superior în sprijinul cadrelor didactice și studenților. Au urmat apoi trei ample comunicări, înrudite prin tematică :

1) Dezvoltarea Bibliotecii regionale Iași în anii puterii populare. Unele aspecte privind lectura cititorilor (C. Gilea, director al Bibliotecii regionale Iași și L. Moscovici, director al Direcției regionale de statistică Iași).

2) Rolul bibliotecilor în educația comunistă a tineretului. Lectura tineretului în biblioteci (Liviu Moscovici și Emil Olaru, de la Biblioteca regională Iași).

3) Cunoașterea cititorului în vederea îndrumării lui metodice (prof. I. Stanciu-București).

Discuțiile care au urmat și la care au participat bibliotecari din bibliotecile publice și științifice din diferite orașe ale țării au relevat importanța organizării unor asemenea întâlniri pentru continua dezvoltare a teoriei și practicei bibliotecare din țara noastră. Această idee a fost reluată și subliniată în concluziile sesiunii formulate de tov. Ștefan Gruia, secretar al Asociației bibliotecarilor din R.P.R. Avem un cîmp larg de cercetare — practica celor peste 25 000 de biblioteci din țara noastră, create în anii regimului democrat-popular, bogata experiență a bibliotecilor de învățămînt superior și a bibliotecilor regionale, de aceea știința bibliotecologică trebuie să se dezvolte la nivelul posibilităților de care dispunem și potrivit cerințelor care stau în fața bibliotecilor, de toate categoriile, în perioada desăvîrșirii construcției socialismului în patria noastră.

ANALIZA ACTIVITĂȚII ȘTIINȚIFICE A BIBLIOTECII CENTRALE DE STAT

Ultima plenară a Consiliului așezămintelor culturale, care a reunit, pe lângă membrii Consiliului, o seamă de specialiști, cercetători, cadre didactice din învățământul superior, bibliografi și documentalști, conducători ai marilor biblioteci și ai centrelor de documentare și informare bibliografică, a dezbătut pe larg activitatea științifică a Bibliotecii centrale de stat a R.P.R. Discuțiile, observațiile critice și propunerile au avut ca punct de plecare un amplu referat susținut de Angela Popescu-Brădiceni, directorul Bibliotecii. Concentrându-se asupra acelor domenii ale activității științifice care își au izvorul în funcțiile de bază ale bibliotecii noastre naționale, referatul a orientat dezbaterile spre următoarele probleme:

— modul în care B.C.S. realizează bibliografia națională, ca expresie a mării sale de a organiza și de a conserva patrimoniul național de tipărituri, de a urmări și colecționa ceea ce se editează peste hotare despre țară și poporul nostru, în limba română sau în alte limbi, a traducerilor din limba română etc.;

— realizarea catalogului național colectiv, a bibliografiilor generale și speciale, a informării bibliografice la cerere sau orientate, sarcini ce decurg din calitatea B.C.S. de centru național de informare bibliografică;

— activitatea desfășurată pe linia cercetării în domeniul bibliologiei, atât pentru rezolvarea problemelor proprii legate de prelucrarea publicațiilor, activitatea cu publicul, munca bibliografică etc., cât și a celor pe care le pun bibliotecii — ca centru de îndrumare metodologică — bibliotecile publice de stat sau bibliotecile de masă din alte rețele. Totodată, raportul a avut meritul de a ridica și prilejul unui fructuos schimb de păreri în problemele de colaborare între biblioteci, pe de o parte, și acestea și instituțiile specializate, pe de altă parte.

Bibliografia națională își are expresia concretă în cele două serii bilunare *Bibliografia R.P.R.*, editate de Biblioteca centrală de stat; una dintre aceste serii înregistrează cărțile, albumele, notele muzicale, hărțile etc., iar cealaltă articole din periodice și publicațiile seriale. Referindu-se la această lucrare, atât referatul cât și

o serie de participanți la dezbateri (prof. Dan Simonescu, Nicolae Mironescu — directorul Bibliotecii Academiei R.P.R., Dumitru Trancă — directorul general al Centralei editurilor și difuzării cărții, Ștefan Gruia — redactor șef la revista „Călăuza bibliotecarului”, Getta Rally — bibliograf specialist la B.C.S., Ion Micu — directorul Bibliotecii regionale Bacău) au relevat, în primul rând, faptul că însăși editarea ei constituie împlinirea unui vechi deziderat al oamenilor noștri de cultură și o importantă realizare a regimului democrat-popular. Cei care răspundeau de soarta culturii românești în timpul regimului burghez-moșieresc nu au rezolvat această problemă decenii de-a rândul, deși ideea bibliografiei naționale curente a fost deseori agitată.

S-a subliniat, în același timp, concepția modernă care stă la baza bibliografiei noastre naționale — bibliografie ce cuprinde în afara cărților și bibliografiilor seriale. După cum s-a arătat în referat însă, la toate acestea este necesar să se adauge, în viitor, elaborarea și editarea bibliografiilor periodice apărute și a bibliografiilor bibliografiilor din R.P.R., precum și a bibliografiilor unor categorii de publicații care se prelucrează în grup (afișe, programe de spectacole etc.). În acest fel, s-ar mări și mai mult gradul de cuprindere a producției naționale de tipărituri. Paralel cu extinderea sferei de cuprindere a bibliografiei noastre naționale, va trebui să se realizeze o mai mare operativitate în editarea și tipărirea ei, rămânerea în urmă cu luni de zile a apariției celor două buletine fiind criticată în plenară. S-a atras atenția, de asemenea, că eficacitatea lucrărilor ar crește prin asigurarea unor tiraje mai mari și prin adăugarea unor indice de autori la fiecare număr.

Catalogul colectiv național al publicațiilor străine — instrument bibliografic de mare importanță în munca de informare și documentare a oamenilor de știință, a specialiștilor și tehnicienilor — a făcut obiectul unor intervenții deosebit de interesante. Rod al colaborării unui mare număr de biblioteci din întreaga țară (115 biblioteci trimț, anual, aproximativ 80 000 de fișe), catalogul colectiv național, început la B.C.S. în 1957, cuprinde astăzi peste

600 000 de fișe. Cercetarea lui este însă anevoioasă, neoperativă, dat fiind că B.C.S. nu a putut ține pasul, în organizarea sa, cu volumul tot mai mare al importului și schimbului de carte străină efectuat de biblioteci. Acest neajuns este înlăturat, în parte, prin editarea cataloagelor și repertoriilor colective, care înregistrează cărțile și periodicele străine intrate în mod curent în bibliotecile și în instituțiile din țara noastră. Cataloagele și repertoriile colective tipărite sînt tot mai mult folosite în practica documentării curente de către bibliotecile și institutele care participă la întocmirea lor.

Eficiența catalogului colectiv național, ca și a repertoriilor colective tipărite trebuie să crească însă prin cuprinderea tuturor bibliotecilor și instituțiilor care primesc publicații străine și a tuturor publicațiilor care fac obiectul acestor cataloage, printr-o organizare riguros științifică a lor și editarea operativă a celor tipărite, printr-o mai intensă folosire a lor atît în munca de informare și documentare, cît și în analiza achizițiilor de publicații străine ca bază pentru o viitoare coordonare a achizițiilor.

Luînd cuvîntul în cadrul dezbaterilor din plenară, acad. Aurel Avramescu, directorul general al Centrului de documentare științifică al Academiei R.P.R., arăta că pentru realizarea acestor obiective se impune o colaborare mult mai strînsă între principalele biblioteci și centre de documentare, o mai largă participare a specialiștilor din toate domeniile, care să asigure competența științifică necesară, o delimitare rațională a sarcinilor fiecărei instituții pe baza unui plan de autocoordonare.

Tovarășii Nicolae Mironescu, directorul Bibliotecii Academiei R.P.R. și Valeriu Moldoveanu, șef de serviciu la aceeași bibliotecă, au asigurat Plenara de concursul pe care Biblioteca Academiei îl va da în viitor la lucrările catalogului colectiv național, demonstrînd cît de dăunătoare este viziunea îngustă, strict departamentală, de a realiza astfel de lucrări în paralel, cu forțe divizate, insuficiente. Împreună cu ing. Sabina Cojocaru, V. Atanasiu, I. Gherman și alți documentaliști — reprezentanți ai centrelor de documentare — au îmbrățișat ideea descrierii și clasificării publicațiilor străine în mod centralizat — în momentul primirii lor — de către un grup

de specialiști, obținîndu-se astfel operativitate maximă.

Tov. V. Atanasiu, director științific al Centrului de documentare științifică al Academiei R.P.R., a propus organizarea catalogului colectiv pe fișe perforate, format intern — 80 de coloane, cu selecție mecanică, folosindu-se utilaje existente la noi pentru perforarea și sortarea fișelor.

Analiza activității B.C.S. în domeniul informării bibliografice la cerere a relevat pe de o parte sporirea numărului cercetătorilor și al diverselor instituții din țară și din străinătate care apelează la serviciile bibliotecii noastre naționale, creșterea nivelului științific al informărilor date, iar pe de altă parte rămînerea în urmă în buna organizare a unor instrumente de informare capabile să facă față unor solicitări sporite. Participanții la dezbateri au subliniat și ei necesitatea unei colaborări mai eficace între diferitele biblioteci și centrele de documentare și o delimitare mai precisă a sarcinilor lor în acest domeniu.

Un capitol separat al dezbaterilor plenary l-au constituit bibliografiile generale aflate în lucru la B.C.S.: *Bibliografia bibliologiei românești, Indexul bibliografic al geografiei și cartografiei, Studiul bibliografic-statistic al spectacolelor, repertoriilor și spectatorilor începînd din 1881, Bibliografia orașului București*, precum și bibliografiile de recomandare editate în ultimii doi ani, bine cunoscute de bibliotecarii din bibliotecile publice.

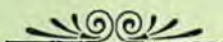
Cercetările efectuate la Biblioteca centrală de stat în domeniul biblioteconomiei, în special legate de introducerea unor noi principii de catalogare (a căror aplicare poate fi observată în fișele tipărite), studiile privind „uzanțele naționale pentru vedeta descrierii cărților la nume de persoane” și „lista lucrărilor clasice anonime din literatura romînă” sau „descrierea publicațiilor în grup”, au fost apreciate în plenară. Biblioteca centrală de stat nu și-a adus însă contribuția cuvenită la înarmarea miilor de bibliotecari din bibliotecile publice sau științifice cu studii de sinteză, manuale, cursuri privind diferitele laturi ale biblioteconomiei și bibliologiei.

Înceind lucrările plenary, tovarășul Ion Moraru, vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă și tovarășul Dumitru Boriga,

președintele Consiliului așezămintelor culturale, au apreciat nivelul înalt al dezbaterilor, caracterul lor fructuos și au jalonat măsurile care se impun pentru îmbunătățirea și dezvoltarea activității științifice a Bibliotecii centrale de stat. Aceste măsuri, înscrise într-un plan special, au fost aprobate de plenara Consiliului. Totodată, s-a adus la cunoștința participanților constituirea Comisiei bibliotecii din cadrul Consiliului așezămintelor culturale. În funcția de președinte al Comisiei bibliotecilor a fost aleasă tovarășa Angela Popescu-Brădiceni.

După încheierea lucrărilor plenarei, Comisia bibliotecilor, împreună cu co-

mitetul de conducere al Asociației bibliotecarilor din R.P.R., s-au întrunit într-o ședință de lucru în cadrul căreia au fost discutate măsurile pentru coordonarea planului de activitate al Asociației bibliotecarilor cu cel al Comisiei bibliotecilor. Au fost stabilite, de asemenea, problemele care urmează să fie luate în studiu. Asociația bibliotecarilor a constituit următoarele grupe de muncă: *Biblioteci științifice*; *Biblioteci publice*; *Biblioteci pentru copii*; *Calificarea profesională a bibliotecarilor*; *Achiziții*; *Schimb internațional*; *Catalogarea*; *Clasificarea*; *Bibliografie*; *Cărți rare*; *Construcții și utilaj pentru biblioteci*.



CUGETĂRI DESPRE CĂRȚI

Timeo hominem unius libri. (Păzește-te de omul care nu cunoaște decât o carte).

(Proverb latinesc)

Cu gândiri și cu imagini
Înegrit-am multe pagini:
Și-ale cărții și-ale vieții
Chiar din zorii tinereții.

(Eminescu: *Cu gândiri și cu imagini*)

Cărțile au aceeași vrăjmași ca și oamenii: focul, apa, sihăstriile, timpul — și propriul conținut.

(Paul Valery: *Reflexiuni*, extrase din vol. *Melange*)

Cititul îl face pe om deplin; vorbirea îl face prompt; iar scrisul îl face exact.

(F. Bacon: *Despre studii*)

Operele de artă au întâi de toate un aspect fizic: cartea, statua, tabloul sînt obiecte [...]; dar artistic nu e propriu-zis obiectul ci sentimentul pe care obiectul îl deșteaptă în noi.

(G. Călinescu: *Principii de estetică*)

Cartea nu e obiect de artă ci obiect de utilitate.

(Paul Eluard: *Les sentiers et les routes de la poésie*).

Ariton Pescariu

(1890-1920)



Printre cărturarii de seamă care au trudit în munca de bibliotecar, pe urmele marilor înaintași ai culturii noastre se numără și Ariton Pescariu. Fiul de oameni nevoiași din satul Ciufudășezat la confluența Tirnavelor, el s-a ridicat prin muncă stăruitoare la știința de carte, apoi, cu sacrificii și lipsuri a ajuns să învețe la liceul din Blaj.

Încă din primele clase Ariton Pescariu s-a distins ca elev eminent, apoi, prin lucrările proprii citite în cadrul societății de lectură, al cărei președinte era, făcând totodată parte din „comisia critică” ce avea ca scop corectarea lucrărilor; aici s-a impus prin aptitudinile sale de orator, rostind „7 discursuri” și ținând disertația care s-a bucurat de multă apreciere: *Petru Pavel Aron de Bistra*.

Orizontul larg al vederilor lui Ariton Pescariu iese în relief încă din timpul ultimelor clase de liceu (1907-1911) prin preocupările sale științifice și culturale, prin atragerea sa către studiul limbilor străine. Se abonează la revistele: „Viața Românească”, „Convorbiri critice”, „La Patrie”, cunoaște operele scriitorilor din „țară” și e atras mai ales de scrierile lui I. L. Caragiale, C. Dobrogeanu-Gherea ș.a. Setea pentru studiu îl îndeamnă să planuiască acțiuni îndrăznețe, să ia contact cu o serie de învățați din București, prin-

tre care în primul rând cu Ion Bianu, directorul Bibliotecii Academiei și profesor la Universitate, apoi cu profesorul de limba română Iosif Popovici de la Budapesta, cere ajutor de la Societatea „Transilvania” din București care, după cum se știe, acorda burse tinerilor transilvăneni în scopul de a-și continua studiile. Mai interesantă e calea pe care o apucă în vederea studierii limbilor slave, cerându-și anul de „voluntariat” în armata austro-ungară la Zagreb, unde spera să poată urma cursurile universității de aici. În acest scop apelează la sprijinul profesorului dr. Cjuro Jurmin din Zagreb, recomandat fiind de profesorul Iosif Popovici din Budapesta.

N-a putut însă urma cursurile la universitatea din Zagreb în timpul stagiului militar deoarece regimentul său n-a mai fost cantonat pînă la urmă aici, ci la Carlovitz. Fără a descuraja, învață cu pasiune limbile sîrbă și croată, în timpul său liber. Din mărturiile proprii reiese că face progrese însemnate în însușirea acestor limbi, fiind ajutat de camarazii săi sîrbi și croați, reușind în scurt timp să citească o serie de reviste ca: „Hrvatski Pokret”, „Sovremelnik”, „Branko Kolo” și „Delo”. Peste un an, la 20 octombrie 1912, după încheierea stagiului militar, îl întîlnim la București, prezentîndu-se la Ion Bianu, cu recomandarea profesorului din Blaj, Ion Micu Moldovanu pentru a se putea înscrie la Universitate. La mai puțin de o lună, referindu-se la aptitudinile și trăsăturile de caracter ale lui Ariton Pescariu, Ion Bianu sublinia într-o corespondență către Ion M. Moldovanu: „rar am mai văzut un tînar mai hotărît și cu mai puternică voință de a munci și învăța”. Aceasta îl face pe Ion Bianu să-i acorde toată atenția, luîndu-l sub ocrotirea sa și ajutîndu-l să intre în unul din serviciile Bibliotecii Academiei ca „scriitor”, apoi să-și continue studiile la Facultatea de litere și filozofie de la Universitatea din București.

În ianuarie 1913 Ariton Pescariu pleacă din nou la Zagreb, probabil pentru aranjarea unor chestiuni militare sau pentru studii; aici îndeplinește totodată și unele misiuni încredințate de Ion Bianu pe linie de Academie. Îi furnizează acestuia o serie de informații asupra vieții culturale sîrbești, după ce ia contact cu secretarul Societății culturale și științifice „Srpska Matica”, constatînd că acesta

„ar fi foarte bucuros să stea în legătură cu Academia noastră“. Se interesează de publicațiile de istorie, filologie și folclor ale Societății și în special de revista acesteia, „Letopis“. Urmărește îndeaproape ecoul publicațiilor Academiei Române în Serbia și constată cu satisfacție buna primire a lucrării lui Bărbulescu: *Les roumains avec les Bulgares, Serbes etc.*

Numirea lui Pescariu în postul de „scriitor“ la Biblioteca Academiei Române începând cu 1 mai 1913 e comunicată cu satisfacție de Ion Bianu lui I. M. Moldovanu; în aceeași scrisoare Ion Bianu evocă momentul intrării sale în aceeași instituție culturală, ocrotit de A. Treb. Laurian, cu 37 ani în urmă, văzând în Pescariu pe unul din continuatorii luminiști ai generației sale: „Așa să ne continuăm unii pe alții tot mai bine, spre luminarea neamului nostru!“

Ariton Pescariu se dovedește a fi zelos în munca de bibliotecar, căci în 25 aprilie 1913 e numit „scriitor definitiv“; se bucură de aprecierea lui Ion Bianu care îl amintește în prefața vol. III al *Catalogului manuscriselor românești*, unde se menționează și „contribuția parțială a răposatului Ariton Pescariu la analiza materialului din colecția lui G. Bariț...“. Paralel cu munca de „scriitor“ pe care o făcea la bibliotecă, Pescariu frecventa cursurile Facultății de litere și filozofie din București ca student, obținând permisiunea de a frecventa săptăminal în timpul orelor de serviciu seminariile lui Ovidiu Densușianu.

Activitatea lui Pescariu la bibliotecă s-a încheiat în vara anului 1914 o dată cu plecarea sa în concediu în Transilvania, la părinți, când e prins de izbucnirea războiului și mobilizat la Blaj, de unde îi scrie lui Bianu o carte poștală, la 1 august 1914, făcându-i cunoscut că peste o zi urmează să plece de aici; așa s-a și întâmplat, căci, într-un document din 18 octombrie 1914 aflăm că „a fost luat la regiment în garnizoana de la Alba Iulia, de unde a trimis vești...“. Comisia Academiei întrunită să decidă asupra cazului lui Pescariu stabilește: „împiedecat fiind de forță majoră de a se întoarce la serviciu“ să fie considerat în „concediu permanent“ și „să i se trimită leafa regulat“. E de subliniat grija pe care i-o poartă lui Ariton Pescariu Biblioteca Academiei, desigur prin aceasta se înțelege Ion Bianu, căci, deși lipsind de la postul său de muncă, fiind luat în armata Austro-

• Ungariei, numele lui figurează în statele de plată ale Academiei la rubrica „scriitor“ pînă în februarie 1917. Nu poate fi scăpat din vedere nici faptul că i s-a trimis salariul regulat pe front cu mandat poștal prin banca Marmorosch Blank, iar în prizonierat, în ruble.

Din luna februarie 1917 Ariton Pescariu, începe activitatea sa revoluționară propriu-zisă devenind una din figurile cele mai cunoscute ale prizonierilor români transilvăneni care au susținut revoluția proletară din Rusia.

Contactul nemijlocit cu transformările revoluționare din Rusia au făcut din tînărul intelectual, fiu de țaran obidit, un revoluționar, un comunist de mari nădejdi, ce aștepta cu înfrigurare ziua reîntoarcerii sale în rîndul oamenilor muncii de pe meleagurile natale, spre a-și închina viața și experiența revoluționară pentru cauza acestora. Aici va fi făcut și el parte dintre mulții prizonieri germani, maghiari, români, cehi, sîrbi, polonezi, slavi de sud, din armata austro-ungară care s-au înfrățit cu proletariatul rus încă din primăvara anului 1917 în luptele revoluționare, apoi în octombrie 1917 la asaltul Petrogradului și al Moscovei, pentru cucerirea puterii de către proletariatul rus. Din 23 februarie 1917 îl găsim făcînd parte din Comisia a VI-a de recrutare la Dar-nița lingă Kiev, pentru organizarea unor unități române cu menirea de a se încadra în mișcarea generală de eliberare a Transilvaniei. Nu peste mult timp evoluția lui Pescariu spre comunism este marcată de o bogată muncă organizatorică și de intensă activitate ideologică-politică în rîndurile prizonierilor români, în coloanele *Foii țaranului* al cărui redactor principal era și ale broșurilor de răspîndire a ideilor revoluției în limba romînă. El este ales împreună cu Henegarul ca reprezentant la Congresul foștilor prizonieri ținut la Moscova în 13—18 aprilie 1918, care avea drept scop coordonarea acțiunilor revoluționare ale prizonierilor răspîndiți în toate părțile Rusiei. În urma congresului „iau ființă cele 6 grupuri ale Partidului Comunist (bolșevic) din Rusia după limbile pe care le vorbeau prizonierii, unite în Federația internațională a grupurilor, din străinătate ale Partidului comunist din Rusia“.

Activitatea revoluționară a lui Ariton Pescariu în acest cadru se profilează la proporții nebănuite prin rolul pe care l-a avut la începutul lunii

Georgiu de jos Nr. 319.

Domnule Profesor,

Vă scriu din sanatoriu
de tuberculoși din georgiu
de jos, unde mă aflu asup
le unui leu. La început
mă vin la București, dar
dădă m'a apăsă de unsecc
laturii dificile. Mai dan aie
până la Pbe. dar nepind
pe deplin restabilă, vin în
necesitat să rămân acasă
asa, că abia la primăvară, de
câ vin pentru unu la Bucu
rești. Adică, nu poveră atita,
dar ca să fac
Vă salut ca profesor respect
Ion Pescariu

Leve

Deale M.

Ion Bianu, prof. aniv

București.

Academia Română

58785

noiembrie 1918 în acțiunile de organi-
zare a revoluționarilor români, ma-
ghiari, sârbo-croați, foști prizonieri în
Rusia din armata austro-ungară. Cu
această ocazie a luat ființă un organ
de conducere comun ce avea ca scop
dirijarea mișcării revoluționare din
țările de sub dominația monarhiei
austro-ungare și din care au făcut par-
te: Károly Vântus, Béla Kun, Ernő
Pór, Ariton Pescariu, Emil Bozdog,
Mátyás Kovács, Mátyás Krisjak, Iván
Matuzovits și Ferenc Drobnik“.

În aceste împrejurări s-a întors
Ariton Pescariu în Transilvania
împreună cu miile de prizonieri ar-
deleni în focul marilor evenimen-
te și al luptelor revoluționare din
noiembrie—decembrie 1918, în condi-
țiile dezmembrării putredei monarhii
austro-ungare și ale unirii Transilva-
niei cu România. Ariton Pescariu s-a
înrolat în primele rânduri ale luptei
revoluționare de eliberare socială și
națională a Transilvaniei, aducând o
dată cu experiența sa politică suflul
nou revoluționar și hotărârea fermă de
a fi de ajutor cauzei maselor populare
din mijlocul cărora se ridicase.

Activitatea desfășurată de Ariton
Pescariu în regiunea Blajului și în alte
orașe și sate ale Transilvaniei, propa-
garea ideii eliberării naționale a ma-
selor muncitoare din Transilvania în
condițiile eliberării lor de exploatare

capitalistă s-au soldat cu arestarea sa.
Astfel, la 6 ianuarie 1919 Ariton Pes-
cariu a fost ridicat de organele poliției
din Ciufud, satul său natal și dus dez-
brăcat pe un ger cumplit pînă la se-
diul poliției unde a fost bătut cu cru-
zime. Maltratată apoi în închisoarea
din Alba Iulia, a putut fi eliberat cu
multă greutate, la intervenția unor
intelectuali progresiști, dar în urma
schingiunilor s-a îmbolnăvit grav de
plămîni. A fost internat apoi la spi-
tălu de tuberculoși din Geoagiu de
jos de unde îi scrie profesorului său
Ion Bianu încă în toamna aceluiași
an, comunicându-i dorința de a veni
la București pentru a-și încheia stu-
diile, ideal pentru care sacrificase
atita energie. Speranțele de reînțoar-
cere în București la Universitate îi
sînt destul de îndepărtate, „abia la
primăvară“ ceea ce denotă gravitatea
bolii sale. N-a apucat însă să-și în-
deplinească nici acest din urmă vis
căci, la 17 februarie 1920 s-a stins din
viață.

Așa a fost răpusă în fașă una din
speranțele vieții noastre științifice și
culturale, tocmai în clipa cînd acesta
întrevăzuse zarea împlinirii marilor
sale idealuri sociale și naționale, cînd,
revenit în Transilvania, a găsit un larg
avînt revoluționar în ale cărui prime
rînduri s-a înrolat cu toată dăruirea.

V. CURTICĂPEANU

PROFILURI ȘI ORIZONTURI LITERARE



Geo Bogza

„Pamflet, reportaj, informație. Iată cele trei elemente esențiale ale gazetăriei moderne. Dacă într-un articol o frază zvinește surprinzător de vie, acolo a împuns unul din vîrfurile de platină ale acestui triunghi”. Citatul reprezintă începutul unui articol programatic, scris de Geo Bogza în 1931. Întreaga lui operă derivă din ideile și atitudinea formulată, atât de răspicat, acum 30 de ani.

A fi reporter înseamnă, pentru Geo Bogza, a frecventa „școala vieții adevărate, prin care trebuie să treacă orice scriitor care vrea să fie un autor viu, în ale cărui cărți să se zbată, de la pagină la pagină viața”.

Opera lui Bogza este, în primul rînd, o mărturie. Scriitorul simțea nevoia de-a vorbi lumii întregi despre condițiile de viață ale tăbăcarilor sau petroliştilor romîni, pentru că însăși conștiința sa de om îi dicta acest gest. În fața suferinții și nedreptății, Bogza a izbucnit în proteste vehemente pentru că se simțea dator să avertizeze lumea asupra forțelor ostile care-o amenință, și să mobilizeze, în același timp, popoarele pentru zdrobirea acestor forțe. Și iată cum, în fața represiunilor franchiste sălbatice din Bilbao, un ziarist romîn a scris *Tragedia poporului basc*.

Dar reporterul nu este numai un ziarist militant, este și un artist. Generozitatea și setea de dreptate a unui mare democrat se topesc în lava cuvintelor unui poet, care aprind reportajul pînă la incandescență.

O pasiune mistuitoare străbate opera lui Bogza, imaginile sale sînt parcă forjate la arcul voltaic, oamenii des-

criși de el se află la marginea răbdării, încă un minut și lumea aceasta de incredibilă mizerie și suferință, va exploda vulcanic. Universul lui Bogza este sumbru și tragic, natura însăși pare contorsionată de-o insuportabilă suferință. Chinurile oamenilor cunosc o expansiune ciudată în regnul mineral și vegetal, unde rocile și arborii imploră alinare și înțelegere. Dar lumea aceasta sfișiată de lupte oferă un spectacol grandios pentru că refuză să cedeze în fața răului, pentru că oamenii păstrează o fărîmă de omenie și demnitate în situațiile cele mai umilitoare și pentru că o energie colosală animă pădurea amenințată de fulgere și fluviul strivit între stînci. Suferința și vitalitatea caracterizează universul bogzian și tensiunea creată prin prezența lor simultană îi conferă mereu o tentă eroică. Oltul care străbate întreaga Romînie este parcă un gigant care-și înzecește forțele din fiecare încheștare cu munții. Iacob Onisia se prăbușește din înălțimi după o disperată luptă contra morții și însăși înfringerea sa este grandioasă.

Geo Bogza este un poet al marilor dimensiuni spațiale, temporale și umane. Universul apare străbătut de forțe violente și necrutătoare, care modelează munții, apele și oamenii în forme grandioase și veșnic în luptă. Privind peisajul natural sau uman, reporterul vede întotdeauna ineditul, caracteristicul pe care-l proiectează deodată pe imensul fundal al timpului geologic sau social. Entuziasmul poetului pentru frumusețea aspră a lucru-

rilor descrise conferă stilului său un ton mereu exaltat, hiperbolic.

Geo Bogza a străbătut întreaga țară, căutînd, spre deosebire de reporterii ziarelor de scandal din timpul regimului burghez-moșieresc, nu senzaționalul, ci ceea ce este tipic unei anumite regiuni sau unei anumite categorii sociale. Reportajul său este, de aceea, o excepțională operă realistă, care notează fapte exacte, oricînd controlabile, cu acuitatea privirii unui artist ce observă esența și semnificația largă a fenomenelor. Opera lui Bogza creează astfel un fel de geografie socială a Romîniei.

Lumea petrolului este o descindere în infernul sondelor. Apar muncitori, țărani creduli înșelați de escroci care le cumpără pămîntul pe nimic, apar rechinii petrolului, este descrisă munca uneori primitivă alteori modernizată de extragere a țiteiului, totul spus cu luciditate și cu un vehemement protest. Viziunea lui Bogza se colorează și mai sumbru cînd scrie *Tăbăcarii* și *Periferie*. Atmosfera pestilențială din ateliere, condițiile de lucru inumane, cinismul și indiferența stăpînitor, groaznicele accidente de muncă „răscumpărate” cu înmormintări cu drapel, n-au fost niciodată mai realist înfățișate. Pentru prima oară pătrund în literatură, zonele de mizerie intensă ale societății romînești, ignorate voit pînă atunci de presa burgheză. Bogza descrie operă cu durere că „ineditul” nu se află nici în țările exotice nici în complicațiile unor crime misterioase, ci în peisajul incredibil, „imposibil” sub raport uman, al Văii Plîngerii și al periferiei bucureștene.

Munții Apuseni, țara Moșilor, este o țară de piatră. Aici mizeria este de alt gen, ea nu înseamnă promiscuitate ci o reducere extremă a vieții la cîteva obiecte, patul, masa, o cameră construită din birne, un topor de tăiat lemne, adică o repetare, la nivel uman, a reducției „geografice” care simplifică peisajul la cele cîteva linii aspre ale stîncilor și brazilor. Viața moșilor e nudă și dură, ca stîncă și tot ca ea, minată invizibil, de boli necruțătoare. Oameni, roși de tuberculoză și sărăcie, arși de mirajul aurului, au însă o demnitate și o prestanță de zei, tăiați în granit, veghind parcă întreaga țară, din virfurile munților, ca demni urmași ai lui Horia. Bogza găsește aici peisajul „ideal” pentru arta sa, cuvintele, imaginile sînt tăiate parcă în rocă dură, cutremurarea lăuntrică e vizibilă în gesturi puține dar revelatorii.

Peisajul minier este reluat de scriitor și în alte opere: *Sfîrșitul lui Iacob Onisia*, *Oameni și cărbuni din Valea Jiului*. Onisia dornic să ajungă mai repede acasă se urcă în funicular, dar acesta, fiind în ajunul Crăciunului, se oprește. Prizonier al gerului și singurătății, Iacob Onisia rezistă un timp înjghebindu-și un foc în cabină: „Flăcările proiectau umbra lui Onisia pînă la brîu, iar pieptul și umerii, ieșeau afară, ducîndu-se în întuneric, ca ale unui urias. Poate că ajungeau pînă pe cabanele albe ale munților dinspre miazănoapte, dincolo de care se aflau ruinele Sarmisegetuzei. Iacob Onisia era ultimul dac care, în aceste locuri străvechi, își trecea noaptea, sub cerul liber, la flăcările unui foc de brad”. În cele din urmă, la capătul puterilor, încearcă să înainteze pe cablu, agățat în mîini, dar se prăbușește, ca un nou Icar. Moartea, ca și viața minerilor din opera lui Bogza, este tragică, spectaculoasă și grandioasă.

Petrila, Lupeni, Petroșani, sînt vizitate de un om care pentru a-i cunoaște întocmai, trăiește un timp viața minerilor. Coboară în mină cu ei, îi observă cum taie piatra, cum transportă cărbunile, le ascultă povestirile și îi întovărășește acasă. Lupta omului cu muntele are o frumusețe sălbatică pe care Bogza știe s-o relateze ca nimeni altul.

Și tot așa, va povesti și lupta cu muntele a Oltului. *Cartea Oltului* a fost scrisă după ce autorul ei a coborît întreaga lui cale, de la izvor la Dunăre. Oltul este o ființă vie, care se naște și moare, după ce străbate diverse „virste”, etape de dezvoltare, totodată, ale lumii prin care trece, a vieții oamenilor pe care îi întîlnește. Biografia Oltului este o rememorare a marilor ere geologice și o descindere în regnurile vieții: „Oltul izvorăște din Hășmașul Mare, sau treapta minerală a existenței lui”, „Oltul se îndreaptă spre miazăzi, sau treapta vegetală a existenței lui”, „...Oltul străpunge Carpații, sau treapta marii istorii”, „Oltul se varsă în Dunăre sau treapta reînțoarcerii în Cosmos”. Frumusețea cărții îndreptățește calificarea ei de poem în proză, și reprezintă treapta cea mai înaltă de realizare artistică pe care a atins-o Bogza.

Întinsa operă a scriitorului cuprinde numeroase alte evocări, în așa-numitele *fișe de copilărie*, de *închisoare*, de *război* și de *provincie*, un fel de miniaturi reportericești, interesante și pentru as-

peetele sociale descrise, și pentru unele amănunte autobiografice.

Un important volum al lui Bogza este *Anii împotrivirii*, în care sînt rețipărite o serie de articole scrise înainte de război. Reîntîlnim aici atitudinea intransigentă, protestatară, a ziaristului democrat, îndurerat și scrisbit în fața societății burgheze. Ele sînt, totodată, o prielnică cunoaștere a concepțiilor politice ale reporterului, care se află la temelia scrierilor artistice propriu-zise, și pe care le explică.

La porțile marelui este un imn adus socialismului. Bogza își lasă liber entuziasmul în fața capacității omului nou de-a stăvili furtunile și de-a face rodnice pămînturile prin perdele de păduri plantate special, de-a izgoni întunericul prin electrificarea satelor. Această din urmă realizare este astfel comentată: „A duce electricitatea la țară înseamnă a sfărîma masa minerală a tenebrelor care au ținut sub lespede lor satele, timp de milenii... Aceasta este în adevăr o revoluție, privind viața întregului popor. Pentru acest scop mărț socialismul înalță baraje și construiește hidrocentrale“. În fața atomului este o cantată a bucuriei, în fața imenselor posibilități ale omului. Marile forțe pe care le poate governa reamintesc omului vechea dilemă „A fi sau a nu fi“. Bogza se adresează ca un nou profet oamenilor, cerîndu-le să apere pacea.

Un interesant volum este culegerea de articole, publicate între 1949 și 1956, *Pagini contemporane*. Întîlnim aici cronicarul entuziast al socialismului, notînd fericit realizările și evenimentele vieții noi. În fine, volumul *Pagini solemne* cuprinde pătrunzătoare eseuri asupra operei lui Ciu-Yuan, Fielding și Whitman iar volumul *Meridiane sovietice* este o relatare a călătoriei sale în U.R.S.S.

Tablou geografic este scrierea care trage un fel de concluzie la opera de reporter-artist a lui Bogza. Un fel de nouă *Romînie pitorească*, ea este o descriere generală, panoramică, a nesfîrșitelor frumuseți și bogății ale țării noastre, o evocare poetică a munților și apelor, un afectuos portret al poporului român, un fel de reluare polifonică a tuturor motivelor tratate separat în alte scrieri. Este în același timp, un imn adus socialismului, datorită căruia toate aceste bogății au intrat în mîinile poporului. Este, din nou, orchestrarea tuturor cîntecelor de laudă aduse socialismului, atunci cînd

Bogza a vorbit de munca entuziastă a minerilor, de privestea satelor electrificate, de frumusețea omului nou.

Opera lui Bogza a deschis un drum nou în literatura noastră. Ea are marele merit de a fi făcut cunoscute aspecte noi ale vieții poporului român, într-o formă artistică remarcabilă. Entuziasmul și generozitatea lui Bogza au creat și un stil, cu totul specific, urmat apoi de o serie de reporteri mai tineri. Creatorul reportajului românesc, în sensul modern al cuvîntului, rămîne însă și un poet, pe care cititorii îl vor gusta mereu, cu egală îndreptățire.

SORIN ALEXANDRESCU

BIBLIOGRAFIE

- ȘTEFĂNESCU, CAMELIA. *Biobibliografie* Luceafărul, III (1960), 21 noicm. p. 9.
- Țări de piatră, de joc și de pămînt. Buc., Fundația pentru literatură și artă, 1939. 329 p.
- Cîntec de revoltă, de dragoste și moarte. Buc., 1945. 30 p.
- Cartea Oltului. Buc., 1945. 435 p.
- Pe urmele războiului în Moldova. Buc., 1945. 47 p.
- Țara de piatră. Buc., Editura de stat., 1946. 99 p. rceditat 1951, 1962.
- Oameni și cărbuni în Valea Jiului. Buc., Editura de stat. 1947. 215 p.
- Sfîrșitul lui Iacob Onisia. Buc., E.P.L.A., 1948. 26 p.
- Porțile marelui. Buc., E.P.L.A., 1951. 58 p.
- Șantierul de la cumpăna apelor. Buc., E.S.P.L.A., 1951. 31 p.
- Trei călătorii în inima țării. Buc., Editura tineretului, 1951. 288 p.
- Anii împotrivirii. Buc., Editura tineretului, 1953. 683 p.
- Meridiane sovietice. Buc., E.S.P.L.A., 1953. 172 p.
- Tablou geografic. Buc., Editura tineretului, 1954. 61 p.; ed. a II-a 1956.
- Ciu-Yuan, Henri Fielding, W. Whitman. Buc., E.S.P.L.A., 1953. 104 p.
- Pagini contemporane. 1911—1956. Buc., Editura tineretului, 1957. 749 p.
- Tabăcarii și lumea petrolului. Buc., Editura tineretului, 1957. 107 p.
- Scrieri în proză. 5 vol. Buc., E.S.P.L.A., 1955. 185 p.
- ELVIN, B. *Geo Bogza*. Buc., E.S.P.L.A., 1955. 185 p.
- VLAD, ION. *Geo Bogza*. Steaua. 1954, 9 (sept.), p.83—97; 1955, 1 (ian.), p. 58—84.
- GEORGESCU, PAUL. *Senzaționalele aventuri ale banalului*. Gazeta literară, 1958, 5 (febr.), p. 1, 2.
- ȘTEFĂNESCU, CAMELIA *Note despre creația lui Geo Bogza*. Buc., Sudii și cercetări de istorie literară și folclor, 1960, 2, p. 259—277.
- REGMAN, CORNEL. *Geo Bogza*. Viața românească, 1960, 3 (marc.), p. 88—108.
- Capitole dedicate lui Geo Bogza. În: Tudor Vianu. *Probleme de stil și artă literară*. Buc., E.S.P.L.A., 1955; Pompiliu Constantinescu. *Scrieri alese*. Buc., E.S.P.L.A. 1957.
- PETROVEANU, MIHAIL. *Pagini critice*. Buc., E.S.P.L.A., 1958.
- S. DAMIAN. *Lucrări de analiză literară*. Buc., E.S.P.L.A., 1958.

Scrierile lui Geo Bogza au constituit piatra de temelie a reportajului românesc modern. Mult timp însă, scriitorul a lucrat singur terii, avizi de senzațional, neglijau sau ignorau chiar, aspectele întreviurilor politice, indiscrețiilor din lumea artistică și mondenă. „Curiozitate” ziaristului burghez se oprea în fața problemelor sociale și politizările democratice demascau exploatarea și mizeria unor categorii sociale din diferite regiuni ale țării.

După 1944, situația reportajului s-a schimbat. În scurt timp, el a devenit materialul ziaristic cel mai căutat. Socialismul a produs schimbări adânci în țara noastră, harta ei geografică, economică și morală s-a transformat radical. A apărut necesitatea stringentă a cunoașterii nemijlocite a marilor realizări ale socialismului. Ziarele centrale ca și cele din provincie, cotidiene ca și săptămânale, politice ca și literare, au avut sarcina de onoare de-a prezenta cititorilor lor noile construcții și oamenii noi care se formează în muncă, pe șantierele lor. Reportajul era mijlocul cel mai direct de-a cunoaște aceste noi realități.

Mai întâi, chiar din rîndurile muncitorilor, au început să se formeze corespondenți voluntari, care trimeteau ziarelor scurte notițe despre succesele lor în muncă. Treptat acești corespondenți au îndrăgit meseria de reporter și au devenit ziaști, aducînd în noua lor muncă, experiența tehnică și de bună cunoaștere a lumii uzinei, din anii lor precedenți. Apoi chiar dintre cei care lucrau de la început în presă, o categorie însemnată, mai ales de tineri, au început să se consacre reportajului și să străbată drumurile țării în lung și-n lat. În fine, o seamă de tineri scriitori au înțeles că și misiunea lor este de-a cunoaște „pe viu” oamenii și viața lor cotidiană. Documentarea pe teren a devenit un fericit prilej de-a scrie despre cele văzute, nu direct romane și povestiri, ci, la început, reportaje publicate în presă. Toate aceste categorii de reporteri au intrat într-o rodnică osmoză. O serie de tineri ziaști au învățat astfel arta scrisului și s-au înălțat treptat în sfera literaturii, publicînd reportaje literare și apoi schițe, nuvele și romane inspirate din lumea pe care o cunoscuseră. Scriitorii au dat reportajului o nouă strălucire artistică și și-au îmbogățit simțitor experiența lor de viață.

Reportajul a devenit astfel un gen literar de-o extraordinară răspîndire și, totodată, o adevărată școală de artă, în care și-au făcut ucenicia mulți tineri, ajunși apoi la notorietate.

O problemă importantă a fost, de aceea, găsirea, pentru fiecare dintre tinerii reporteri, a unui stil personal, a unei modalități originale, de relatare a faptelor întîlnite. O altă problemă, dificilă, a fost însăși trecerea de la reportajul ziaristic la cel artistic. S-au purtat numeroase discuții teoretice care au arătat că reportajul, ca relatare a unui fapt *real*, concret și unic, nu este incompatibil cu arta literară care înfățișează întîmplări *fictive*, deoarece, ambele formule se bazează pe evocarea unor fenomene *tipice*. Cu alte cuvinte, dacă reporterul surprinde într-un fapt oarecare, valoarea lui *tipică*, reprezentativă pentru întreaga realitate socialistă, el are posibilitatea de-a intra în sfera artei, care, prin intermediul ficțiunii, evocă aceleași elemente tipice ale realității. Granița dintre reportaj și schiță sau povestire a început treptat să dispară. Genul scurt a devenit o evocare mai exactă a unor fapte, iar reportajul, o galerie tipologică, o creație de personaje literare. Au apărut astfel o serie de modalități noi ale reportajului, unele existente deja, în genere, la Geo Bogza, altele nu.

Evocarea forțelor colosale ale naturii și a înfruntării lor dramatice, a fost urmărită mai mult de Traian Coșovei. Elev mărturisit al lui Geo Bogza, el scrie din 1950 numeroase volume dedicate mai ales unor regiuni de desfășurare grandioasă a elementelor naturale, delta, țărmul mării, cîmpia : *Impărăția vîntului*, 1954 ; *Urișul preludiu*, 1955 ; *Farmecul genezei*, 1956 ; *Semnul din larg*, 1960. Coșovei părăsește uneori reportajul pentru poemul în proză către care-l conduce înfăcărea

tonului și imaginile sale adesea retorice. Volumul *Cîntec să crească băiatul*, 1959, este o încercare de pătrundere în universul copilăriei, de descifrare a miracolului nașterii și creșterii propriului său fiu.

Alți repoteri au ales o modalitate nouă, originală: reportajul-portret. Nicolae Țic în *Profiluri*, 1959, Radu Coșau în *Opiniile unui pămîntean*, 1957, *Energii*, 1960, *Lumină! Din cronica hidrocentralei „V. I. Lenin“*, 1960, s-au concentrat asupra creionării în câteva linii a figurii muncitorului de pe marile șantiere ale socialismului. Scrierile lor, care au fost apoi urmate de romane pe aceeași temă, au adus în literatura noastră un personaj nou: tînărul constructor, entuziast, generos, cu o candoare juvenilă, cu un mod încîntător, suav aproape, de abordare a problemelor majore ale muncii industriale. Reportajul lor este construit pe interviul luat unui asemenea tînăr, sau pe evocarea sa portretistică, rezultată din observarea activității lui zilnice.

Vasile Nicorovici a debutat, evocînd ca și Bogza, munca într-o mină de cărbuni. *400 de zile în orașul flăcărilor*, 1958, evocă munca topitorilor din Reșița. Aici el a ales o altă modalitate, anume cea tehnică, aducînd o serie de date asupra procesului de producție. Poezia reportajului nu mai rezultă din evocarea naturii sau a muncii eroice de zi cu zi, a unor constructori, ci din jocul amețitor al cifrelor și al proceselor tehnice. Lumea petrolului este zugrăvită de Nicorovici în *Marele arc petrolifer*, 1961, după care urmează un interesant volum *Romeo, Julieta și lumina*, 1962, dedicat surprinderii noului în raporturile dintre oamenii de pe șantiere. Toader și Sorița s-au cunoscut, s-au căsătorit și se iubesc mereu mai mult, prin relațiile strînse care s-au stabilit între ei în producție. Aceștia sînt noii Romeo și Julieta, care spre deosebire de cuplul tragic din romanul lui Otcenasek, nu înfruntă întunericul fascist ci construiesc luminile socialismului.

Ioan Grigorescu s-a dedicat reportajului politic. Un volum de mare succes a fost *Obsesia*, 1960, aflat la limita dintre reportaj și povestire, în evocarea ororilor războiului și a fascismului, mai ales a momentelor de coșmar de la Auschwitz. *Pasărea Fenix*, 1961, descrie viața nouă din Polonia socialistă, iar *Coctail-Babilon*, 1963, este o amplă evocare a Statelor Unite. Povestirile lui Grigorescu, ieșite din miezul viu al unor fapte reale, au același ritm viu, dinamic, adesea cu răsuflarea tăiată în fața dramatismului faptelor narate (*Cinema Madagascar*, 1957).

Transformarea socialistă a agriculturii a determinat o suită întregă de scrieri literare, printre care reportajul se află la loc de cinste. Paul Anghel s-a dedicat reportajului din lumea satului. Volumul *Victoria de la Oltina*, 1961, este un fel de monografie a victoriei socialismului în acest sat dobrogean. Aflat aproape de Adamclisi, pe ruinele străvechiului Altinum, satul este, azi, o mărturie a vieții noi care pulsează pe cîmpurile patriei, și în inimile oamenilor. Fără retoricism, într-un stil simplu și viguros, Anghel evocă momente din istoria satului, figuri reprezentative, succese în muncă. Un roman scris ulterior, *7 inși într-o căruță*, va relua viața satului cu mijloace artistice mai ample.

Romulus Rusan face parte din cea mai tînără generație de reporteri. Volumul său de debut, *Riul ascuns*, 1963, zugrăvește viața nouă care pulsează prin fosele țîrguri de provincie, „unde nu se întîmpla nimic“. Apar Blajul, Romanul, cu complexele lor industriale, ca și sate pierdute în cîmpie, azi electrificate. *Expres '65*, al doilea volum, apărut tot anul trecut, este un fel de suită de instantanee ale vieții în noile orașe ale țării.

Un alt foarte tînăr reporter Ștefan Bănulescu, s-a remarcat deja prin volumul său de debut, *Drum în cîmpie*, care evocă atît peisajul construcțiilor bucu-reștene cît și al cîmpiilor cutreierate de tractoare. Stilul său este viguros, rapid, cu o frază cizelată artistic, cu mare grijă.

Reportajul este cultivat și în literatura minorităților naționale, unde strălucește numele lui Miko Ervin, autor al volumelor *Fete negre*, 1957 și *Asaltul țării de stuf*, 1960, traduse și în limba romînă, ca și al altor volume, scrise în limba maghiară.

Dacă adăugăm la aceste volume și numeroasele reportaje publicate în presă, ne dăm ușor seama de bogăția și diversitatea reportajului romînesc actual. El își îndeplinește astfel cu cinste sarcina de evocare artistică a peisajului socialismului.

Valorificarea moștenirii literare

Valorificarea moștenirii literare pune în fața marilor biblioteci, posesoare ale unor servicii de colecții speciale (manuscrise etc.) o serie de sarcini de o mare importanță, a căror rezolvare nu poate fi întârziată și care trebuie îndeplinite în strînsă colaborare, între ele în primul rînd, și apoi cu forurile competente interesate: Institutul respectiv al Academiei, Uniunea Scriitorilor, editurile etc. Limitînd obiectul articolului de față la domeniul informațiilor de istorie literară, vom distinge două mari categorii de materiale care interesează cercetările de această natură: corespondența și manuscrisele. Un număr imens de documente se află în arhivele marilor și micilor biblioteci din țară, cuprinzînd un volum impresionant de informații. Necunoașterea, nefolosirea și nevalorificarea acestor resurse documentare poate duce uneori la lipsuri sensibile în studiile de specialitate publicate. Desigur că un cercetător trebuie să fie în primul rînd un om de bibliotecă, familiarizat cu fondurile și cu specificul fiecărei biblioteci, capabil, în primul rînd, de o intensă muncă de documentare, de „despuiere” a materialului. Un singur om însă, sau chiar un colectiv, nu este în stare să valorifice într-un timp limitat o cantitate practic nelimitată de material. Există un număr prea mic de bibliografii publicate ale scriitorilor noștri (Vlahuță, Delavrancea, Creangă) și nici acestea nu sînt lucrate în cele mai bune condiții sau sînt în parte depășite. Cu această bază de documentare limitată se trece la scrierea și publicarea unui mare număr de lucrări de sinteză, monografii, studii de ansamblu, lucrări care presupun o cercetare cvasiexhaustivă a izvoarelor. Efortul de sintetizare și munca propriu-zisă de interpretare ale autorilor au dus la rezultate notabile, dar din cauza lipsei de material publicat, la îndemîna cercetătorului, multe dintre aceste lucrări apărute în ultimul timp sînt pasibile, în mai mare sau în mai mică măsură, de corecțiuni sau com-

pletări pe baza numai a materialului existent în bibliotecă la data respectivelor elaborări (și care deci, cu o înfărmare atentă, putea fi folosit cu ușurință, cuprinzînd sursele de documentare). Citînd numai surse existente în arhiva Bibliotecii Centrale de Stat, putem aduce elemente noi, destul de importante uneori, la o mare parte din monografiile de acest fel apărute în ultimul timp. Astfel, din categoria surselor de natură epistolară, menționăm douăsprezece scrisori inedite ale lui Vasile Alecsandri către Iacob Negruzzi din perioada 1869—1877 aducînd precizări importante cu privire la proiectele sale sau la poziția sa față de Eminescu; două scrisori ale Nataliei Negru către Mihail Dragomirescu, dintre care îndeosebi cea din 6 noiembrie 1920 oferă o perspectivă mai clară asupra raporturilor care au legat-o de St. O. Iosif și D. Anghel; circa o sută de scrisori ale lui Barbu Delavrancea către Elena și Marg. Miller-Verghi, familia Arion etc., citate în bibliografia Emiliei Milicescu¹⁾ dar nefolosite de Al. Săndulescu în monografia sa recentă, scrisori care dau o cantitate apreciabilă de informații cu privire la lecturile lui Delavrancea (Beccaria, Chateaubriand, Goncourt, Hugo, Pestalozzi, Bernardin de Saint-Pierre, Taine, Carducci, Twain, Shakespeare), reflecții importante despre valoarea stilistică a cuvintelor, cu referire directă la Neculce și chiar mărturisiri de mare importanță, cu caracter autodefinitoriu: „Voiesc o haină nouă; post vechituri romantice: desprețuiesc și șapca lui Schopenhauer și fesul lui Gauthier ca și eroii lui Hugo” (scrisoarea din 1882?) sau „Am citit toată comedia humană de H. Balzac. Am rămas convins că e cel mai mare literat al Franței din secolul al XIX-lea. Acum am înțeles cuvintele lui Taine: trebuie să citești întregul Balzac pentru a-ți da seama de acest titan”. Alte trei scrisori ale lui Topîrceanu către M. Dragomirescu oferă date interesante despre poet, citeva scrisori ale lui I. Nădejde dau amănunte despre ultima perioadă a existenței *Contemporanului*, corespondență G. Ibrăileanu, corespondență Sadoveanu²⁾ ș.a.m.d. Din categoria manuscriselor se pot cita, numai dintre cele mai reprezentative, un fragment de piesă (*În familie*. Come-

1) Em. Milicescu-Delavrancea. Buc., E.S.I.P., 1959.

2) Una dintre aceste scrisori, referitoare la traducerea romanului *Ce-i de făcut* a lui Cernîșevski, am publicat-o în *Viața Românească*, nr. 12/1963.

die într-un act), de Al. Vlahuță, o serie de manuscrise Duiliu Zamfirescu³⁾, manuscrise Titu Maiorescu, Camil Petrescu și chiar... o inedită eminesciană!⁴⁾ Se pot adăuga scriitorii, oameni de artă străini, începînd cu o serie de scrisori ale lui John Galsworthy, corespondență J. Urban Jarnik, Franz Liszt, Romain Rolland, corespondență H. Matisse, Salvatore Quasimodo, Philippe Van Tieghen etc.

Iată numai la un scurt tur de orizont, o imensitate de materiale documentare care au scăpat atenției cercetătorilor. O prevenire a lacunelor de acest fel se impune și se pot preconiza mai multe etape în perspectivă; evident, cred, că e necesară publicarea acestor materiale pentru a fi puse la îndemîna oricărui cercetător cit și a masei de cititori, pentru că foarte multe din aceste documente inedite prezintă un larg interes. Această publicare s-ar putea realiza în cadrul fiecărei mari biblioteci (Biblioteca Centrală de Stat, Biblioteca Academiei etc.) sub forma unor caiete seriale: pentru corespondență și pentru manuscrise, la fiecare adăugîndu-se caietele respective pentru creșterea colecțiilor. Aceste caiete informative (sau de informații preliminare) ar putea prezenta, într-un volum mic de pagini (pînă la 100—150), fondurile importante de corespondență sub forma fișelor rezumative obișnuite, cu reproducerea parțială sau integrală a scrisorilor deosebit de interesante, grupate — după natura fondului existent în bibliotecă — fie după emitent (d. e. *Corespondența lui Barbu Delavrancea*), fie după destinatar (d. e. *Scrisori către M. Dragomirescu*), fie pe grupe de generații de preocupări etc. (d. e. *Corespondența pașoptiștilor, Corespondența junimiștilor*); pentru manuscrise, caietele se pot grupa de asemenea după autor (dacă materialul este suficient de bogat), cu publicarea fișelor și a datelor referitoare la ediții, la modificări etc. și a fragmentelor necesare din manuscrisele inedite.

În această muncă interesantă, care presupune în primul rînd o prelucrare de înalt nivel a întregului fond de ma-

nuscrise existent în biblioteci și care de multe ori se prelucrează destul de greu și de încet, ar putea fi atrași o serie de colaboratori externi și în primul rînd, ar putea fi atras un număr de bibliotecari cu pregătire corespunzătoare din alte servicii, fixîndu-li-se în planul de muncă un număr de ore, ca un fel de normă științifică, la prelucrarea acestor fonduri.

O fază superioară ar reprezenta-o colaborarea a două sau mai multe biblioteci pentru realizarea unei publicații documentare exhaustive pe o temă programată (d. e. Biblioteca Centrală de Stat, Biblioteca Academiei și Biblioteca Centrală Universitară din Iași — *Corespondența lui Garabet Ibrăileanu*), cataloage colective, bibliografii temeinice ale scriitorilor etc. Aceste lucrări ar fi în orice caz materiale destinate în primul rînd specialiștilor, cu o arie de difuzare destul de restrînsă datorită caracterului lor pur informativ, de material brut. Se pune însă și problema colaborării cu editurile și cu Institutul de istorie literară al Academiei, pentru publicarea unor volume destinate marelui public, conținînd materiale de interes general și de valoare ridicată, apte să suscite interesul oricărui cititor, nu numai al specialiștilor, în genul abandonatei colecții a *Documentelor literare* (cu apariții atît de necesare și cu o epuizare atît de promptă din librării).

Propunerile prezentate mai sus se referă doar la modalitățile de valorificare imediată a materialului de istorie literară existent în biblioteci. În ansamblul său, problema a fost discutată de Al. Dușu într-un articol precedent⁵⁾ și se pot adăuga aici cîteva noi propuneri: un catalog de autografe, cu reproduceri, pentru identificarea semnăturilor scriitorilor, un indice de titluri de opere publicate, pentru identificarea diferitelor referiri la volume al căror autor nu este menționat, un catalog al surselor documentare și al publicațiilor de texte și materiale inedite etc. Realizarea acestor instrumente de lucru poate fi obținută numai printr-o muncă coordonată și bine planificată, sprijinită, bineînțeles, de forurile competente.

MIRCEA ANGHELESCU

3) Din aceste materiale am publicat fragmentul de la început al celui de-al șaselea volum din *Ciclu Comăneștenilor*, în *Steaua*, nr. 1/1964.

4) Vezi: *Gazeța literară*, (1964), 21 (mai).

5) Instrumente de lucru necesare valorificării materialului literar. În: *Călușa bibliotecarului*, nr. 2 și 3/1964.

ALEXANDRU ODOBESCU și problemele bibliologiei românești

Trecut de mult printre clasicii de frunte ai literaturii române, Odobescu este prețuit îndeosebi pentru proza lui artistică, însuflețită de sentimente calde, purtătoare de bogate cunoștințe și înviorată de un spirit glumeț, atrăgător. Limba lui e firească și mlădioasă, înflorită de imagini, ruptă parcă acum din trunchiul vinjos al vorbirii populare, așa cum ne-a redat-o în trecutul îndepărtat Ion Neculce cronicarul, iar în vremea din urmă maestrul Mihail Sadoveanu.

În afară de scenetele istorice *Mihnea-Vodă cel Rău* și *Doamna Chiajna*, care se ridică pînă la însemnătatea nuvelei *Alexandru Lăpușeanu* de Costache Negruzzi, model de narațiune istorică prin viața ce palpită în ea și prin culoarea locală, înglobîndu-se în curentul creat de romanele lui Walter Scott, Odobescu ne-a lăsat și acel fermecător *Fals tratat de vînătoare* (*Pseudokinegetikos*) cu înțrefășarea unor povestiri șăgalnice pe un fond de erudiție temeinică în istoria artelor.

Odobescu e însă mai puțin cunoscut din studiile științifice scrise de el în urma unor trudnice și metodice investigații. Se știe puțin despre *Istoria arheologiei*, parte din cursurile sale de arheologie și istoria artelor de la Universitatea din București și cite ceva din bogata lui activitate de academician și precursor al bibliologiei românești. Toate s-au petrecut în a doua jumătate a veacului al XIX-lea, dar multiplele preocupări și lucrări ale lui Odobescu au lăsat urme care dăinuiesc și astăzi.

Rar se poate vorbi ca în cazul său de un adevărat și deplin „om al cărții”. Fiu al generalului Ion Odobescu, Alexandru (născut în 1834) s-a dovedit înclinat numai tradiției culturale fiind educat în acest spirit de mama lui, Ecaterina, din neamul medicilor cărturari Caracaș, preocupați de istorie și poezie, posesori de biblioteci. Bunicul său, Constantin Caracaș, fondase Spitalul Filantropia din București, pentru a cărui susținere întemeiasă o tipografie lângă cișmeaua lui Mavrogheni. Văduva lui, Irina, mama Ecaterinei și bunica lui Alexandru (și ea dintr-o familie de cărturari: Filiti) vinde tipografia în 1830 lui Ion Eliade Rădulescu. E baza pe care acesta desfășoară o activitate editorială și culturală de mare însemnătate pentru propășirea țării.

Iată mediul familial în care crește copilul Alexandru, sub oblăduirea mamei și în umbra cărților. Vacanțele și le petrecea la Odobeasca, la țară, în ținutul Teleormanului, în preajma Bărağanului. De-aci a deprins limba neoașă românească atât de caracteristică operei lui Odobescu și tot de aci neștersele amintiri din viața și frumusețea șesului muntean.

Cu o nestăvilită pasiune pentru cărți, tinărul adună neconținut bine alese publicații istorice, literare, arheologice și de artă, alcătuindu-și o bogată bibliotecă personală, al cărei catalog îl scrie singur în 1853. De-aci se constată că citea în mai multe limbi clasice și moderne. Îndemn îi dau studiile începute la București (între alte școli și aceea de la Sfîntul Sava) și continuate la Paris. Întors în țară, i se încredințează din partea Ministerului Instrucțiunii sarcina, atât de potrivită pregătirii lui Odobescu, de a aduna obiecte istorice și artistice păstrate din vechime pe la mănăstiri. Odobescu cercetează în acest scop districtele Argeș, Vilcea și Romanai, descoperind și salvînd mai ales cărți vechi, pe care le studiază cu deosebită competență și stîrnește interes prin articolele publicate despre ele, chiar entuziasm în țara întreagă. Atmosfera era prielnică, întrucît pe acea vreme domnea în Europa întreagă puternicul și răscolitorul curent romantic, care îndreptase atenția oamenilor spre cercetarea trecutului și specificului național. Culegerea urmelor prețioase din trecut a preocupat nu numai pe colegii lui Odobescu în comisia instituită de Minister în acest scop, adică D. Papasoglu și Cezar Bolliac, dar se pornesc în aceeași căutare prietenii și elevii lui Al. Odobescu, de exemplu V. A. Urechia și Gr. G. Tocilescu, în genere istoricii și scriitorii poporului nostru. Concomitent se dezvoltă aceeași mișcare în Moldova, cu Kogălniceanu, Alecsandri, Costache Negruzzi și fiul său Iacob, îndeosebi eruditul Mihail Ștefănescu, cel cunoscut cu numele călugăresc de Melchisedec. În Transilvania, unde era o veche tradiție a colecțiilor publice și particulare de cărți, Timotei Cipariu își strînge o vastă bibliotecă la Blaj, iar Gheorghe Bariț, își face din istorie și din presă preocupările lui de căpetenie.

Odobescu urmărea cu interes toate aceste manifestări și-și crease legături cu ele. Nici un colecționar de cărți însă nu-și făcuse pînă atunci o specialitate din studiul lor ca Alexandru Odobescu. El se ocupase de secularizarea mănăstirilor, cercetase multe din ele pe loc, se pregătise temeinic în arheologie și istoria artelor, fusese de tînră ministru al instrucțiunii și cuțelor.

O dată cu intrarea lui în corpul didactic universitar, cu numirea ca director al Școlii normale superioare (unde a înființat o bibliotecă și a început a-i dona cărți) și mai ales cu alegerea lui la Academia din București, Odobescu își intensifică și ordonează munca sa științifică. Adunarea de cărți nu conținește niciodată, cunoașterea și aprofundarea diferitelor arte la fel. Ajută la crearea și îmbogățirea de muzee și biblioteci. Cunoștea acum bine scrierile vechi: chirilica îi era curentă, descifra chiar rune și reușea uneori în lectura unor texte mongole, tibetane. Lucrarea lui științifică de căpetenie: *Tezaurul de la Pietroasa* (Cloșca de aur) este plină de informații cărturărești și artistice. S-a pasionat de acest subiect, a făcut călătorii și cercetări speciale pentru a lămuri problemele ce-i puneau, de aceea s-a fixat timp îndelungat la Paris, unde-i stăteau la îndemîna atîtea biblioteci și muzee încărcate de colecții rare și prețioase.

Și totuși, adîncit atît de mult în studiu, Odobescu nu s-a izolat nicicînd de societate. Extrem de activ, a dus o corespondență asiduă, din care s-au publicat prea puține scrisori; a avut multe legături prietenești (unele chiar numai mondene, căci a fost și diplomat pe vremuri). Odobescu a muncit în multe direcții, dar nici unei activități nu s-a devotat atît de mult cum a făcut-o pentru nevoile cărții și răspîndirii culturii. Cadmul cel mai potrivit unei asemenea activități era Academia de curînd înființată la București. Odobescu a participat intens la activitatea ei, a propus chiar unele din lucrările ei de seamă.

Din dragostea și grija pentru Biblioteca Academiei, Odobescu a devenit unul din principalii donatori de cărți, la fel cu Ion Ghica și nu din cele de duzină, ci publicații alese și valoroase, de care se servește în studiile sale și le dăruia apoi, ca să fie la îndemîna publicului dornic de cultură. A stăruit ca biblioteca să-și procure cărți mari și costisitoare, cum sînt enciclopediile, dicționarele și tratatele științifice, pe care intelectualii săraci nu le pot cumpăra numai prin mijloacele lor. Aceste frecvente și importante donații de cărți Odobescu le prezenta în liste ordonate, adevărate bibliografii alcătuite după toate regulile. Mai tîrziu, Odobescu s-a preocupat și de organizarea Bibliotecii Academiei și a propus efectuarea unui catalog pe materii, pentru care a redactat și modele.

Între timp, Odobescu începuse a publica *Revista romîna pentru științe, litere și arte* (1861), socotită ca cea mai bună din revistele noastre vechi. Au colaborat aci distinși oameni de știință și literați: P. S. Aurelian, Emanoil și George Bacalogleu, D. Berindei, Gr. Cobălcescu, dr. I. Felix...; s-au publicat aci opere consacrate de V. Alecsandri, Gr. Alexandrescu, D. Bolintineanu, A. Donici, I. Văcărescu. Gloria revistei a fost de a fi publicat pentru întîia oară *Istoria romînilor sub Mihai Vodă Viteazul* de Nicolae Bălcescu (pentru care Odobescu a avut totdeauna cel mai ardent cult) și *Ciocoi vechi și noi* de N. Filimon. Să nu uităm că Odobescu a anexat revistei un *Buletin bibliografic*.

Odobescu e cel care a stăruit să se tipărească de Academie separat această lucrare capitală a lui Bălcescu și s-a îngrijit de editarea ei. De asemenea, Odobescu a publicat culegerea *Poezii Văcărești* cu un studiu introductiv rămas clasic. Manuscrisele pe care le avea de la Iancu Văcărescu le-a donat apoi tot Academiei.

Și de editarea operelor lui Dimitrie Cantemir s-a îngrijit la început Odobescu, organizînd procurarea din Rusia a manuscriselor și dînd sfaturi tehnice de cum e potrivit să se facă publicarea.

Lucrările științifice ale lui Odobescu sînt pline de metodice referințe bibliografice. Ca arheolog era firesc să scrie *Bibliografia Daciei*, privitoare nu la cuceritorii romani, de care vorbea pînă atunci toată lumea, ci la vechii locuitori ai Daciei: studierea acestora era făcută de Odobescu pentru un premiu instituit la cererea lui de Academie. Pentru un alt premiu la Academie Odobescu propusese ca subiect *Țăranul romîn*.

Vremea i-a consacrat talentele și l-a decretat scriitor clasic și primul specialist în arheologia și istoria artelor din țara noastră. Cercetări recente într-o nouă disciplină științifică: bibliologia avînd ca obiect studiul cărții, îl indică pe Odobescu, ca pe un deschizător de noi drumuri și în acest domeniu. Prin studiile lui și prin activitatea ce a depus, mai ales ca secretar general al Academiei Romîne, a

consolidat și organizat Biblioteca Academiei, a dat îndrumări capitale în alcătuirea edițiilor și comentariilor de texte, a cataloagelor, bibliografiilor și a unei terminologii bibliografice-științifice. Mai mult: salvatorul cărților românești vechi și cel care a propus, întâiul, colegilor de la Academie să redacteze autobiografii impletite cu informații bibliografice pentru a ajuta să se alcătuiască mai târziu o istorie veridică a culturii românești, Odobescu a preconizat coordonarea activității științifice din țară sub egida Academiei, reformă care s-a realizat abia în zilele noastre.

N. GEORGESCU-TISTU

„BIBLIOTECA ROMANA DIN PARIS“

În septembrie 1850 apărea la Paris *România viitoare* a lui Nicolae Bălcescu. Manifestul din fruntea revistei, ce se adresa „poporului român“, dezvăluia jalea emigranților lipsiți „de dulcea căldură a soarelui patriei“ printr-o „trădare mișlească“. Acolo, în Capitala Franței, revoluționarii romini strînși în jurul lui Bălcescu, se adunau și se sfătuiau între ei, precum și cu prietenii lor din Ungaria, Polonia, Rusia etc. Sediul acestor adunări era *Biblioteca romana*, din piața Sorbona, nr. 3, după cum se specifică chiar pe coperta *României viitoare*.

Ce a fost această instituție și ce rol a îndeplinit în generația pașoptistă avem să precizăm în rindurile de față, aducînd o serie de informații necunoscute pînă în prezent.

Încă din 1816 veneau la Paris tineri, spre a face studii și a ajunge astfel în contact cu civilizația din Apus. Pompiliu Eliade, cercetînd arhivele universității, a aflat peste 170 de romîni, între 1816 și 1860, urmînd cursurile facultăților de litere și drept¹⁾. Nu toți studenții de la Paris dispuneau de mijloace materiale, iar alți tineri din țară, dornici de a se cultiva, nu puteau lua drumul străinătății din aceleași motive.

Din atari neajunsuri a pornit ideea de a se „întocmi o societate pentru ține-rea în străinătate... a unor tineri înzestrați, cu studii pregătitoare și cu un talent deosebit“.

Ne aflăm în epoca de mari frămîntări sociale, în care tinerii ertuziaști încearcă, unindu-se în societăți, să lupte pentru o orînduire mai bună, mai dreaptă. Astfel, în 1843, la București, Bălcescu împreună cu alți revoluționari pun bazele societății secrete „Frăția“, iar în Moldova, la 1846, ia ființă „Societatea patriotică“. Toate aveau de scop ducerea unei lupte antifeudale, pentru drepturile poporului.

Continuînd tradiția din țară, același tineret dă viață, la 25 iulie 1846, unei noi asociații, numită „Societatea studenților romîni“, avînd ca „mădularele“ comitetului pe Ion Ghica, președinte, C. A. Rosetti, secretar și Scarlat Várnaveanu, casier. Entuziaștii tineri au pus societatea lor sub patronajul marelui poet francez Lamartine.

În fruntea broșurii, care cuprindea statutul și regulamentul societății²⁾, se află un apel în stilul avîntat al poemului *Cîntarea Romîniei*, prevestind declanșarea revoluției: „Vino Românie, să-ți iei rangul tău cel dintîi, lucirea ta cea veche, ziseră unii, și România se sculă, scutură de pe dînsa pulberea mormîntului, fața ei începu iar a-și lua colorile vieții; încă cîțiva ca ei și cu dînsii, și pîntecele-i binecuvîntat de ceruri vor începe iar a rodi fii de glorie și de lumină...“.

Scopul urmărit de societate era de a strînge fonduri pentru „a ține în Paris, spre desăvîrșirea învățăturilor tineri romîni de orice parte de loc“. „Totodată, Comitetul va avea o priveghere neconținută și delicată asupra studiilor lor și purtării tinerilor, va avea pentru dînsii o îngrijire părintească“.

O primă consecință a înființării „Societății studenților romîni“ a fost crearea imediată a unei biblioteci. Cu acest prilej s-a tipărit o broșură³⁾ intitulată *Biblioteca Română din Paris fundată în anul 1846*, în care sînt expuse țelurile și organizarea bibliotecii. Semnatarul broșurii este Scarlat Várnaveanu, adică bibliotecarul, totodată inițiatorul, însuflețitorul și conducătorul celor două instituții progresiste din Paris.

1) Din arhivele școlii de drept de la Paris. În *Viața nouă*, I (1905), nr. 16 (15 septembrie), p. 365—380.

2) Retipărită și în „Anul 1848 în Principatele Romîne“, Tomul I. Buc., 1902, p. 17—23.

3) Retipărită și în „Anul 1848 în Principatele Romîne“, Tomul I. Buc., 1902, p. 23—27.

Din capul locului, Vârnăv mărturisește că a luat asupra sa tot greul înființării și finanțării bibliotecii. Grija cea mare a fost de a găsi un local, care să satisfacă cerințele atât ale Societății studenților, cât și ale bibliotecii.

Bibliotecarul Vârnăv a aflat în mijlocul Parisului, în Piața Sorbona, nr. 3, clădirea necesară, adică la „loc potrivit în privirea distanței de la o școală la alta”.

De acum, Biblioteca romana din piața Sorbonei devine pe câteva decenii centrul de cultură al românilor din Paris. În același local s-au statornicit: biblioteca cu cabinetul de studii; reședința societății studenților cu cancelaria ei; un salon de întâlnire pentru românimea aflată în Paris.

O dată procurat localul, s-a adus „mobilemintul” necesar organizării fondului de cărți. Primul stoc de cărți provine din donația Vârnăv, care și-a adus toată biblioteca sa personală, cedînd-o Societății. S-au păstrat pînă astăzi câteva din aceste cărți, cu autograful donatorului. Ele au fost urmate de altele venite din țară sau căpătate de la filoromîni din Paris.

În vederea stringerii de cărți din țară, Vârnăv a făcut un călduros apel către scriitori, editori și tipografi: „îndrăznim a face rugare tuturor binevoitorilor neamului nostru, de a ne sprijini și a ne ajuta în fapta aceasta, fiecare cu cît va voi”. Mai mult, bibliotecarul Vârnăv nu a așteptat să-i vină cărțile gratis, ci „am rugat pe unii din prietenii mei de a-mi cumpăra și a-mi expedia cît mai neîntîrziat o seamă de cărți, și sînt gata a nu cruța nimic pentru aducerea aici a orice daruri s-ar face în favorul Bibliotecii noastre”.

Darurile de cărți urmau să fie depuse la librăria lui C. A. Rosetti din București; la Pop, bibliotecarul Academiei din Iași; lui Bariț, la Brașov, și lui Servian Popovici din Sibiu.

Orariul bibliotecii era stabilit „din faptul zilei și pînă la 10^{1/2} seara”. Vârnăv sublinia importanța de a se ține deschisă biblioteca toată ziua, deoarece această „îndemînare nu se găsește nici la o bibliotecă publică”.

Bogatul fond de cărți românești achiziționat urma să țină trează conștiința patriotică, fiindcă la Paris „mulți venim pînă într-aceea de ne uităm și limba noastră”. Totodată, bibliotecarul Vârnăv se socotea — așa cum a și fost — „un prieten al studenților-cititori”.

Înainte de a vedea ce s-a realizat din toate dezideratele enunțate mai sus, să ne oprim o clipită asupra omului care le gîndea. Să nu uităm că ne aflăm la 1846, cînd, în țară, abia se înjghebau bibliotecile publice, iar în ceea ce privește pe bibliotecari, nici unul nu pusese atît entuziasm și pricepere în munca de înălțare a tinerimei noastre prin carte.

Scarlat Vârnăv e fiului banului Vasile Vârnăv din Hilișești-Dorohoi. S-a născut la 14 octombrie 1813 și a mai avut un frate, mai mare cu șase ani, pe Constantin Vârnăv, doctor în medicină la Viena.

După ce a învățat în casă, tatăl a căutat să-l fixeze la mînăstirea Secu, urmînd a-l dedica bisericii. Tinărul Scarlat fuge însă de la Secu la o rudă bogată, care-l trimite la studii în străinătate. Între 3 noiembrie 1837 și 15 ianuarie 1840, a urmat la Paris cursurile facultății de drept, trecînd apoi la facultatea de litere.

Din timpul șederii sale la Paris, adică perioada cuprinsă între 1837 și 1848, avem prea puține date. Nu s-a impus prin studii și nici nu a publicat. În schimb îl aflăm acolo unde trebuia să dea un sfat, un sprijin, să organizeze, să pună în fapt o acțiune privind tineretul romîn din Capitala Franței. La 19 septembrie 1847, împreună cu Ion Ghica, ajută pe un oarecare Martino, student romîn, plătindu-i toate datoriile, pentru care era să fie arestat⁴⁾.

În februarie 1848 ia parte cu Bălcescu la revoluția din Paris, luptînd pe bariade. Avea idei democratice și patriotice, era un mare om de acțiune, făcîndu-se iubit și stimat de tineretul romîn. Așa îl prezintă Gh. Sion, în „Suvenirile” sale: „Veteranul dintre elevi Vârnăv, fondatorul bibliotecii și Capelei romîne din Paris... fusese, mai ales, omul pe care-l aștepta cu deosebire [studentimea] pentru ideile lui sincere liberale și patriotice, și pentru sufletul lui devotat la orice faptă bună și frumoasă. De aceea îmi și vorbea despre el cu mare entuziasm. Îmi spunea că acesta îl îndemna să nu se mai întoarcă în țară, la robia boerească, ci să rămînă acolo, ca să se bucure de viața libertății, și să-și cultive mintea și spiritul; și că, ca mijloc de existență, îi oferea un post modest de custode la Bibliotecă și la Capelă”⁵⁾.

4) Catalogul corespondenței lui Ion Ghica, Buc., 1962, p. 403.

5) Sion, Gh. — Suvenirile contemporane. Buc., 1888, p. 51.

În zilele de 19 și 20 decembrie 1845 achiziționează prin licitație valoroasa colecție de tablouri a marchizului de Las Marimas, compusă din 16 piese celebre, aparținând lui Michelangelo, Murillo, Lesueur etc. Cu un an mai târziu le „dăruiește” spre a pune temelia unui muzeu de tablouri, cu condiția să rămână în veci nestrămutate în Iași⁶⁾. Muzeul a luat ființă abia în 1860.

După revoluția din Paris, Vârnăv revine în țară cu francezul Thions care fusese numit consul la Iași. După mișcare, îl aflăm în Bucovina⁷⁾, apoi din nou la Paris. Aici ia parte la toate ședințele ținute de emigranții la „Biblioteca”, în care se făceau planuri de continuarea revoluției din țară. S-a hotărât atunci ca unii din emigranți să revină în țară, cheltuielile suportându-se din fondurile bibliotecii. Unii din fruntașii mișcării nu au acceptat să fie risipiți banii bibliotecii, socotindu-se că „fondurile sînt sacre”. Totuși ele au fost puse la dispoziția revoluționarilor, însă numai după ce casierul Scarlat Vârnăv a acceptat să ia asupra sa răspunderea de returnarea banilor, devenind „debitor” societății⁸⁾.

Revenit în țară, ia parte la lupta pentru realizarea unirii celor două țări. De altfel, Vârnăv se înrudea cu domnitorul Cuza.

O altă faptă de bine în slujba căreia s-a pus, a fost înființarea unui spital la Birlad, pentru care donează frumoasa sumă de 4000 lei. Se stinge din viață la 30 ianuarie 1868, într-o cameră a hotelului din Birlad⁹⁾.

În cursul vieții a avut de suferit din cauza ideilor sale revoluționare. Vârnăv nu a fost un om de știință, ci un semănător de idei, avînd darul exprimării și al perseverenței. Bun orator și mare patriot, și-a închinat viața luminării poporului. A fost mai cu seamă un bun organizator, aflîndu-se totdeauna alături de luptătorii democrați-revoluționari cei mai avansați în idei și fapte.

Revenind la biblioteca studenților romîni din Paris, să o urmărim acum în desfășurarea ei, precum să-i arătăm rolul pe care l-a îndeplinit mai cu seamă în epoca pașoptistă. Deși prea multe date nu ne stau la îndemînă, totuși o putem privi îndeaproape în cursul deceniilor ei de viață.

Biblioteca a luat ființă din entuziasmul și cu banii lui Scarlat Vârnăv. Acolo unde era biblioteca, era și locuința sa. A pornit la drum cu cîteva mii de titluri, ajungînd prin 1875 la peste 35 000 de volume. Cuprindea mai tot ce se publicase în țară, la care s-a adăus un bogat fond documentar străin, privind, în primul rînd, istoria poporului romîn.

După 1875, biblioteca tînjește ca și un om bolnav. O bună parte din fondul romînesc e adus în țară, intrînd în biblioteca familiei Brătianu. D. A. Sturza a încercat să refacă biblioteca, dar nu a izbutit. Cu acest prilej, s-au trimis din publicațiile Academiei Romîne, precum și un număr limitat de cărți din fondul Bibliotecii Academiei. Nu cunosc data cînd biblioteca, atît cit mai rămăsese, a fost adusă la Capela romînă din Paris. Se mai păstrau la acea dată două dulapuri mari, pline cu cărți. Prin 1923, Nicolae Iorga a transferat fondul de cărți la școala romînă de la Fontenay-aux-Roses¹⁰⁾. Rămăseseră numai trei sute de cărți, păstrate cu sfințenie într-un dulap așezat în biblioteca școlii. Mai târziu, cînd nimeni nu le mai da nici o atenție, lăsate în părăsire, ba rătăcind din loc în loc, și în pericol de a se pierde sau a fi cuprinse în cine știe ce fonduri, fără a mai putea să le dea cineva de urmă, ele au fost aduse în țară, prin grija organelor de stat care coordonează activitatea instituțiilor culturale din țara noastră. Actualmente acest fond se află la Biblioteca Centrală de Stat a R.P.R.

Am cercetat îndeaproape cele 300 de cărți, identificîndu-le cu oarecare greutate, deoarece numai 21 de volume poartă ștampila bibliotecii. Cunoaștem trei ștampile uzitate în Biblioteca. Prima — de formă rotundă — are următoarea specificație orînduită în jurul cercului: „Biblioteca romana din Paris”, iar în mijlocul cercului: „Fondată în anul 1846”. A doua ștampilă conține textul: „Biblioteca Romana. Paris 16 martie 1867”. O a treia, pusă o singură dată pe dosul copertii lumană, crării cu titlul „Relație anuală despre lucrările administrației Moldovei... Jassy, 1850”, diferă de prima prin înlocuirea textului din mijlocul cercului cu desenul unor triumfuri.

6) Atanasiu, A. D. *Pinacoteca din Iași și Colecția Sofronie Vârnăv*. Arhiva-Iași XVI (1905), nr. 11 (noiembrie), p. 498—502.

7) Pop, Augustin Z. N. *Catalogul corespondenței lui Mihail Kogălniceanu*. Buc., 1959, p. 56.

8) Ghica, Ion. *Documente literare inedite*. Buc., 1959, p. 38.

9) Poștan V., *Sofronie Vârnăv*. Buc., 1931.

10) Breazu, Ion. *Școala Romînă din Franța*. In: *Boabe de grâu*. I (1930), nr. 6 (august); p. 335—336.

Am afirmat că cele mai multe cărți provin din donația lui Scarlat Vârnăv. Din acestea s-au mai păstrat 16 lucrări, fiecare avind pe foaia de titlu specificația : „Pentru biblioteca Română din Paris S. V. Vârnăv“. Sub semnătură e pusă ștampila bibliotecii. Din acest fond cităm :

Calendarul lui Ion Ionescu. Iași, 1845 — Molière. *Precioasele*, în traducerea lui I. D. Ghica, din 1835 — *Leguirile lui Sturdza* din 1844 — *Condica lui Ipsilante* din 1841. *Revue poétique du XIX-e siècle*. Paris, 1835. — S. Bellanger. *Voyage en Moldo-Valachia*. Paris, 1846 — P-ce D. S. *Aperçu sur la condition des classes ouvrières et critique de l'ouvrage de M. Buret sur la misère des classes laborieuses*. Paris, 1844. Cartea poartă atît autograful lui Vârnăv, cît și dedicația autorului francez către acesta : „A M-e de Varnav temoignage d'affection“.

Donațiile din țară au venit de pretutindeni, de la toți scriitorii romîni. Astfel *Mihail Kogălniceanu* a dăruit cele trei volume ale *Letopîșetului*, pe care e pusă și semnătura sa : „Bibliotecii romînesci din Paris. Iassi, șeptemvrie 1847. M. Kogălniceanu“.

De la *Bolliac* s-au păstrat două opere cu autograful său, și anume : „*Din poeziile lui... Bolliac*. București, 1843“. Pe pagina albă de la începutul volumului stă scris : „Bibliotecii Româna 16 Mai 1847 Paris“. A doua lucrare este : „*Mémoires pour servir à l'histoire de la Roumanie*. Paris, 1856“. Pe copertă autorul a scris : „Bibliotecii Rumâne din Paris. Bolliac“.

De la *Heliade* a rămas numai *Souvenirs et impression d'un proscrit*. Paris, 1850, cu următoarele cuvinte : „D-lui N. Teologu. I. Héliade“. *Istoria Câmpulungului* scrisă la 1855 de C. D. Aricescu, are atît autograful autorului cît și pe al lui Bonifaciu Florescu.

De la *Th. Codrescu* avem *Relație anuală despre lucrările administrației Moldovei*, cu scrisul său : „Pentru Biblioteca romîna din Paris. T. Codrescu“. C. Boerescu a dăruit cartea sa *De l'amélioration de l'Etat des Paysans Roumains précédé d'une lettre de M. Wolonski arhimandritului Iosafat*, fost preot al Capelei romîne din Paris. A. Fătu a scris pe cartea sa *Descrierea și întrebuințarea apei simple și a apelor minerale din Moldova. Iași, 1851* : „Se offeresc exemplariul acesta bibliotecii romîne din Paris de Autoriului“.

S-au păstrat și două cărți de la un student și un elev : una a lui Codrescu din 1869, exemplar ce a aparținut : „Domnului Laurian studentu la Paris“, și Isocrate. *La Panegyrique ou éloge d'Athènes* din 1840, a fost a lui : „Dascalesco, la 11 mai 1863, lycée impérial Napoleon“. Pe traducerea *Hamlet* de Shakespeare, din 1857, e semnătura unui oarecare „G. I. Constantinescu“.

Aceste cărți ne arată entuziasmul ce-l aveau romîni din Paris față de bibliotecă, fiecare simțind nevoia de a dăruî o carte acestei instituții puse în slujba culturii romîne.

S-au mai păstrat și trei rarissime teze susținute de studenții romîni la facultatea de drept, și anume : Al. Romalo din 1845 (cu notația pe carte : „A Ms. Martino souvenirs affectueux. A. Romalo“). Acest „Martino“ trebuie să fie studentul căruia i s-au plătit datoriile de Ion Ghica și Vârnăv. George *Costaphore* cu teza din 1849 (cu însemnarea : „Bibliotecii Române din Paris, G.C.“). Și a lui N. Cratunescu, din 1869, avind scris pe foaia de titlu : „Amicului meu Mih. Theodorescu suvenir de studie. N. Cratunescu“.

Credem că toate tezele susținute de romîni la Paris au fost depuse la Biblioteca din piața Sorbonei.

Reproducem și titlul uneia dintre teze, luată ca o curiozitate prin amănuntele ce trebuiau cuprinse chiar pe foaia de titlu a cărții :

Romalo Alexandre (de Moldavie). *Thèse pour la licence*. L'acte public sur les matières ci-après sera soutenue le jeudi 22 mai, à 2 heures. Président : Demante ; Suffragants : De Portets ; Ducauroy ; Bugnet ; professeurs. Delzers, suppléant. Le Candidat répondra en outre aux questions qui lui seront faites sur les autres matières de l'enseignement. Title : „Jus Romanum. De eo quod certo dari oportet (Dig. lib. XIII tit. IV) De Compensationibus. Dig. lib. XVI. Tit. U. Cod. lib. IV. Tit. XXXI“. Paris, Impr. de Lacourt et Maistrass, 1845, 37 p. (Faculté de droit de Paris).

(Continuare în numărul din septembrie)

FILE DIN ISTORIA PATRIEI

(Indicații pentru
organizarea unei
serii literare)

În atmosfera febrilă de muncă entuziastă care precede marea sărbătoare a eliberării patriei, bibliotecile și-au înscris ca unul din obiectivele principale intensificarea activității culturale cu cititorii. Însușind în fondurile de publicații rodul producției spirituale din anii care au urmat după eliberare, fiecare bibliotecă publică poate să prezinte cititorilor ei o cronică vie a realizărilor obținute de poporul nostru în construirea vieții noi. Reflectarea literară a acestor realități o găsim în cărțile, ziarele și revistele publicate după 23 August 1944. Bibliotecarii au posibilitatea de a înfățișa cititorilor prin intermediul publicațiilor din bibliotecă cuceririle revoluționare ale poporului nostru în cele două decenii de la eliberarea țării. Acesta este scopul seriei literare ce o sugerăm și pe care o intitulăm:

FILE DIN ISTORIA NOUĂ A PATRIEI

Tematica seriei literare cuprinde o evocare a principalelor evenimente și momente semnificative din istoria contemporană a patriei oglindite în literatura noastră :

— Pregătirea și desfășurarea insurecției armate victorioase de la 23 August 1944, sub conducerea P.C.R.

— Participarea României la războiul antihitlerist.

— Lupta maselor populare sub conducerea partidului pentru instaurarea puterii populare.

— Dezvoltarea industrială a țării noastre.

— Transformarea socialistă a agriculturii.

— Formarea conștiinței socialiste a oamenilor muncii. Avântul științei și culturii în țara noastră.

Cadrul prezintă imaginea unei săli de lectură în care se află rafturi cu cărți și o expoziție consacrată aniversării a 20 de ani de la eliberarea patriei. Expoziția este organizată după tematica seriei literare.

Bibliotecarul este cel cărui îi revine sarcina de a prezenta întregul program de lecturi literare în versuri și proză și de a trezi prin comentariul său interesul și atenția auditoriului. În cuvântul introductiv va arăta că, după eliberarea țării, creației literare i s-au deschis posibilități nelimitate de înflorire prin alimentarea ei din seva realităților sociale generate de marile prefaceri revoluționare. Procesul sfărâmării vechilor relații sociale, al constituirii altora noi, și al transformărilor structurale din conștiința oamenilor a fost reflectat veridic de literatura noastră nouă. Aceasta a fost posibil, deoarece creatorii ei, prozatorii și poezii s-au situat pe pozițiile militante ale partidului clasei muncitoare. În versurile, romanele, nuvelele și reportajele literare adunate în volume de-a lungul celor două decenii, ne regăsim pe noi înșine și viitorul nostru luminos. Așa cum spune M. Beniuc în versurile sale :

Vrei să te-ascuți pe tine ori pe
altul ?

Deschizi la cite-o filă și tresar

Ca licuricii fărmituri de jar

Din ce-ai fost cînda tu, ori el, ori
peste altul.

Ca-n labirintul de sobol tunele

Ori ca fosile-n straturi de stră-
fund !

Și totuși viața povestește-n ele

Și cite noi seminte nu se-ascund !

Bibliotecarul îndeamnă cititorii să răsfoiască și să citească împreună citeva file din cărțile expuse.

Pentru ca manifestarea să aibă cât mai mult un caracter bibliotecăresc și să transmită auditoriului o sumară bibliografie a literaturii despre tema seriei literare sugerăm următoarele : un cititor va aminti succesiv citeva evenimente importante din istoria patriei noastre după 23 August 1944 sau momente semnificative din construcția socialismului și formarea conștiinței socialiste a oamenilor muncii ; ceilalți cititori din grupul de interpreți cercetează cărțile din expoziție și, alegînd o carte care se referă la evenimentul istoric amintit, citesc cu glas tare ele-

mentele de descriere bibliografică. Bibliotecarul, face un scurt comentariu asupra cărții și recomandă spre lectură un anumit fragment. Lectura va fi făcută de către cititorul care a ales cartea.

Spre exemplificare, prezentăm două momente :

CITITORUL I (citește o inscripție din expoziție) : „23 August — ziua eliberării patriei noastre de sub jugul fascist“. Evenimentul care a schimbat radical cursul întregii dezvoltări a țării noastre a făcut să țîșnească la suprafață nenumărate izvoare de poezie. În gama lor variată, poeții exprimă procesul de descătușare pe care-l trăiește sufletul poporului nostru, lupta și munca lui uriașă pentru făurirea unei vieți noi.

CITITORUL II (alege o carte și citește descrierea bibliografică) : Porumbacu, Veronica. *Memoria cuvintelor*. Poezii.

BIBLIOTECARUL : *Memoria cuvintelor* conține versuri de adâncă rezonanță filozofică și de mare prospețime a sentimentelor. Să citim din volumul ce l-ați ales, primele versuri :

CITITORUL II :

Spre vîrsta de aur talgerul se-nclină :

Două decenii sint... Nu le-am uitat.
Pe străzile ca sihla, cu lumină

de mult ucisă-n cerul răsturnat,
cutreeram la jumătatea vieții
hățișul uriaș, însingerat.

Și-am ales : Ca bornă de hotar
La jumătatea vieții — tu o ști! —
e urna unde-am ars ca să răsar...

Bibliotecarul, după ce face o scurtă incursiune bibliografică în poezia despre actul istoric de la 23 August 1944, arată că evenimentul epocal a fost oglindit și în proza noastră nouă.

Seara literară continuă printr-o lectură dintr-un roman, care evocă lupta comuniștilor în frunea forțelor populare pentru victoria insurecției armate.

CITITORUL I (citează o altă inscripție din expoziție) : „11 iunie 1948 — Adunarea Națională a R.P.R. vo-

tează legea naționalizării principalelor mijloace de producție“. Acest act revoluționar, care a dus la înlăturarea exploatarii omului de către om și la formarea proprietății socialiste asupra mijloacelor de producție este înfățișat în multe din romanele publicate în anii imediat următori. *Oțel și piine* de Ion Călugăru, *La cea mai înaltă tensiune* de Nagy István, *Statuile nu rid nici-odată* de Francisc Munteanu, *Dunărea revărsată* de Radu Tudoran, *Anii tineri* de Nicolae Țic — iată numai câteva romane în care a fost desorisă viața muncitorimii în anii luptei pentru reconstrucția industriei lovite de război și, după aceea, a luptei pentru naționalizare.

CITITORUL II (III, IV...) (alege o carte din care citește) : Barbu, Eugen, *Facerea lumii*.

BIBLIOTECARUL : Este o carte a zilelor noastre. De ce se intitulează *Facerea lumii*? Ne-o mărturisește însuși autorul : „Pentru că în centrul cărții stă descrierea genezei noii noastre societăți. Am ales momentul trecerii puterii din mâinile unui grup de exploatați în mâinile forțelor muncitorești. Actul civil atît de așteptat de visătorii clasei muncitoare s-a produs“. (Întinde cartea deschisă cititorului).

CITITORUL II (III, IV...) (citește de la pag. 284 : „Nici pînă astăzi Filîpache nu știa de ce în momentul în care Bazilescu ieșise din biroul lui pentru todeauna, predînd cheile seifului, actele...)

Sugestiile ce le dăm în legătură cu seara literară diferă față de textele publicate în numerele anterioare ale revistei. Nu publicăm textul unei manifestări de masă, ci numai indicații pentru ca bibliotecarii să întocmească ei înșiși textul serii literare în funcție de conținutul fondului de publicații și de categoriile de cititori care frecventează biblioteca. Aceștia vor fi, de altfel, principalii interpreți, iar bibliotecarului îi revine numai rolul de a coordona și realiza reușita lecturilor literare.

Pentru documentare recomandăm bibliotecarului să consulte lucrări de critică literară, precum și articolele : *Poezia, Romanul românesc actual, Evoluția reportajului* publicate în revista noastră în numerele 5 (mai), 6 (iun.), 7 (iul.).

ION VERDEȘ

IN ÎNTÎMPINAREA MARI SĂRBĂTORI

Bibliotecile din regiunea Banat și-au înscris în această perioadă drept obiectiv de seamă al activității, organizarea de acțiuni de masă cu cartea în cinstea celei de-a 20-a aniversări a eliberării patriei.

În raionul Lipova, o serie de acțiuni ca serile literare pe teme: *Trăim o viață nouă*, *Figuri de colectiviști în literatura noastră nouă*, *Să cunoaștem eroii U.T.C.-iști*, sînt în pregătire în majoritatea bibliotecilor comunale și sătești. La biblioteca raională se organizează un simpozion literar intitulat *Lumina lui 23 August*, montajul literar *Eroilor din August*, concursul „Cine știe, ciștigă” *Viața nouă a patriei noastre* etc.

Acțiuni interesante sînt în pregătire și în bibliotecile din raionul Făget: călătoria pe hartă *Prin centralele electrice din țară* și concursul *Cu reportajul prin satele patriei* — la Bethausen, seara literară *Republica în sărbătoare* la Bătești, jurnalul vorbit *20 de ani de viață fericită* la Cliciova.

Manifestări de masă cu un conținut bogat se vor prezenta și în fața cititorilor altor biblioteci, ca acele din raioanele Lugoj, Caransebeș, Oravița.



Unul dintre obiectivele de bază ale Bibliotecii sindicatului de la Combinatul de îngrășăminte azotoase Roznov este întărirea muncii cu cartea în secțiile de bază. Aici, se organizează săptămînal diverse activități, printre care prezentarea de recenzii, discutarea în grup a cărților citite de muncitori, concursul „Cel mai bun recitator (sau povestitor)” etc. S-a acordat o atenție mai mare și bunei organizări a celor 12 biblioteci mobile din secții, împropiării lor la intervale regulate cu cărțile noi și desfășurării unor activități care să ducă la creșterea numărului cititorilor.

În cinstea mării sărbători a eliberării, bibliotecile mobile au organizat — din inițiativa bibliotecii mobile de la secția A.T.M. — un concurs pentru îmbunătățirea activității. Printre obiectivele concursului, figurează: atrage-

rea la lectură în procent de 90% a muncitorilor; creșterea indicelui de lectură; propagarea intensă a cărților de bază legate de problemele de producție și în general, a lucrărilor noi în variate domenii; organizarea în fiecare săptămîină a unei acțiuni de masă cu cartea (recenzii, simpozioane, seri literare, consfătuiri cu cititorii etc.); înscrierea în fiecare secție a unui număr sporit de tineri la concursul „Iubiți cartea”.

Aceste obiective se îndeplinesc în toate secțiile, ceea ce se oglindește în creșterea cererii de carte din partea cititorilor.

MIHAIL IORDACHE



În cadrul acțiunilor de popularizare a literaturii despre marele act istoric de la 23 August 1944, Biblioteca Orașului București a organizat în colaborare cu biblioteca sindicală a întreprinderii „Electrofar”, o consfătuire cu cititorii pe marginea cărții *Puterea de Corneliu Leu*. Despre problematica romanului, despre construcția personajelor și despre evoluția acestora, au vorbit muncitori, ingineri, tehnicieni și bibliotecari. Printre alții, probleme interesante au discutat Grigore Băjenaru, Nicolae Lupașcu, Mariana Stoica, Lucian Vasiliu. În încheiere Corneliu Leu, participant la consfătuire, a prezentat ascultătorilor aspecte din procesul elaborării romanului și a citit unul dintre fragmentele cele mai semnificative ale romanului.

În sala unde a avut loc acțiunea, s-a organizat o expoziție cuprinzînd cărțile scriitorului Corneliu Leu, articole publicate în presa literară despre romanul *Puterea* și un pliant cu părerile unor cititori de la „Electrofar” despre această carte.



În întîmpinarea zilei eliberării, colectivul Bibliotecii regionale din Deva a redactat un interesant simpozion literar pe tema *Literatura Hunedoarei socialiste* și un montaj intitulat *Lupta clasei muncitoare condusă de partid, pentru eliberarea țării, oglindită în literatură*. Intocmite din vreme, textele acestor acțiuni au fost difuzate biblio-

tecilor din întreaga regiune, unde se fac pregătiri pentru a fi prezentate cititorilor în preajma zilei de 23 August. La Biblioteca regională din Deva au fost întocmite de asemenea recenzii ale cărților: *Pe muche de cuțit Zborul șoimului*, *Șoseaua nordului* etc.

ATRAGEREA DE NOI CITITORI

În activitatea mea la biblioteca din comuna Gladna-Romîna (regiunea Banat), mă bazez pe unele cunoștințe în-sușite la cursurile cu bibliotecarii salariați organizat la Homorod în 1961. Oricît de ample și de precise ar fi însă cunoștințele de biblioteconomie, ele trebuie însoțite de o muncă migăloasă și pasionată. Aș putea spune că munca perseverență este, de fapt, cea mai bună „metodă” pentru atragerea de noi cititori și apoi de obișnuire a lor cu lectura, de permanentizare la bibliotecă.

Vizitez des familiile din sat, vorbesc acolo despre cărțile din bibliotecă, relatez pe scurt conținutul unora dintre ele. Folosesc cu bună eficiență și formele activității de masă cu cartea. Voi descrie, pentru ilustrare, manifestările gen *De vorbă cu eroii cărții*, care au priză printre săteni. Ultima dintre cărțile care au format tema unei astfel de acțiuni a fost *Drumul dragostei* de Petru Vintilă. Colectivul obștească al bibliotecii a popularizat manifestarea prin afișe și de la om la om, a difuzat exemplarele pe rînd tuturor cititorilor.

Manifestarea a reunit un număr mare de oameni. În sală se aflau nu numai cititori, dar și dintre aceia care nu frecventează biblioteca. Ei au urmărit o expunere asupra cărții și analiza sumară a personajelor, după care eroii principali au povestit — prin gura unor cititori din comună — momente semnificative din viața lor. O formație de artiști amatori a căminului cultural a prezentat, în încheiere dramatizarea a trei fragmente ale cărții.

Ținînd mereu treaz interesul pentru bibliotecă, pentru cărțile pe care acesteia le posedă, am reușit, pînă în luna iunie, să înscriu la bibliotecă cea mai mare parte dintre cititorii de anul trecut.

VERONIA FLORONI

DEPUTAȚII SPRIJINĂ BIBLIOTECA

Ca și în alte părți, colectivul obștească al bibliotecii din satul Mihai Bravu (regiunea București) este alcătuit din cititori activi, printre care și numeroși deputați.

Sarcinile de principiu ale fiecărui membru al colectivului obștească au fost precizate încă la începutul anului, în cadrul unei ședințe în care s-a definitivat și planul de muncă al bibliotecii sătești pentru 1964. S-a stabilit atunci ca fiecare membru al colectivului să se ocupe de propaganda cărților noi și a bibliotecii, în primul rînd la locul său de muncă, să amenajeze vitrine, să inițieze mici discuții asupra cărților citite, să alcătuiască și să prezinte recenzii etc. În plus, fiecare deputat s-a angajat să sprijine activitatea cu cartea în circumscripția sa electorală, să popularizeze documentele de partid, noile metode de muncă în agricultură cunoscute din lectura cărților agricole, să activeze mai puternic cercurile de citit, astfel încît fiecare circumscripție să fie un focar de cultură, iar biblioteca satului să fie frecventată de toate familiile. Un mare accent s-a pus pe atragerea în activitatea culturală a profesorilor, învățătorilor și a elevilor.

În cadrul aceleiași ședințe, deputații și-au asumat și alte sarcini, unele chiar de amănunt în aparență, dar importante, totuși, pentru ridicarea continuă a nivelului muncii cu cartea în satul nostru. Astfel, deputatul Ivan Ion se îngrijește de vitrinele permanente ale cărților noi, amenajate la sediul G.A.C. și la Sfatul popular, deputatul Dascălu Gh., are în răspundere împropătară continuă a expoziției de cărți cu vînzare organizată în magazinele sătești, iar deputatul Mitu Gh. se preocupă de popularizarea cărților agricole în cercurile de citit și de organizarea unor expoziții ale acestor cărți la căminul cultural. Biblioteca acordă o însemnătate deosebită cunoașterii de către cititori a cărților apărute în anul 1964, anul celei de-a 20-a aniversări a Eliberării, obiectiv de care se ocupă deputatul Constantin Gheorghe.

Discutarea în acest an a activității bibliotecii în cadrul unei sesiuni a Comitetului executiv al Sfatului popular nu s-a limitat la prezentarea realităților și lipsurilor, ci s-a transformat

PROPAGANDA CĂRȚII AGROZOOTEHNICE

intr-o analiză a metodologiei muncii cu cartea. Acest lucru este posibil în satul nostru tocmai pentru că deputații, angrenați efectiv în activitatea bibliotecii, cunosc problemele ei și pot astfel să o orienteze mai bine. De pildă, deputatul Caisan Vaidi, tehnician agronom, și deputatul Păunică Tudor au subliniat că discutarea cărților agricole moi în cadrul unor consfătuiri cu cititorii pe brigăzi dă rezultate bune în cunoașterea și aplicarea — potrivit specificului G.A.C. din Mihai Bravu — a unor metode agricole înaintate. Astfel de consfătuiri au avut loc cu legumicultorii, cît și cu colectiviștii de la sectorul zootehnic. Aici, o serie de consfătuiri au dezbătut mai multe luni în șir aceeași temă: *Creșterea în greutate a animalelor ce le îngrijim sporește numărul zilelor-muncă*. În cadrul lor, au fost popularizate noi metode de furajare a taurinelor și de îngrășare a porcinelor, pe baza unor cărți și broșuri pe această temă. Rezultatele au fost frumoase. Îngrijitorii Chivu Ioana și Ispas Ion au reușit să obțină un spor de greutate de 4 000 kg la animalele pe care le îngrijesc, depășindu-și planul și realizînd un spor de 132 zile-muncă. Îngrijitorii Dascălu Dumitru, Ispas Gh. și Prundeanu Gh. au realizat un spor de greutate la animale de 7 200 kg, ceea ce înseamnă un spor de 114 zile-muncă.

În cadrul sesiunii, s-a pus accentul, de asemenea, pe propaganda cărții social-politice, între altele cu ajutorul cadrelor didactice și în primul rînd al propagandiștilor de la învățămîntul de partid și U.T.M. Cît privește popularizarea literaturii beletristice, mai mulți deputați (Preda Manea, Sima Dumitru, directorul școlii de 8 ani, Constantin Gh. și alții) au remarcat că prezentarea de recenzii la cercurile de citit, afișarea listelor cu moutăți la căminul cultural, la bibliotecă și în alte puncte ale satului, organizarea de manifestări de masă și, în special, a unor concursuri gen „Cine știe, cîștigă” au determinat o circulație continuă în sat a unor cărți beletristice.

Un astfel de ajutor din partea deputaților a făcut ca biblioteca noastră să înregistreze mereu progrese. În primul trimestru al acestui an, numărul cititorilor și al cărților difuzate a crescut la dublu față de perioada corespunzătoare a anului trecut.

GH. TALPEȘ

Biblioteca din comuna Marga, raionul Caransebeș, ca și multe alte biblioteci comunale, a acumulat o experiență îndelungată în activitatea cu cartea. Ea se preocupă acum de perfecționarea și generalizarea celor mai practice metode folosite în decursul anilor, de orientare cît mai concretă a activității în funcție de interesele profesionale ale cititorilor ce-i deservește, de preocupările lor dintr-o anumită perioadă.

Locuitorii comunei lucrează, în majoritate, în sectoarele zootehnic și pomicol. Sînt în curs lucrărilor pentru amenajarea unui puternic bazin pomicol. Cum era și firesc, propaganda cărții profesionale s-a îndreptat cu toată atenția spre aceste două sectoare. Biblioteca a organizat largi consultări cu cititorii, cu specialiștii din domeniul agricol și cu cadrele didactice, pentru a achiziționa cele mai potrivite cărți agrozootehnice. În baza sugestiilor venite din partea cititorilor, biblioteca culege propunerile acestora și cu ajutorul unei cutii aflate în sala de lectură.

Cunoscînd bine dorințele și activitatea cititorilor, biblioteca și-a putut organiza astfel munca încît să vină în mod real în ajutorul lor. Acțiunile întreprinse nu mai poartă amprenta generalității. Fiecare manifestare răspunde unei cerințe anume și urmărește un țel precis care este și al cititorilor. Evident că, procedînd astfel, am putut stîrni interesul tuturor pentru carte, am putut atrage la manifestări un număr tot mai mare de participanți. Serile de întrebări și răspunsuri pe tema: *Amenajarea și îngrijirea livezilor de pomi; Plantarea pomilor în terenuri pe pantă în plantații masive*. Concursurile „Cine citește, folosește” pe teme: *Plantarea corectă a pomilor; Stropirea pomilor și eficacitatea ei* pot fi apreciate ca reușite nu numai prin buna lor organizare de către bibliotecă, ci și prin participarea în masă a cititorilor la dezbaterile problemelor puse în discuție și — ceea ce este mai important — prin rezultatele frumoase concretizate în aplicarea practică a unor metode moderne de muncă.

Biblioteca a manifestat grijă și pentru informarea operativă a cursanților de la învățămîntul agrozootehnic de masă. Cu ajutorul lectorilor, am alcă-

tuit planuri tematice de lectură, avînd grijă să recomandăm exclusiv ceea ce interesează cititorii în activitatea practică, evitînd să-i aglomerăm cu publicații agrozootehnice care nu au tangență cu preocupările lor profesionale din această perioadă. Am întocmit și o bibliografie care grupează titlurile în funcție de stadiul lucrărilor la sectorul pomicol, precum și un album al moutăților din domeniile pomicol și zootehnic.

Am considerat potrivit să prezentăm cititorilor fiecare carte pomicolă sau zootehnică nou apărută. Am recurs în această direcție exclusiv la ajutorul specialiștilor, fiindcă ei pot expune cel mai competent problemele, pot selecta și sublinia ceea ce este mai important și mai specific, în sfîrșit pot lega în mod priceput conținutul cărților de activitatea cititorilor. Cărțile, broșurile și revistele expuse în vitrine sînt însoțite de adnotări și de indicații în legătură cu domeniul în care acestea pot sfătui pe cititori.

Metodele de mai sus, cit și altele folosite anterior în propaganda cărții agricole ne-au ajutat să obținem rezultate bune. În 1963, cei 950 de cititori au împrumutat 3 150 de cărți agrozootehnice, adică peste 20% din totalul cărților difuzate de bibliotecă. Anul acesta, procentul cărților agrozootehnice împrumutate de cititori s-a ridicat la 25%. Mulți dintre ei (Toader Petru, Simionescu Lucreția, Mărgan Cornelia, Tolciș Vizatine și alții) au avut rezultate frumoase în plantarea pomilor și în întreținerea livezilor.

Avînd în vedere că în anii următori, livezile vor fi extinse considerabil, iar lucrările de întreținere vor deveni mai ample și mai numeroase, biblioteca și-a întocmit un plan pentru orientarea în consecință a propagandei cărții pomicole. Între altele, ne-am gîndit la popularizarea cititorilor frunțași, a cărților citite de ei și a rezultatelor obținute pe această bază în muncă, la organizarea unor consfătuiri cu cititorii asupra eficienței propagandei duse de bibliotecă, a unor aplicații practice de pomicultură, potrivit recomandărilor din cărți etc.

Firește, nu considerăm că, în prezent, am fi epuizat toate mijloacele de popularizare a cărților agricole. Biblioteca va folosi și alte forme care vor izvorî din nevoile practice ale cititorilor, din sarcinile lor în producție.

MARIA TAMĂȘ

CONCURSURI „CINE ȘTIE, CÎȘTIGĂ”

Satul de munte Valea-Mică din raionul Alba are locuitori harnici, care muncesc în domenii variate: uzinele din Zlatna, exploatarea forestieră, cariera de piatră de calcar sau în sectorul agricol socialist. O parte din timpul liber și-l petrec la căminul cultural și la bibliotecă, unde asistă la interesante activități culturale, discută, citește. Învățătorii au găsit metode și procedee eficace de a-i atrage la lectură. Acum se organizează aici manifestări complexe cu cartea, care presupun participarea directă a cititorilor. Între acestea, concursurile „Cine știe, cîștigă” se bucură de o mare popularitate.

Există deja o metodologie bine precizată în organizarea concursurilor, cristalizată în decurs de cîțiva ani. Voi relata, în cele ce urmează, cum am pregătit, în ultimul timp, astfel de acțiuni de masă cu cartea. Am pornit de la alcătuirea unui plan, folosind sprijinul cadrelor didactice, al medicilor și al altor intelectuali din sat și din centrul de comună (Zlatna), care au oferit sugestii foarte utile pentru stabilirea tematicii, propaganda cărților din bibliografia concursurilor, pregătirea concurenților. Dintre temele care au format obiectul concursurilor menționăm: *Viața și opera lui Ion Creangă* (pentru elevi); *Istoria și geografia patriei* (pentru copii și tineret); *Coârul — bogăție de neînlocuit* (pentru muncitorii forestieri); *Pomicultura*; *Creșterea animalelor* (pentru țărani); *Igiena și gospodăria* (pentru femei).

Iată cîteva dintre aspectele asupra cărora concurenții trebuiau să răspundă în cadrul fiecărei teme:

— *I. Creangă, autorul și opera*; cîteva date biografice; situația școlii în acea vreme. Concurenții trebuiau să expună cîteva scene din *Amintiri din copilărie* și să recunoască planșe sau secvențe de diafilme conținînd momente din povestirile lui Creangă etc.

— *Formarea poporului și limbii romîne*; lupta poporului nostru de-a lungul veacurilor și, în special, în perioada de după primul război mondial pînă azi; geografia țării (relief, ape, climă); dezvoltarea social-economică a Romîniei după Eliberare.

— *Grija statului față de pădurile patriei*; specii de arbori, importanța lor pentru sol, climă și economie;

avîntul industriei lemnului și materialelor de construcții din lemn după 23 August 1944.

— *Soiuri de pomi și arbuști fructiferi*; altoiri și plantații; îngrijirea lor; dăunătorii livezilor; importanța economică a pomilor fructiferi.

— *Soiuri de animale și păsări domestice*; importanța economică; boli și îngrijire.

— *Importanța igienei în gospodărie*; primul ajutor în accidente și boli; cerințe gospodărești și sanitare în amenajarea locuinței.

Bibliografia principală: Ion Creangă. *Povestiri*. Editura tineretului 1962; *Să ne cunoaștem patria socialistă*, Editura politică, 1963; *Pomi și arbuști fructiferi*, Editura agrosilvică, 1962; *Cartea îngrijitorului de oi*, Editura agrosilvică, 1963; *Cum e alcătuit corpul omenesc*, S.R.S.C., 1962, etc.

Desfășurarea concursurilor a fost precedată de intense pregătiri. În colaborare cu căminul cultural, biblioteca a trecut la popularizarea fiecărui concurs, apelînd și la sprijinul organizațiilor obștești pentru atragerea a cît mai mulți participanți. Numeroase activități cu cartea au avut loc la bibliotecă și în cercurile de citit: întocmirea și afișarea listelor de recomandare și a planurilor de lectură; organizarea de standuri de cărți cu vinzare în care se găseau cărțile prevăzute în bibliografia concursurilor; discuții în colectiv asupra temelor; seri de întrebări și răspunsuri etc.

În fața comisiilor s-au prezentat în total 95 de concurenți, dintre care 22 au fost distinși cu premii și mențiuni (muncitorii forestieri Clonța Traian și Stănică H. Ion, țărani Stănilă Victor și Turc Filip, gospodinele Clonța N. Ana și Groza V. Maria, elevii Plăcintă Eugen, cl. a II-a și Cîmpeanu Ionică, cl. a III-a, pionierii Irimie Ion, cl. a IV-a, Avram Cornelia, cl. a V-a și Cîmpean Elena, cl. a VI-a).

Rezultatele acestor manifestări se vădesc în creșterea activității bibliotecii. S-a mărit cu mult indicele de citire, iar numărul cititorilor a ajuns la dublu. A sporit și numărul cărților cumpărate de cititori pentru bibliotecile lor personale. Totodată, s-a triplat numărul participanților la manifestările culturale-artistice organizate de căminul cultural și de bibliotecă.

V. P. OLEA

DIN ACTIVITATEA BIBLIOGRAFICĂ.

La Biblioteca regională Brașov, secția bibliografică dispune de un amplu catalog informativ, de serviciu, în continuă extensie, cuprinzînd următoarele sectoare: studii, articole, note și recenzii, referitoare la literatura română și universală, un fișier bibliografic al oamenilor de seamă romîni și din alte țări, fișierul geografic *Situația politică, economică și culturală actuală* (fișele sînt grupate în ordinea alfabetică a țărilor), *Aniversări, comemorări, zile festive* (fișier bibliografic), un repertoriu pe fișe mobile al cronicilor teatrale și muzicale, *Noutăți în agricultură* și un fișier analitic al operelor lui V. I. Lenin (Opere complete, seria nouă și Opere aalese), M. Sadoveanu, Shakespeare, Maxim Gorki, K. Fedin. La toate acestea se adaugă un fișier monografic regional completat cu regularitate.

Pe baza unei judicioase organizări a mijloacelor interne de informare, Biblioteca regională Brașov desfășoară o amplă activitate bibliografică pusă în slujba cititorilor. Astfel, numai în prima jumătate a anului 1964 (ianuarie—iunie), au fost întocmite, la cererea unor instituții sau a cititorilor din orașul Brașov, peste 200 liste bibliografice pe cele mai diverse teme (de exemplu: „Viața socială oglindită în opera lui M. Eminescu”, „Recapitularea gramaticii în școala elementară”, „Figuri de eroi ai muncii socialiste”, „Tehnica studiului individual” etc.). În aceeași perioadă au fost trimise bibliotecilor raionale, comunale, satești, sindicale și școlare, din regiune numeroase materiale bibliografice: (1) *liste bibliografice pe teme agrozootehnice* (Tehnologia nutrețurilor însilozate, Din experiența unor G.A.C. frunțașe, Organizarea teritoriului pomi-viticol, Cultura orzului de toamnă, etc.); (2) *Cercetări bibliografice pe teme locale* (Școli în trecut și azi în regiunea Brașov, Viața și opera lui Stephan Ludwig Roth); (3) *Un montaj metodic-bibliografic* consacrat comemorării a 75 de ani de la moartea lui M. Eminescu.

În cinstea celei de a 20-a aniversări a eliberării Romîniei de sub jugul fascist Biblioteca regională a elaborat și difuzat în întreaga regiune un amplu material bibliografic — 23 August 1944 — 23 August 1964, Douăzeci de ani de mărețe realizări.

EXPOZIȚIA COMEMORATIVĂ STEPHAN LUDWIG ROTH (1796—1849)



Cu ocazia împlinirii a 115 ani de la moartea marelui cărturar progresist sas, Stephan Ludwig Roth, participant la revoluția burghezo-democratică de la 1848 din Transilvania, Muzeul Regional Brașov în colaborare cu Biblioteca Regională și cu sprijinul altor instituții culturale din regiunea Brașov, a organizat la Brașov a expoziție comemorativă.

Stephan Ludwig Roth s-a născut la Mediaș, în familia unui modest profesor de la gimnaziul din localitate. După ce a urmat școlile din Mediaș și Sibiu, a frecventat cursurile universității din Tübingen, iar în octombrie 1818 se îndreaptă spre orașelul elvețian Yverdon, unde devine învățător apoi colaborator la institutul pentru copiii săraci condus de renumitul pedagog Johann Heinrich Pestalozzi (1746—1827). În 1820 se întoarce în Transilvania dorind să realizeze cele învățate în Elveția, să contribuie la îmbunătățirea învățămîntului primar și mediu. În 1821 este numit profesor, iar din 1831 rector (director) la gimnaziul din Mediaș.

Ideile progresiste ale lui Stephan Ludwig Roth nu se pot însă realiza; el intră în conflict cu biserica evan-

ghelică și cu burghezia săsească conservatoare și în curînd va fi înlăturat de la conducerea gimnaziului. Între anii 1837—1849 St. L. Roth desfășoară o activitate publicistică deosebit de rodnică. Colaborează la periodicele progresiste transilvănene, scrie articole și broșuri în care popularizează noile metode agrotehnice. Într-o serie de lucrări *Criza și pauperizarea în Transilvania*, *Dorințe și sfaturi* militează pentru eliberarea iobagilor, critică modul de producție capitalist. În lucrarea *Lupta pentru limbă în Transilvania* militează pentru drepturile limbii romîne. În timpul revoluției din 1848 intră în corespondență cu George Bariț, participă la marea adunare națională a romînilor de la Blaj și împreună cu delegatul Comitetului Național Român, Ștefan Moldovan, administrează comitatul Tirnava, eliberat de sub administrația nobiliară. În anul 1849 elementele naționaliste și reacționare maghiare, în frunte cu Ladislau Csányi, folosindu-se de absența generalului revoluționar Bem, îl arestează și în ziua de 11 mai 1849, la Cluj, îl execută pe Stephan Ludwig Roth.

Expoziția comemorativă St. L. Roth prezintă prin picturi originale, ilustrații din cărți și fotografii aspecte din viața marelui pedagog, iluminist și revoluționar. Printre cele mai noi și interesante exponate menționăm: fotografia casei în care s-a născut St. L. Roth, o gravură reprezentînd orașul elvețian Yverdon, aspecte contemporane din Mediaș. Pe ultimul panou au fost prezentate, însoțite de ample texte explicative, fotografiile și gravuri ce reprezintă momentul arestării, haina în care a fost executat marele cărturar, precum și obeliscul din Mediaș ridicat în amintirea lui.

În expoziție sînt prezentate toate lucrările în prima ediție a lui St. L. Roth, articolele apărute în periodice, precum și articole care se referă la activitatea sa revoluționară. O mare parte din cărțile și periodicele expuse aparțin fondului documentar a Bibliotecii regionale. Un valoros exponat este articolul lui Stephan Ludwig Roth despre adunarea de la Blaj, apărut în ziarul sibian *Transilvania* și numărul din ziarul brașovean *Kronstädter Zeitung*, în care este descrisă executarea lui Stephan Ludwig Roth și publicată ultima sa scrisoare adresată copiilor cu cîteva ore înaintea morții.

PAVEL BINDER

Tribuna BIBLIOTECARULUI

Din nou despre lectura elevilor

În articolul *Despre unele probleme privind lectura particulară a elevilor* apărut în nr. 3 al revistei „Călăuza bibliotecarului” sînt prezentate aspecte din experiența acumulată de către colectivul de la secția pentru copii a Bibliotecii regionale Ploiești, în direcția îndrumării lecturii micilor cititori. În articol se subliniază necesitatea îndrumării lecturii elevilor în concordanță cu planul de învățămînt, importanța unei dozări mai juste pe clase a volumului lecturii particulare a elevilor, îmbunătățirea aspectului grafic al cărților pentru copii, folosirea cu succes a unor metode de îndrumare a lecturii cu ajutorul formelor de agitație vizuală sau a întocmirii de materiale bibliografice.

Preocupîndu-se de sprijinirea procesului instructiv-educativ prin realizarea unei îndrumări adecvate a lecturii elevilor, cunoscînd că o îndrumare eficientă a lecturii conform programei de învățămînt presupune existența în număr suficient a materialului de recomandare, colectivul bibliotecii de la Școala medie Mihai Viteazul din București acordă o serioasă importanță componentei fondului de publicații. În achiziții, se asigură cîte 20—25 exemplare din lucrările recomandate de bibliografia obligatorie la limba și literatura romînă, cîte 4—5 exemplare din cărțile de știință și tehnică legate de disciplinele ce se predau în școală, cîte un exemplar cel puțin din edițiile de lux și acele lucrări de nivel superior care sînt legate de procesul de învățămînt, astfel încît biblioteca să poată satisface variatele cerințe ale cititorilor săi.

Deosebit de utile în recomandarea operativă a lucrărilor existente în bibliotecă sînt expozițiile tematice. În ultimul timp, au fost organizate ase-

menea expoziții pe teme ca: *Biblioteca în sprijinul procesului de învățămînt*, *De la poezii Văcărești la maestrul Arghezi*, *Să cunoaștem capodoperele literaturii universale etc.* De asemenea, recenziile, prezentările de cărți, prezentările bibliografice, consfătuirile cu cititorii sau întilnirile cu scriitorii, sînt întotdeauna apreciate de elevi. La alegerea temelor se ține seama de prevederile programei de învățămînt, de indicațiile profesorilor de specialitate, oprindu-se asupra acelora de interes general care să-i ajute pe elevi la îmbogățirea și sistematizarea cunoștințelor căpătate în cadrul procesului de instruire desfășurat în școală.

În îndrumarea lecturii elevilor, sînt mult folosite materialele bibliografice apărute în presă, editate de instituțiile de specialitate (B.C.S., B.C.U., Biblioteca Academiei), sau întocmite de bibliotecari în colaborare cu cadrele didactice. În biblioteca noastră s-au întocmit diverse materiale bibliografice atît la cerere, cît și planificate, conform temelor propuse în planul de muncă.

Consultațiile bibliografice date deosebi în vederea pregătirii orelor educative sînt consemnate într-un caiet special ce stă la dispoziția tuturor cititorilor. În cursul acestui an s-au dat consultații pe teme ca: *Grija față de avutul obștesc*, *Munca — o datorie de onoare*, *Respectul față de părinți și educatori*. S-au întocmit de asemenea planuri de lectură și liste de recomandare pe teme ca: *Știința în slujba omului*, *Pe căile chimiei*, *M. Eminescu — luceafărul poeziei romînești*, *Tudor Arghezi etc.* La îndemina elevilor, stau și două dosare cu decupări din ziare cu temele: *Scriitori și cărți* și *Oameni și fapte*. Aceste mape sînt permanente îmbogățite cu articole nou apărute.

Cel mai valoros instrument de informare bibliografică ce vine în mod

substanțial în sprijinul procesului instructiv-educativ din școală este Fișierul tematic al procesului de învățămînt. Existența acestui fișier în biblioteca noastră a ușurat mult munca de documentare și pregătire a cadrelor didactice, dar mai ales a dat prețioase indicații elevilor în legătură cu lectura indicată pentru o anumită lecție. Fișierul tematic se adresează elevilor pe clase și obiecte de studiu, iar volumul lucrărilor recomandate este în funcție de cerințele și conținutul programei de învățămînt, de indicațiile profesorilor de specialitate și de bogăția fondului de publicații existent în bibliotecă. Metoda de lucru folosită pentru alcătuirea fișierului este descrierea bibliografică simplă, iar uneori descrierea analitică. Materialul este orînduit pe clase, iar în cadrul claselor pe discipline și capitole. Pentru a înlesni consultarea fișierului, clasele, disciplinele și capitolele sînt marcate prin fișe divizionare. Pentru a da o imagine mai clară asupra orînduirii materialului, prezentăm fișele divizionare folosite la capitolul ce se adresează elevilor de clasa a VIII-a și anume :

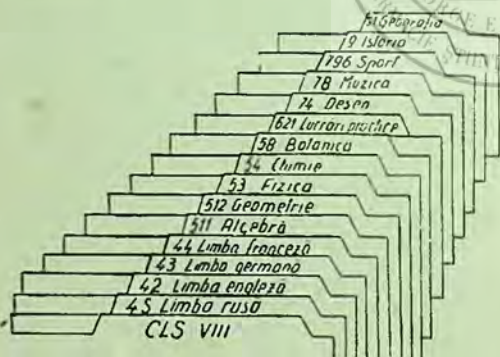


După ce am stabilit cu ajutorul cadrelor didactice și al manualelor obiectele pe fiecare clasă, capitolele și problemele asupra cărora ne vom opri pentru fiecare obiect în parte, am trecut la alcătuirea fișelor divizionare. După această primă lucrare am luat carte cu carte, am studiat-o și am stabilit cărui obiect și cărei clase se adresează, făcîndu-i totodată și descrierea.

Fișierul tematic se îmbogățește permanent cu fișele cărților noi. Avînd un caracter de recomandare neobligatorie, la toate obiectele de studiu, fișierul nu cuprinde bibliografia obligatorie recomandată la limba și literatura romînă. Pentru a nu lipsi pe elevi de această bibliografie, s-au întocmit liste de recomandare în ordinea studierii autorilor și a operelor, expuse la îndemîna elevilor.

Deoarece bibliografia obligatorie conține — în general — un număr destul de mare de pagini, colectivul bibliotecii, împreună cu profesorii de limba și literatura romînă recomandă elevilor unele dintre aceste lucrări ca lectură în timpul vacanței de vară. În felul acesta, elevii au timp suficient să aprofundeze lucrările recomandate, iar în timpul anului școlar folosesc notele din caietele de lecturi particulare.

IOANA ARSUREANU



În cadrul unui obiect de studiu, de exemplu Istoria antică (este vorba de clasa a VIII-a), sînt următoarele subdiviziuni :

REVOLUȚIA FRANCEZĂ

și bibliotecile

Revoluția franceză din 1789, cea mai desăvârșită dintre revoluțiile burgheze prin lovitura pe care a dat-o absolutismului și feudalismului, a marcat începutul unei perioade de progres în toate domeniile. Punind bazele regimului de democrație burgheză, ea a abolit ultimele obligațiuni cu caracter feudal, descătușând forțele de producție și punându-le în serviciul marelui industriei capitaliste. Participarea largă a poporului care lupta sub lozinca libertății, egalității și fraternității, a ajutat burghezia franceză să-și desăvârșească opera antifeudală și anticlericală, să-și întemeieze orînduirea ei și prin aceasta să deschidă o eră nouă în istoria omenirii.

Bibliotecile din Franța au trecut și ele prin perioada tulburărilor generale, a efervescenței și haosului inițial, dar au ieșit din revoluție transformate în instituții publice, îmbogățite cu monumente de știință și artă pe care, deschizându-și larg porțile, le ofereau cu dărnicie întregului popor.

Pînă la revoluție, în Franța și chiar în Europa, lipseau bibliotecile publice. În cursul secolelor XVII și XVIII unele colecții particulare sau biblioteci ale diferitelor corporații și comunități au fost puse la dispoziția unei categorii restrînse de cititori.

Abia mai tîrziu, cînd bibliotecile au devenit proprietate națională, componența cititorilor s-a schimbat și au putut pătrunde în sălile lor de lectură și cei mai umili, chiar „simpli meseriași care voiau să dezvolte geniul pe care-l simțeau în ei și pe care pînă atunci au socotit inutil să-l cultive“. Această s-a întîmplat în anul 1789, cînd, prin decretul din 2 noiembrie, Adunarea națională a confiscat bunurile comunităților religioase punînd la dispoziția națiunii operele care stătuseră pînă atunci zăvorîte între pereții mănăstirilor unde numai cei privilegiați le puteau cerceta. În provincie numărul acestora se ridică la opt sute de mii de volume, iar la Paris, spre sfîrșitul anului 1791, depășea un milion de volume. Cîteva zile mai tîrziu, la 14 noiembrie, li se cere comunităților situația și cataloagele cărților din depozitele lor și li se ordonă să se constituie custozi ai colecțiilor lor.

După patru luni, la 26 martie 1790, un nou decret dispune ca municipalitățile să întocmească situația cărților și manuscriselor confiscate, iar prin decretul din octombrie, același an, li se cere, atît lor cît și directoratelor departamentale, să facă o triere a materialelor. În sfîrșit, la 15 decembrie, Adunarea constituantă, preocupată să asigure inventarierea și conservarea în condiții optime a tuturor colecțiilor preluate, trimite directoratelor departamentale instrucțiuni amănunțite cu măsurile pe care trebuie să le ia în vederea întocmirii cataloagelor pentru fondurile trecute în patrimoniul națiunii. Instrucțiunile fuseseră întocmite de Comitetul zis al Celor Patru Națiuni, creat de Constituantă, care-și avea sediul în Collège des Quatre-Nations fondat de Mazarin și vedeau intenția de a face accesibil națiunii tezaurul proaspăt intrat în stăpînirea ei, în care scop se cere întocmirea cataloagelor pe fișe după un model stabilit de Comitet, care, după clasarea lor alfabetică, urmau să fie transcrise și trimise la Paris pentru centralizare. Instrucțiunile au fost repetate în cîteva rînduri și în anul următor, totuși, această primă încercare de a crea un catalog central al bibliotecilor publice a eșuat din lipsă de fonduri și, mai ales, de oameni capabili să efectueze lucrarea. În acest răstimp numărul cărților și obiectelor de artă a sporit prin adăugarea bibliotecilor confiscate de la emigranți sau trimise din țările cucerite, astfel că inventarierea lor a devenit, pentru moment, imposibilă. În aprilie 1794, din cele aproximativ zece milioane de cărți intrate în domeniul public, abia o zecime fusese lucrată.

Între timp, din grija de a stăvili zelul unor exaltați, Convenția, prin decretul din 24 octombrie 1793, interzise mutilarea cărților și obiectelor de artă în scopul ștergerii urmelor regalității, măsură care a pus capăt încercărilor de acest fel și a salvat colecțiile de la distrugere.

La Paris, problema inventarierii cărților avea altă înfățișare. Masa uriașă a tezaurului bibliografic nou dobîndit a fost dirijată spre opt „depozite literare“, dintre care cele mai mari se

aflau în străzile Beaune, Augustinilor, Cordelierilor și Lille, unul la Versailles, altul la Saint-Denis. Direcția depozitelor a avut-o la început Comisia monumentelor, apoi, sub Convenție, Comisia artelor și în sfârșit, Consiliul conservării obiectelor de știință și artă. Consiliul își trimitea delegații și la depozitele provizorii din provincie, ca să aleagă imprimările și manuscrisele care ar fi putut interesa marile biblioteci din capitală. Aici, la Paris, inventarierea cărților s-a putut face cu mai puțină greutate, existând un mare număr de călugări fără ocupație și de cunosători zeloși, care erau bucuroși să-și pună priceperea în slujba acestui scop. De aceea, nu e de mirare că, în mijlocul confuziei generale, uriașa grămadă de un milion și jumătate de cărți a fost luată în evidență cu multă grijă ca să nu se amestece cărțile din diversele biblioteci. Listele întocmite atunci poartă, pentru fiecare volum, indicația fostului proprietar și al depozitului de proveniență. Începând din anul 1793, bibliotecile din Paris au putut fi invitate să-și aleagă din depozitele literare cărțile care interesau colecțiile lor.

Prima bibliotecă din Paris, Biblioteca națională, purtând acest titlu abia din 1792, pînă atunci fusese Biblioteca regală, și-a sporit fondurile care constau la acea dată din aproximativ 153 000 volume, cu încă 300 000 de opere alese cu grijă și competență de bibliotecarii Van Praet și Capperonnier. Alegerea a durat pînă în anul 1798. În acest timp la Cabinetul numismatic condus de abatele Barthelemy, au intrat tezaurele de la Saint-Denis, Sainte Chapelle, colecțiile de la Sainte-Geneviève și piesele gravate de la catedrala din Chartres. Comisari naționali trimiși în țările cucerite au trimis numeroase imprimări și manuscrise, printre care opere ale lui Leonardo da Vinci, Galileo Galilei, Petrarca. Trimiterile s-au prelungit pînă după anul 1807 dar, după cîțiva ani, în 1815, Dacier, administratorul de atunci al Bibliotecii naționale, a trebuit să îndeplinească sarcina, dureroasă pentru el, de a restitui aliaților cărțile și obiectele aduse la Paris.

Decretul din 16 octombrie 1795 reorganiza Biblioteca națională, mărindu-i și bugetul. El fu completat printr-un regulament care prevede ca biblioteca să fie deschisă zilnic între orele zece și două. Acest decret a servit ca bază și reformelor de mai târziu,

printre altele și legii care stabilește principiul depozitului legal.

A doua mare bibliotecă din Paris, Biblioteca Mazarină, predată statului de către abatele Hooke la 7 mai 1791, s-a îmbogățit cu 50 000 de volume alese, din depozitele literare, de abatele Leblond, urmașul lui Hooke.

Pe la 1792 Biblioteca Mazarină era deschisă numai lunea și joia; din 1799 a început să fie deschisă zilnic, între orele 12 și 14, cu excepția quintidelor și decadelor, iar în 1830 programul ei de lucru se extinde între orele 10—15.

A treia bibliotecă în colecțiile căreia au trecut 30 000 de volume din depozitele literare a fost biblioteca Arsenalului, al cărei administrator Ameilhon a fost și cel mai însemnat din conservatorii acestor depozite, care au furnizat și primele elemente ale unor biblioteci municipale, altele luînd naștere mai târziu din donații particulare.

Printr-un decret din 27 ianuarie 1794, Convenția decise, în scopul înființării de biblioteci districtuale, să se creeze pe lângă fiecare școală centrală, cite o bibliotecă pentru înzestrarea cărora tot depozitele din Paris și-au deschis tezaurele. Mai târziu ele fură transformate în biblioteci comunale.

Revoluția franceză n-a cruțat nici personalul bibliotecilor, destul de strîns de altfel, din care și-a cules și victime dar și-a ales și nume glorioase care să-i înscrie realizările în istorie. Acei „scriptores regiae bibliothecae”, bibliotecarii de mai târziu, erau recrutați din oameni de litere, cunosători de limbi „moarte sau vii” care deși — după spusele abatelui des Aulnays — erau destinați prin comunicarea bogățiilor marilor colecții de cărți, să secondeze eforturile pe care spiritul omenesc le face pentru a perfecționa vechi drumuri sau a-și croi altele noi, rămîneau totuși eroii anonimi ai marilor înfăptuiri. Într-un raport al unui custode de la Biblioteca națională se spune: „Poți căuta în publicarea unor lucrări o mîngiere pentru munca ta necunoscută de nimeni și o despăgubire pentru retribuția mică pe care o ai. Dar de acum înainte, timp de douăzeci și cinci de ani, trebuie să-ți întorci gîndurile de la tine, să le pui fără încetare în folosul altuia și — pentru a spune totul într-un cuvînt — să renunți tu însuși la glorie pentru a ajuta pe alții s-o dobîndească”.

LIVIA BĂCÎRU

Lucrările economice în atenția bibliotecarilor

Conducerea științifică a diferitelor ramuri ale economiei naționale, folosirea rațională a resurselor materiale, promovarea și extinderea celor mai eficiente forme de organizare științifică a procesului tehnologic, utilizarea și gospodărirea rațională a fondurilor de investiții — toate acestea sînt de neconceput fără cunoașterea temeinică a legilor economiei socialiste și aprofundarea politicii economice a partidului.

Pe măsura înaintării noastre pe calea desăvîrșirii construcției socialiste crește numărul celor ce participă la activitatea economică. Tot mai mare devine numărul celor antrenați în descoperirea rezervelor de creștere a producției și productivității muncii, a realizării de beneficii peste plan și economii, a perfecționării continue a procesului de producție. Însușirea permanentă de cunoștințe economice care să permită o participare competentă la rezolvarea sarcinilor ce stau în fața cadrelor din economie se impune astfel cu necesitate.

În aceste din urmă decenii, cînd știința și tehnica au progresat cu pași de gigant, cînd zilnic apar perfecționări tehnice, iar metodele de conducere ale economiei trebuie adaptate la cuceririle științei și tehnicii contemporane, a rămîne în afara acestor preocupări și a te limita la cunoștințele teoretice și practice dobîndite „cîndva“ nu înseamnă altceva decît a te rupe de progres, a te situa pe poziții conservatoriste, a ignora noul și a perpetua vechiul.

Iată, așadar, numai cîteva din principalele motive care impun cu necesitate o largă răspîndire și aprofundare a cunoștințelor teoretice și practice actuale din domeniul economic. Aportul oamenilor muncii la dezvoltarea producției sociale apare astfel în legătură directă de cunoașterea celor mai actuale lucrări economice a partidului, de înțelegerea legilor economice care guvernează societatea socialistă.

Pe această linie, bibliotecilor din întreprinderi, instituții, organizații economice centrale și în general, bibliotecilor de toate categoriile le revine sarcina de a pune la îndemîna economiștilor și cadrelor tehnico-economice lucrările economice teoretice și practice cele mai recente în funcție de specificul de ramură. În aceeași direcție bibliotecile publice regionale și raionale trebuie să-și dezvolte preocupările în propaganda literaturii economice.

Numai în ultimii ani, prin grija diferitelor edituri, au fost tipărite o serie de lucrări economice cu caracter teoretic general, cu caracter specific de ramură, pe anumite probleme concrete din cadrul unei activități economice, care vin să completeze cunoștințele economice ale cadrelor din economie. O inventariere a acestora ar necesita un spațiu mult prea mare, fapt care ne face să ne referim numai la cîteva dintre cele mai importante și actuale lucrări de acest gen, fără a include broșurile de nivel elementar, cu o largă sferă de circulație.

a) În domeniul: economie generală

Nu putem trece la alte studii de economie generală fără a nu sublinia faptul că, numai în anul 1963, economiștilor și cadrelor tehnico-economice din diferite instituții și întreprinderi li s-au pus la dispoziție prin grija diferitelor edituri 3 cursuri de economie politică, în ediții revizuite, îmbunătățite și adaptate în lumina ultimelor documente de partid. Este vorba în speță de *Economia politică* — curs

pentru învățământul economic superior (Ministerul Învățământului, Institutul de științe economice „V. I. Lenin”-București, Catedra de Economie politică, Editura didactică și pedagogică, 1963, 580 p.), *Economia politică — Socialismul* (Manual. Școala superioară de partid „Ștefan Gheorghiu”, Editura politică, 1963, 559 p.) și *Economia politică — Capitalismul* (Manual. Ministerul Învățământului, Editura politică, București, 1963, 454 p.). Adresate în principal studenților și celor ce studiază economia politică în mod organizat, aceste cursuri sint în îndreptar teoretic prețios pentru toate cadrele economice în vederea cunoașterii aprofundate a legilor generale care guvernează economia.

Pe linia ridicării calificării profesionale a cadrelor de economiști-planificatori din întreprinderi, ministere și instituții centrale în anul 1963 și-a făcut apariția un *Curs de planificare a economiei naționale a R.P.R.* (Editura didactică și pedagogică, Buc., 1963, 583 p.). Lucrarea — prima de acest gen în țara noastră — este o expunere științifică a legităților și principiilor planificării economiei naționale care stau la baza elaborării planului unic de stat. Ea constituie o contribuție importantă la studiul metodologiei de planificare a dezvoltării economice și social-culturale a țării noastre, un loc important revenind sistemului de bilanțe al economiei naționale — metodă principală în elaborarea planului de stat. Utilitatea ei depășește limitele unui curs adresat studenților, fiind o lucrare economică de interes general pentru toate cadrele de economiști și tehnicieni din toate sectoarele de activitate.

O lucrare de o importanță fundamentală pentru cunoașterea și înțelegerea problemelor economice, teoretice și practice ale dezvoltării bazei tehnice materiale a socialismului și problemele legate de perspectiva trecerii treptate la construirea comunismului în patria noastră o constituie *Probleme ale creării și dezvoltării bazei tehnice-materiale a socialismului în R.P.R.* (Editura Academiei R.P.R., 1963, 390 p.). Apărută sub redacția unui colectiv de cercetători de la Institutul de cercetări economice al Academiei R.P.R. în frunte cu prof. Roman Moldovan, membru corespondent al Academiei R.P.R. lucrarea este o înmănușiere de nouă studii, abordând problemele cele mai actuale ale construcției socialiste în țara noastră. Ea este totodată o prezentare a unor aspecte importante ale politicii economice a P.M.R. Adresată unui larg cerc de cititori, economiști, cadre didactice, studenți și alții, volumul oferă un tablou sintetic al dezvoltării economiei noastre naționale fiind totodată și o prezentare a problemelor și sarcinilor de perspectivă în dezvoltarea bazei tehnice-materiale a socialismului.

Cadrelor care activează pe tărîm financiar ca și studenților li s-a pus la dispoziție lucrarea *Bugetul de stat și controlul financiar* de conf. univ. M. Popovici (Editura didactică și pedagogică, 1963, 361 p.). Sub formă de curs, lucrarea se caracterizează printr-o analiză temeinică a problemelor fundamentale privind în principal întocmirea și executarea bugetului, precum și abordarea unor probleme teoretice și practice de cea mai mare importanță pentru cadrele financiare din economie.

b) În domeniul : statistică și monografie

Cercetătorul, economistul, planificatorul nu pot fi dispensați de cunoașterea aprofundată a metodelor statistice de cercetare a fenomenelor și proceselor social-economice. Cunoașterea metodelor statistice de prelucrare și analiză a datelor care ilustrează evoluția diferitelor fenomene, constituie o cerință imperioasă pentru orice economist, în vederea sporirii eficienței muncii de cercetare, planificare, analiză economică etc.

Pe această linie în ultimul timp au apărut o serie de lucrări teoretice și practice menite să îmbogățească aria cunoștințelor de statistică în lumina celor mai actuale probleme și metode ale acestei discipline.

Astfel, în anul 1963 a apărut primul *Curs de statistică teoretică* cu tiraj mai larg și de uz general. (Editura didactică și pedagogică, 1963, 323 p.). Elaborat de un colectiv de cadre didactice de la Institutul de științe economice „V. I. Lenin”-București, în frunte cu profesorii M. Biji și D. Hașigan, cursul se adresează unui cerc larg de cititori — statisticieni, economiști, planificatori, matematicieni, studenți, cadre didactice etc. Redactat la un înalt nivel științific, cursul reflectă preocuparea de a cuprinde problemele majore ale teoriei statistice în lumina progreselor realizate în ultimul timp pe acest tărîm.

O lucrare utilă pentru cei ce sînt preocupați de aplicarea metodelor statistico-matematice în producție este lucrarea lui N. Ranciu și L. Tövissi: *Statistica matematică cu aplicații în producție*. (Editura Academiei R.P.R., 1963, 326 p.). Lucrarea depășește cadrul teoretic al problematicei, înscriindu-se ca o lucrare valoroasă, prinderi care dovedesc preocupări pentru găsirea mijloacelor și inginerilor din întreținere și calitativ al producției industriale.

Pe aceeași linie de preocupări lucrarea lui F. Magiurea și A. Calistra, *Metode și aparate electrice pentru controlul statistic al dimensiunilor*. (Editura tehnică, Buc., 1963, 184 p.), reprezintă o tratare accesibilă a controlului statistic al proceselor de fabricație cu ajutorul aparatelor electrice. Lucrarea fiind adresată economiștilor și inginerilor care se ocupă cu controlul calității producției, este totodată o contribuție la extinderea acțiunii de mecanizare și automatizare a operațiilor de control și, implicit, la creșterea productivității muncii și reducerea prețului de cost al producției.

Pentru întregirea cunoștințelor teoretice și practice de statistică industrială a apărut sub redacția prof. Manea Mănescu, membru corespondent al Academiei R.P.R. un nou curs *Statistica industrială* (Vol. II, partea I. Tehnica de calcul statistic și analiza economică, I.S.E. „V. I. Lenin” — București, Catedra de calcul statistic și analiza economică. Editura didactică și pedagogică, 1962, 318 p.).

Un model de analiză statistico-economică a unei întreprinderi, sub formă monografică, îl găsim în lucrarea *Uzinele Reșița în anii construcției socialiste*. (Editura Academiei R.P.R., 1963, 526 p.). Pe aceeași linie de preocupări monografice, un grup de cercetători de la Institutul de cercetări economice al Academiei R.P.R. au îmbogățit acest domeniu de analiză economică multilaterală cu o nouă lucrare *Industria sîrmei — Cîmpia Turzii*. (Editura Academiei R.P.R., 1963, 247 p.). Adresată unui larg cerc de cititori care activează în economie, ca și monografia „Uzinelor Reșița”, lucrarea este o analiză complexă a procesului de producție din această întreprindere, fiind totodată și un îndreptar teoretic și practic pentru economiștii din întreprinderi care dovedesc preocupări similare pentru elaborarea unor asemenea studii.

c) În domeniul: economic industrial

Economiștilor care activează în ramurile industriale ale economiei le revin — pe măsura progresului tehnic — sarcini tot mai numeroase. Cunoștințele teoretice și practice trebuie mereu improspătate pentru a putea ține pasul cu timpul. Și în domeniul economiei industriale au apărut lucrări utile și interesante. Una dintre acestea este lucrarea lui C. Pintilie: *Economia, organizarea și planificarea industriei socialiste*. (Editura didactică și pedagogică, 1963, vol. I — 624 p., vol. II — 1058 p., vol. III — 776 p.). Sub formă de curs și adresată în primul rînd studenților și cadrelor didactice, cartea reprezintă interes și pentru economiștii și inginerii care lucrează în întreprinderile industriale. Concepută ca o lucrare monografică, cursul prezintă majoritatea problemelor într-un mod complex, cu preocuparea permanentă de a putea să se bucure de aplicabilitate în producție. Sînt tratate probleme teoretice ale economiei, organizării și planificării industriei, aspecte legate de diferite calcule economice cu aplicații practice, modele matematice simple cu aplicabilitate în producție etc. Cursul se axează pe realitățile economiei noastre, ținînd permanent seamă de politica economică a partidului.

Izvorită din necesitatea cunoașterii aprofundate a prețului de cost al producției din întreprinderile industriale de economiști, ingineri și alte cadre din economie, lucrarea lui Luca Năstase *Prețul de cost în industrie* (Editura științifică, 1963, 324 p.) se înscrie ca o lucrare valoroasă, completînd literatura economică de specialitate în acest domeniu, punînd la îndemîna cititorilor un material util. În linii mari, lucrarea prezintă problemele de actualitate ale prețului de cost în industrie, scoate în relief experiența practică pozitivă a mai multor întreprinderi industriale, subliniază unele deficiențe legate de metodologia de calcul și de planificare și formulează o serie de sugestii pentru eliminarea și remediarea deficiențelor. Lucrarea este în acest fel și o generalizare a experienței pozitive dobîndite în producție de întreprinderi.

Cu profil similar și pe aceeași linie de preocupări se înscrie și cartea lui Olariu V. Cornel, *Căile de reducere a prețului de cost al lucrărilor de construcții-montaj* (Editura științifică, 1963, 268 p.), în care autorul, folosind un bogat material documentar, reușește să scoată în evidență principalele aspecte ale activității de proiectare și de execuție a lucrărilor de construcții-montaj, precum și cele mai importante căi de reducere a prețului de cost, atât în faza de proiectare, cât și în faza de execuție a construcțiilor. Lucrarea contribuie la elucidarea multor aspecte legate de prețul de cost în sectorul de construcții-montaj.

d) *În domeniul: economia comerțului*

Dezvoltarea continuă a comerțului socialist bazat pe o aprovizionare cât mai diversificată sub aspectul sortimentului de mărfuri, în care cererea de consum a populației este un factor de mare importanță — toate acestea reclamă o cunoaștere aprofundată a economiei comerțului, a politicii economice a partidului, a metodelor de planificare, a metodelor de analiză economică etc.

Pe această linie se înscrie și lucrarea lui A. Sobaru: *Economia și planificarea comerțului în R.P.R.* (Editura științifică, București, 1962, 442 p.), în care se tratează sistematic principalele probleme ale economiei circulației mărfurilor și planificării comerțului: organizarea comerțului, fondul de mărfuri, schimbul de mărfuri între sat și oraș, cererea de consum, baza tehnico-materială a comerțului și altele. Merită a fi subliniate unele metode moderne de calcul statistic și de analiză economică care sînt folosite în această lucrare pentru scoaterea în evidență a legităților consumului, a fundamentării planului în profil teritorial, a măsurării relației dintre creșterea veniturilor și modificările cererii de mărfuri a populației (coeficientul de elasticitate), în ansamblu, lucrarea este un îndreptar prețios pentru economiștii din comerț și în general pentru toți cei interesați în problemele circulației mărfurilor.

Pe linia directivelor Congresului al III-lea al P.M.R. de reducere a cheltuielilor de circulație cu 25% în perioada 1960—1965, lucrarea unui grup de cercetători de la Institutul de cercetări economice al Academiei R.P.R., *Probleme ale cheltuielilor de circulație în comerțul socialist din R.P.R.* (Editura științifică, 1963, 248 p.), constituie o contribuție la îmbogățirea literaturii economice de specialitate în domeniul circulației mărfurilor. Adresată economiștilor din organizațiile comerciale de stat și cooperatiste ea vine în ajutorul întregirii cunoștințelor cu privire la căile de reducere a cheltuielilor de circulație, descoperirea rezervelor interne, metodele de determinare ale acestora etc.

Economiștilor din ramura circulației mărfurilor, ca și studenților și cadrelor didactice le este adresat cursul elaborat de un colectiv de la I.S.E. „V. I. Lenin”, *Analiza economică a activității organizațiilor și întreprinderilor comerciale* (Editura didactică și pedagogică, 1962, 372 p.). Sînt tratate o serie de aspecte legate de analiza planului circulației mărfurilor cu amănuntul, forța de muncă din comerț, probleme de productivitate a muncii, baza tehnico-materială a comerțului, cheltuielile de circulație, rentabilitate, mijloacele circulante etc.

e) *În domeniul: economie agrară*

Și în acest domeniu, au apărut în ultimul timp o serie de lucrări interesante și utile economiștilor din sectorul agricol. Menționăm dintre acestea: *Analiza activității economice a întreprinderilor agricole socialiste* de E. Buciuman și M. Cristea (Editura agrosilvică, București, 1963, 424 p.), lucrare menită să contribuie la sporirea eficienței analizei economice a activității de producție, la găsirea celor mai bune metode de muncă în vederea creșterii continue a producției agricole și la întărirea economico-organizatorică a G.A.C.

În sprijinul celor care studiază în seminariile de economie agrară, Editura politică a reeditat culegerea de lecții *Probleme de economie agrară* (Editura politică, 1963, 312 p.). Un ajutor prețios pentru lucrătorii din G.A.C îl constituie, de asemenea, lucrarea lui F. Gîlcă și M. Ioniță, *Îmbinarea rațională a ramurilor de producție în G.A.C.* (Editura agrosilvică, 1963, 118 p.), lucrare care abordează și rezolvă la un nivel științific corespunzător probleme ale dezvoltării intensive și multilaterale a producției în G.A.C. prin prisma îmbinării armonioase și raționale a ramurilor de producție.

f) Reviste de specialitate

Cunoștințele de specialitate ale economiștilor și în general a tuturor cadrelor care lucrează în economie pot fi sporite sistematic printr-o parcurgere sistematică a unor publicații economice cu un profil variat și multilateral. Astfel, prin revista *Probleme economice* li se pun la îndemână economiștilor o serie de materiale teoretice de actualitate, îmbrăcând diferite forme ca: articole de economie generală, articole de orientare teoretică, articole cu specific de ramură, recenzii, critică, bibliografie, informații științifice etc.

Un rol deosebit pe linia informării economiștilor cu faptele săptămânii din viața economică a țării noastre și de peste hotare îl are revista *Viața Economică*. Săptămânal de orientare, documentare, informare economică generală și de ramură, revista cuprinde reportaje, articole, atlase, documentare, o agendă a economistului, un curier cuprinzând ultimele știri economice din țară și de peste hotare, extrase din presa străină, comentarii, recenzii, cronici etc.

Pentru o sferă mai restrânsă de economiști, revista *Finanțe și credit* informează lunar cititorii asupra problemelor actuale din domeniul vieții financiare a țării. Sunt prezente aici articole cu privire la sistemul financiar al statului, articole de informare teoretică și practică, precum și materiale cu privire la relațiile financiare între sistemul financiar al statului și întreprinderii, între sistemul bancar și întreprinderi și organizații economice etc.

Destinată statisticienilor, cercetătorilor, matematicienilor, economiștilor, studenților și cadrelor didactice *Revista de statistică* informează lunar cititorii asupra celor mai actuale probleme ale teoriei și practicii statisticii din țara noastră și de peste hotare.

Recent, sub egida Institutului de științe economice „V. I. Lenin” a apărut revista *Studii și cercetări economice* reprezentând o primă culegere de studii din activitatea științifică a cadrelor didactice din Institut, în cadrul căreia sînt tratate numeroase probleme ale economiei și culturii noastre socialiste. O atenție deosebită este acordată rezolvării problemelor economice ridicate de practica producției.

Nu putem încheia fără a nu menționa accentul deosebit care se pune pe literatura economică de specialitate în acest an. Trebuie subliniat faptul că numai în cadrul Editurii politice, literatura economică va reprezenta 40% din producția de carte în 1964. În cadrul acestei edituri, în afară de lucrări ca *Baza tehnică materială a socialismului* (autori, E. Prahoveanu și I. Ionescu) și *Productivitatea muncii sociale în R.P.R.* (autor, E. Dobrescu) care deja au apărut, vor mai apare: *Dezvoltarea relațiilor de producție socialiste în etapa actuală în țara noastră* (autor, Gh. P. Apostol), *Salariul real și creșterea nivelului de trai în R.P.R.* (autor, Simion Țaigăr), *Economia cerealelor în România* (autor, Marin Stancu) etc.

Din planul tematic al Editurii științifice desprindem lucrările: *Balanța legăturilor între ramuri* (autori, Vladimir Trebici, B. Comisioneru, L. Curelaru, F. Basch), *Analiza rentabilității întreprinderilor industriale* (autor, Al. Gheorghiu), *Bazele matematice ale programării liniare* (autori, Acad. Gh. Mihoc și H. Ionescu), *Reevaluarea și amortizarea fondurilor fixe* (autori, I. Crain, E. Nișulescu, I. Mîhai), *Organizarea și retribuirea muncii în comerț* (autor, O. Snak) etc.

În cadrul celorlalte edituri vor apare numeroase manuale pentru învățămîntul economic, lucrări tehnico-economice pentru specialiști din diferite domenii de activitate și multe altele.

Se poate spune că anul 1964 va completa goluri importante în literatura economică de specialitate, cu lucrări economice variate și interesante la nivele diferite de accesibilitate. Bibliotecilor le revine un rol important pe linia preocupării de achiziționare a acestora și de punere la îndemîna cititorilor a acestor lucrări.

N. BĂLCESCU. *Opere*, vol. IV. Corespondența. Ed. critică de G. Zane. Buc., Editura Academiei R.P.R., 1964. 657 (680 p. + 14 facs. + 14 pl. offset).

Corespondența publicată în vol. IV al *Operelelor* lui N. Bălcescu cuprinde scrisori, memorii și adrese emise de N. Bălcescu între anii 1843—1852, în total 183 de documente, dintre care unele publicate, altele inedite. Scrisorile reprezintă corespondența propriuzisă particulară și are ca destinatari, în cea mai mare parte, prieteni personali și politici, mai toți fruntași în viața publică a poporului român și în revoluția de la 1848.

Materialul conținut în volumul de față are o însemnătate de prim ordin. Corespondența întregeste opera publicistică a lui N. Bălcescu și, într-o anumită privință, este ea însăși o remarcabilă contribuție științifică. Unele scrisori și memorii pot fi puse alături de cele mai bune dintre scrierile sale.

Însemnătatea corespondenței trebuie privită dintr-un îndoit punct de vedere: biografic și istoriografic. Corespondența întregă este un izvor principal pentru biografia lui N. Bălcescu; pentru anumite evenimente sau perioade este chiar unicul izvor de care dispunem. Sub raport biografic, informațiile pe care ni le procură privesc atât activitatea sa politică, cât și activitatea științifică. Cu ajutorul acestui material, putem mai sigur, decât cu orice alt izvor, să reconstituim exact rolul și poziția lui N. Bălcescu în revoluția din 1848 și activitatea sa din vara anului 1849 în Ungaria și Transilvania; nu mai puțin, întâmplările principale, care au survenit în viața sa în timpul emigrației și condițiile sale de existență până în preajma morții. Scrisorile ne mai dau informații unice asupra epocii și împrejurărilor în care a alcătuit cele mai importante dintre scrierile sale.

În afară de interesul biografic și mai presus de acesta, corespondența are o însemnătate de ordin istoriografic. Conținutul ei predominant social-politic oferă o sursă documentară de prima importanță pentru anumite probleme ale istoriei românești dintre anii 1843—1852. Ceea ce constituie caracteristica esențială a acestei corespondențe este că ea nu cuprinde — așa cum era uzul — o consemnare cronicărească de fapte, ci conține, o pătrunzătoare analiză critică a evenimentelor la care lua parte, ori se desfășurase sub ochii săi,

dublă de o caracterizare pregnantă a rolului pe care îl dețineau sau îl deținuseră personajele principale apărute pe scena istoriei românești în acele împrejurări.

Scrisorile mai conțin numeroase referiri la personajele politice române și străine cu care N. Bălcescu a venit în contact în cursul revoluției sau în timpul emigrației. Caracterizările sale lapidare, de foarte multe ori aspre, însă perfect oneste, străine de orice interes mărunț sînt făcute întotdeauna de pe pozițiile revoluției. Nu o dată dezvoltarea ulterioară a evenimentelor a confirmat exactitatea lor.

La transcriere, s-a folosit interpretarea fonetică a textului, procedindu-se totodată și la o nouă descifrare a tuturor scrisorilor cifrate, după o verificare prealabilă a cifrării însăși.

La materialul de texte este adăugat, în *Anexe*, un material documentar în parte inedit, constînd din 32 documente, reproduse în extenso sau în regește, după importanța fiecăruia, privitor la inițiativa lui Alexandru Vodă Cuza de a se aduce în țară osemintele lui N. Bălcescu și de a se tipări o ediție omagială completă a operelor acestuia.

În *Notele și Materialele* care însoțesc textele, se publică cîteva cercetări și un anumit material documentar. Cercetările se referă la probleme puse de elaborarea acestei ediții și de tehnica ei, astfel: manuscrisele corespondenței, edițiile anterioare, bibliografiile existente, metodele de cifrare și descifrare și chestiunea disgrafiilor din manuscrise. Materialul documentar privește fiecare scrisoare, memoriu sau adresă în parte. El își propune să dea lectorului o orientare în bibliografia manuscriselor respective și a editărilor anterioare, precum și un număr de referințe considerate utile privitoare la împrejurările în care a fost emisă corespondența mai principală sau în legătură cu unele pasaje din texte care prin conținutul lor ridică probleme mai importante. Prin aceasta nu se efectuează un comentariu de fond al textelor, comentariu care nu-și poate găsi loc într-o ediție critică. Cititorul mai găsește în aceste *Note* și un material de arhivă în parte inedit, acte legate de activitatea lui N. Bălcescu evocată în corespondență, scrisori din partea unor persoane, fie destinate ale unor scrisori date în texte, (Ion Ghica, Casimir Bathyani), fie emiterile din imediată sa apropiere (Zoe și Sevastița Bălcescu, mama și sora sa, ori Maria

Cantacuzino), toate în conexitate cu materialul din texte.

Volumul se încheie cu o listă a periodicelor române și străine, citate în texte și cu indice de nume, persoane și locuri, menționate atât în texte și în anexe, cât și în *Note* și *Materiale*.

Lucrarea se adresează istoricilor, literaților, specialiștilor în istoria literaturii, profesorilor, studenților, bibliologilor.

L. MARCU

SĂRĂȚEANU, L.: *Acasă la...* Buc., Editura tineretului, 1964, 194 p. (Colecția „În jurul lumii“).

Volumul *Acasă la...* reunește note de drum din Anglia, Franța, Italia, R. D. Germană, Elveția, Belgia și R.P. Polonă, țări pe care autorul le-a vizitat ca ziarist.

L. Sărățeanu a căutat să folosească popasurile sale în orașele legate de marile biografii ale istoriei literelor și artelor, pentru a lua contact și cu mărturiile materiale ale prezenței de odinioară a unor buni prieteni ai tuturor generațiilor: Shakespeare, Goethe, Hugo, Chopin, Rubens, Rousseau, Dickens, Liszt, Respighi...

Vizitând monumente și case memoriale, cercetând biblioteci vestite, parcurgând grădini sau palate transformate în muzee, gazetarul și-a notat date, a consemnat în carnetul său impresii. Apoi, afară, în strada modernă, printre oamenii contemporaneității, a privit cu luare-aminte, încercând să descernă unde se află moștenirea aceluia ce a dat așezării respective o strălucire în plus, sau care — în unele cazuri — a conferit numelui ei consacrare mondială.

Acasă la... nu este însă o carte de note de călătorie obișnuită; autorul și-a propus și a realizat un gen inedit în colecția „În jurul lumii“, înfățișând orașele, locurile vizitate prin prisma marilor personalități ale artei și literaturii universale. Stratford-upon-Avon îi oferă prilejul de a vorbi despre William Shakespeare, „Marele Will“, dar și de Stratfordul contemporan. Vizitând Londra, autorul merge pe urmele lui Dickens, introducându-se în universul dickensian și, în același timp, creionând puternic viața ce se desfășoară în zilele noastre. Pagini emoționante de evocare a lui Lenin completează capitolele despre Londra și Geneva, autorul vizitând locurile unde a trăit și a lucrat întemeietorul primului

stat socialist din lume. L. Sărățeanu se apropie cu multă căldură de figura lui Jean-Jaques Rousseau, „răzvrătitul“, descrie Geneva modernă, centru important al unor foruri internaționale. La Paris, reporterul îl vizitează pe Victor Hugo la el acasă, stă de vorbă cu eroii lui, străbate locurile îndrăgite de celebrul autor al *Mizerabililor*. La Weimar, Goethe care cerea „mai multă lumină“ se bucură constatând că din casa lui „au dispărut tenebrele“, Chopin îi prezintă țara renăscută din cenușă ca pasărea Phönix, Rubens îi arată Belgia cu comorile ei umane și culturale, iar la Roma descoperă frumusețea acestui „oraș al fintinilor“.

Acasă la... îmbrățișează genuri gazetărești variate: reportaj, pamflet, cronică de artă, eseu, ceea ce face ca relatarea să fie vie, antrenantă. Lumea de azi, cu frământările și bucuriile ei, cu speranțele și realizările ei, orașul modern, cu viața și caracteristicile sale au fost prinse în obiectivul sensibil al ziaristului.

Acese popasuri la cițiva din „prieteni generațiilor“, cum îi numește autorul, ne dezvăluie un univers larg, real, uman. Cartea scrisă într-un stil atrăgător, pe cît de agreabilă pe atît de instructivă, conține și numeroase fotografii și reproduceri de artă. Ea se adresează cititorilor de toate vîrstele.

L. O.

GIUSEPPE TOMASI DI LAMPEDUSA. *Ghepardul*. Buc.; Editura pentru literatură universală, 1964, 270 p.

Operă singulară în felul ei, cu caracteristici de construcție străine romanului de tip clasic, balzacian, *Ghepardul* păstrează farmecul inedit al unui poem elegiac. Poemul unei clase crepusculare — nobilimea siciliană, în pragul disoluției pe care i-o vestește explozia resorgimentoului — rostit pe un ton meditativ, plin de luciditate și melancolie de către masivul prinț de Salina.

Blazonul nobiliar ros de dintele vremii, miasele care alterează parfumul suav al florilor din grădină, camerele în care stăruie praful ca și detașarea prințului de proza cele treburi administrative pentru contemplarea și studierea astrului — arată că *Ghepardul* nu mai păstrează intactă vitalitatea de odinioară. El nu mai poate ține în înclștarea ghiarelor pămîntul scaldat de soarele necruțător al sudului italic și rivnit de burghezia în ascensiune. Pierzîndu-și forța leopardului — *Ghepardul*

lasă să transpară doar bunătața ciinelui și o anume grație a unei mișcări de dans. Constrins la concesi, pe care necesitatea istorică i le impune, Fabrizio Salina recunoaște simțul practic, adaptabilitatea și celelalte însușiri ale vulgarului Calogero Sedara și ale ambițioasei și cuceritoarei sale fiice Angelica. Puterea de pătrundere a faptelor îl fac să descopere și să marcheze, cu o subtilă ironie, tarele care aveau să caracterizeze clasa cu aspirații la dominație: cupiditatea, lipsa de scrupule, grosolănia. Disprețul stăpinit care îl încearcă față de proaspeții parveniți ai ierarhiei sociale izvorăște totuși din idealizarea nobilimei, cu care nu încețază a se identifica și pe care o socotește depozitara virtuților de noblețe, de bun gust, de finețe. Prințul are puterea de a recunoaște față de sine însuși lipsa de vlagă, de capacitate și de perspectivă a propriilor sale progenituri. Simpatiile sale nedisimulate merg către nepotul său Tancredi Falconieri, fre-mătător de tinerete dar lipsit de avere, avântat și totodată realist, încântător și în același timp cinic, pentru care revoluția garibaldină reprezintă în parte și o trambulină spre parvenire, spre definirea unei situații. Încurajând și susținând pe lângă don Calogero căsătoria lui Tancredi cu Angelica, prințul încearcă senzația grețoasă a înghițirii unei șopîre greu digerabile. El își înfrînge însă repulsia, pentru a realiza, pe dimensiunile unde-și poate exercita influența, altoirea trunchiului aristocratic vlăguit cu banii și sîngele burgheziei și totodată salvarea proprietății latifundiare. Salina este încredințat de justetea opiniei diplomatice a lui Tancredi că lucrurile puteau fi păstrate intact numai prin schimbarea fațadei nobiliare.

Ochiul rece, neumbrit de pasiuni al Ghepardului îl face să descopere că nici o forță nu se poate opune mișcării lui Garibaldi, care în aclamații furtunoase debarcase la Marsala. Dar aca-pararea de către burghezii a revoluției, cîrdășia cu feudalitatea — la care Tancredi subscrie, minat de simțul ascuțit al intereselor sale — opțiunea pentru dinastia piemonteză și săvîrșirea unității naționale pe calea monarhiei — aveau să anuleze eficiența mișcărilor țărănești pentru pămînt.

Optica lui Salina, cu toată forța sa de pătrundere, nu poate depăși anumite limite. Sînt de fapt însăși limitele autorului, Giuseppe Tomasi, duce de Palma și prinț de Lampedusa, aristocrat de vastă cultură, care-și petrecea

timpul fie la Palermo, fie în castelul soției sale Alexandra Wolff-Stomeresse. Suprapunînd relatării evenimentelor perspetiva sa istorică, autorul explică înapoierea Siciliei — determinată în fond de trădarea idealurilor revoluției garibaldiene — prin încremenirea, imobilitatea pămîntului sicilian. Absolutizînd legile societății în care a trăit, socotind viciile acesteia drept racile ce se perpetuează și schimbările rostuite astfel încoît să nu determine consecințe a-dînci, el sugerează o oprire în loc a cursului istoriei.

Cu toate aceste limite de interpretare, virtuți artistice conferă cărții o încontestabilă valoare. Portretul lui Fabrizio Salina se înscrie ca una din cele mai interesante realizări literare. Puternicul fond sensual — manifestat prin sesi-zarea frumuseților concrete, percepția ascuțită a mirosurilor dezvoltată pînă la un excesiv rafinement, plecarea nocturnă spre Palermo ațîțat de farmecele Marianninei — se împletește cu suavită-te, cu judecata cumpănită, prudentă. Lampedusa a conturat un personaj complex, convingător, cu o personalitate puternică.

Paginile care descriu dragostea dintre Tancredi și Angelica sînt pilne de prospețime, pătrunse de o autentică forță lirică. Cititorul păstrează multă vreme imaginea celor doi tineri, care îmbătați de parfumul amețitor al puternicei atracții ce o resimt unul față de celălalt, descoperă un univers plin de mister și încîntare în încăperile ne-umblate ale castelului părăginit.

Moartea prințului are o tonalitate gravă, de orgă, punctată de nostalgie, părere de rău, amărăciune. Este un sfîrșit înfruntat cu resemnare și cu o excepțională acuitate a părăsirii forțelor. Stilul colorat dar în deplină concordanță cu sobrietatea faptului și compasiunea reținută a martorilor oferă și acestui capitol al cărții o mare frumusețe.

În urma prințului, sfîrșit într-o cameră de hotel, rămîn jalnice și caricaturale vestigii. Ultimul Salina n-a salvat nimic din fastuoasa glorie a blazonului; ridicolul acoperă pe Concetta și pe bigotele sale surori, colecționare de moaște furnizate clandestin. Angelica, sclerosată de vîrstă e apăsată de amintirile unei vieți în care dragostea a plîpîit doar, dar n-a stăruit și n-a strălucit niciodată. Pînă și cîinele Bencicò, împaiat și mîncat de molii se pulverizează ca o rămășiță precară, inutilă.

Romanul nu prezintă succesiunea unor fapte care se înlanțuie riguros pe parcursul unei desfășurări gradate a acțiunii. Dar el se citește cu acea încintare pe care ți-o transmite o operă inezestrată cu un autentic lirism.

D. RĂDUCANU

YAŞAR KEMAL. *Indje Memet, haiducul*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1964, 382 p.

Prin traducerea din ultimii ani literatura turcă devine din ce în ce mai cunoscută la noi. Romanul *Indje Memet, haiducul*, unul din cele mai bune din literatura turcă contemporană este în același timp și unul din cele mai semnificative în evoluția romanului turc actual, un pas înainte în evoluția realismului critic. Autorul Yaşar Kemal născut în 1922 a început să scrie la ziarele și revistele progresiste în 1946. După mai multe culegeri de nuvele publică primele romane în 1955. Tot atunci apare și *Indje Memet* care s-a bucurat de o călduroasă primire; editat de mai multe ori, a figurat pe lista recomandărilor UNESCO de traduceri în limbi străine și ca atare a fost tradus în vreo 20 de limbi.

În *Indje Memet haiducul* nu avem un simplu roman de aventură: cu haiduci deși folclorul turc este plin de destavnuri (epopei) cu haiduci. Haiducia apare ca un fenomen de masă, ca un protest al țărănimii exploatare, ca o formă a luptei de clasă. Din roman aflăm procesul de formare a unei noi moșierimi turce în regiunile fertile din sud unde oameni ca Abdi Aga sau Ali Safa Bey deposedează pe țărani de pământuri, își rotunjesc averile, acaparând pământurile armenilor și grecilor izgoniți. Țăranii n-au voie să plece nici pentru o zi în alt sat sau în oraș. Și pentru a se căsători trebuie să aibă în-cuviințarea lui aga. Acțiunea romanului se desfășoară în jurul conflictului dintre tinărul țaran turc Indje Memet și Abdi Aga, stăpîn absolut peste cinci sate. Țăranilor li se ia și trei sferturi din recoltă, fiind siliți astfel să cerșească iarna un ciur de făină lui aga, de la care nu-l primeau decît în cazul unor dovezi de supunere sau vînzîndu-și singurele animale sau bunuri pe

care le mai posedau. În roman asistăm la procesul formării conștiinței acestui țaran simplu dar demn, de la o primă fugă la transformarea în haiduc, în luptător pentru apărarea intereselor țărănimii. Avem însă caractere complexe și împrejurări complexe. Multe cete de haiduci sînt bandiți de rînd, care atacă pe oricine, alții sînt urlete în mîna moșierilor, care-i foloseau împotriva protestelor țăranilor față de samavolnicia moșierilor sau împotriva haiducilor care luptau pentru drepturile și apărarea avutului și demnității țăranilor asupriți. Memet este în fond un om blind, incapabil de a face rău, poziție care-l face să se despartă de haiducii-bandiți. El nu are decît un singur țel, să scape pe țărani de Abdi Aga. Și la celelalte personaje din roman apare caracterul complex și contradictoriu. Iată-l pe Topal Ali, dornic de război după ce fusese unealta agăi, el îl servește pe Memet, dar reintră și în slujba moșierului. Unii haiduci ca Redjep Ceauș mor ducînd cu ei taina motivului care i-a făcut să ia drumul munților și pădurilor. Asim Ceauș jandarmul care jura să răpună pe Memet, cînd vede că acesta are un fiu născut în împrejurări tragice de iubita care-l însoțea și care murise, nu numai că nu-l ia prizonier dar îi dă și muniție cu care să tragă în continuare în jandarmii care-l încolțeau. Memet are sprijinul țărănimii care-l ascunde, a unui trib nomad pe care îl scapă de jaf și dezonoare. Aceleași trăsături le prezintă și personajele feminine: logodnica lu Memet, apoi Iraz, Hürü etc. Și între cei doi moșieri este o diferență. Față de cruntul Abdi Aga, Ali Safa Bey e mai „modern” și prin aceasta mai abil în acapararea pămînturilor, reprezentant tipic al noii moșierimi, în formare, din epoca republicană.

Stilul romanului e plin de dinamism. Aproape întreaga acțiune este dominată de dialog și de o serie de procedee ca monologuri, blesteme, prin care se subliniază mai bine psihologia personajelor. Romanul ne dă o remarcabilă imagine a satelor din sudul Anatóliei cu pitorescul naturii și populației de acolo. Nu lipsesc nici producții literare populare, versuri, proverbe incluse în acțiune.

I. MATEI

5 AUGUST 1895. *A încetat din viață, la Londra, FRIEDRICH ENGELS* (n. 1820). Bibliografie în: Călușa bibliotecarului XVI (1963), 7(iulie), cop. III.

— *Se împlinesc 35 de ani de când a început eroica grevă a muncitorilor mineri de la Lupeni* (1929).

★

9 AUGUST. Ziua minerului.

★

15 AUGUST. Ziua presei române. În 1931 a apărut primul număr ilegal al ziarului „Scnteia”, organ al Partidului Comunist din România.

★

17 AUGUST. *În urmă cu 10 ani (1954) a murit N. IONESCU-SISEȘTI*, eminent profesor și medic român. (n. 1888).

★

18 AUGUST. *Se împlinesc 20 de ani de la asasinarea (1944) lui ERNST THÄLMANN*, activist de seamă al mișcării muncitorești germane și internaționale (n. 1886).

★

23 AUGUST. 20 de ani de la eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist.

★

26 AUGUST. *Se împlinesc 80 de ani de la moartea (1884) cunoscutului doctor român CAROL DAVILLA* (n. 1828).

★

28 AUGUST. Acum 215 ani (1749) s-a născut marele poet și scriitor german JOHANN WOLFGANG GOETHE (m. 1832). [Goethe, Johann Wolfgang von: *Opere*, vol. 1—2. Buc., E.S.P.L.A., 1955; *Despre literatură și artă*. Buc., E.S.P.L.A., 1957. 208 p.; *Din viața mea*. Poezie și adevăr. Vol. I—II. Buc., E.S.P.L.A., 1955; *Egmont* — tragedie în cinci acte. Buc., Editura de stat, 1949. 128 p.; *Faust*. [Vol.] 1—2. Buc., Editura pentru literatură, 1962; *Poezii*. Buc., Editura tineretului, 1961, 175 p.; *Suferințele tinărului Werther*. Buc., E.S.P.L.A., 1960. XII+164 p.; Gulian, C. I. *Goethe și problemele filozofiei*. Buc., Editura științifică, 1957. 88 p.; Rolland, Romain. *Goethe și Beethoven*. (Marile epoci creatoare). Buc., Editura muzicală, 1962. 197 p.; Vianu, Tudor. *Goethe*. [Buc.], Editura pentru literatură, 1962. 108 p.]

★

30 AUGUST. În 1877, trupele române cuceresc reduta Grivița în cadrul războiului pentru independență purtat de România alături de Rusia împotriva Turciei.

SEPTEMBRIE 1964

1 SEPTEMBRIE. Cu 20 de ani în urmă (1944) a murit scriitorul român LIVIU REBREANU (n. 1885). [Rebreanu, Liviu. *Opere alese*. [Vol.] 1—2. [Buc.] Editura pentru literatură, 1962; *Opere alese*. Vol. 5. [Buc.], Editura pentru literatură, 1959—1961; *Cintecul iubirii*. Buc., Editura tineretului, 1960, 264 p.; *Ion*. Vol. I—II. Buc., Editura pentru literatură, 1963; *Nuvele*. Buc., Editura tineretului, 1957. 335 p.; *Pădurea spinzuraților*. [Buc.], Editura pentru literatură, 1963. XVI+352 p.; *Răfuiala*. [Buc.], Editura tineretului, 1961. 232 p.; *Răscoală*. [Buc.], Editura pentru literatură, 1963, 488 p.; Crohmălniceanu, Ovid S. *Liviu Rebreanu*. [Buc.], E.S.P.L.A., 1954, 144 p.; Rebreanu Fanny Liviu. *Cu soțul meu*. Gînduri, imagini, întîmplări. Buc., Editura pentru literatură, 1963, 248 p.]

3 SEPTEMBRIE. În 1866 s-a deschis la Geneva primul Congres al Internaționalei I.

★

6 SEPTEMBRIE. În 1941 a apărut platforma program a P.C.R., care chema masele populare din țara noastră la luptă împotriva criminalului război antisovietic și a dictaturii antonesciene.

— *Se împlinesc 145 de ani de la nașterea (1819) scriitorului NICOLAE FILIMON*, cel dintâi romancier realist român (m. 1865). [Filimon Nicolae. *Opere*. Vol. 1—2. [Buc.], E.S.P.L.A., 1957; *Scrieri alese*. Vol. 1. Buc., Editura tineretului, 1958. 368 p.; *Ciocoi vechi și noi sau Ce naște din pisică șoareci mîincă*. [Buc.], Editura pentru literatură, 1963. XL+296 p.; *Roman Năzdrăvan*. Buc., Editura tineretului, 1961, 56 p.; Că-

linescu, George. *Nicolae Filimon*. Buc., Editura științifică, 1959, 276 p.; Zalis, H. *Nicolae Filimon*. Buc., Editura tineretului, 1958, 208 p.]

★
9 SEPTEMBRIE. Sărbătoarea națională a poporului bulgar. În urmă cu 20 de ani, a fost doborâtă dictatura fascistă în Bulgaria.

★
12 SEPTEMBRIE. Se împlinesc 200 de ani de la moartea (1764) cunoscutului compozitor francez J. Ph. RAMEAU (n. 1683).

— În urmă cu 95 de ani (1869) s-a născut chimistul român G. G. LONGINESCU (m. 1939).

★
13 SEPTEMBRIE 1848. A avut loc lupta din Dealul Spirii dintre pompierii români și trupele turcești chemate de boierimea reacționară să înfringă revoluția.

★
20 SEPTEMBRIE. Se împlinesc 505 ani de când pentru prima oară, într-un hrisov emis de Vlad Țepeș, este menționată „Cetatea București” (1459).

★
21 SEPTEMBRIE. În urmă cu 20 de ani a apărut primul număr legal al

ziarului „Scinteia”, Organ al C.C. al P.M.R. (1944).

★
24 SEPTEMBRIE. Ziua constituției Republicii Populare Romine.

★
26 SEPTEMBRIE. Se împlinesc 115 ani de la nașterea (1849) marelui savant sovietic I.P. PAVLOV (m. 1936).

★
28 SEPTEMBRIE. Se împlinesc 100 de ani de când s-a creat la Londra Internaționala I sub conducerea lui K. Marx și Fr. Engels (1864).

★
29 SEPTEMBRIE. Se împlinesc 60 de ani de la nașterea (1904) scriitorului sovietic N. A. OSTROVSKI (m. 1936). [Ostrovski, N. A. Așa s-a călit oțelul. Buc., Editura tineretului, 1963. VIII+392 p.; Născuți în furtună. [Buc.], E.S.P.L.A., Cartea rusă, 1960, IX+246 p.; Vengrov, N. și Efros, M. N. A. Ostrovski. Buc., Editura tineretului, 1958. 232 p.]

★
30 SEPTEMBRIE. În urmă cu 280 de ani (1684), a murit PIERRE CORNEILLE, mare dramaturg francez (m. 1606). [Corneille, Pierre. Cidul. Buc., E.S.P.L.A., 1956. 128 p.; Teatru. Corneille, Pierre și Racine, Jean. Buc., Editura tineretului, 1960. 196 p.]

La acest număr au colaborat: IOANA ARSUREANU, bibliotecară, școala medie „Mihai Viteazul”; SORIN ALEXANDRESCU, asistent, facultatea de filologie București; MIRCEA ANGHESCU, Biblioteca centrală de stat, filiala în limbi străine; LIVIA BACIRU, Biblioteca Academiei R.P.R.; PAVEL BINDER bibliotecar-șef, biblioteca regională Brașov; EDUARD BIBIRI, documentalist, revista „Viața economică”; V. CURTICĂPEANU, cercetător, Institutul de istorie al Academiei R.P.R.; VERONIA FLORONI, bibliotecară, Gladna-Romină, raion Făget; N. GEORGESCU-TISTU, profesor universitar; ION MICU, director, biblioteca regională Bacău; V. P. OLEA, învățător Valea-Mică, raionul Alba; ERNEST PAKI, inginer, Centrul de documentare al Combinatului carbonifer Valea Jiului; BARBU THEODORESCU conferențiar universitar, Institutul pedagogic de 3 ani Craiova; GH. TALPEȘ, biblioteca sâtească Mihai Bravu, raion Giurgiu; MARIA TAMAS, biblioteca comunală Marga, raion Caransebeș.

COLEGIUL DE REDACȚIE: BAICULESCU George, GRUIA Ștefan (redactor șef), GRÜNBERG Aron (redactor șef adjunct), IOVANOV Eugen, JIANU Marcel, LUPU Atanase, POPESCU-BRĂDICENI Angela, RAUȘ Nicolae, TOMESCU Mircea.

BIBLIOTECARI !

Popularizind secțiile „Carte prin poștă“ asigurați o documentare multilaterală a cititorilor dvs.

Cititorii pot obține cărțile dorite adresându-se printr-o scrisoare sau carte poștală secției „Cartea prin poștă“ din orașul reședință de regiune, la următoarele adrese :

- REG. ARGES — ÎNTREPRINDEREA
COMERCIALĂ INTERRAIONALĂ
(I.C.I.) Pitești, str. Tîrgul din Vale
nr. 23
- REG. BACĂU — I.C.R. Bacău, str. Ti-
neretului nr. 44
- REG. BANAT — I.C.I. Timișoara, str.
Ungureanu nr. 17
- REG. BRAȘOV — I.C.R. Brașov, str.
Tancsics Mihai nr. 4
- REG. CLUJ — I.C.I. Cluj, str. Fabrica
de chibrituri nr. 1
- REG. CRIȘANA — I.C.I. Oradea, str.
Martirilor Deportați nr. 32—34
- REG. DOBROGEA — I.C.I. Constanța,
str. Ștefan cel Mare nr. 84
- REG. GALAȚI — I.C.R. Galați, str. 11
Iunie nr. 25
- REG. HUNEDOARA — I.C.R. Deva, str.
George Enescu nr. 40
- REG. IAȘI — I.C.R. Iași, str. Manta
Roșie nr. 74
- REG. MARAMUREȘ — I.C.I. Baia Ma-
re, str. 6 Martie nr. 216 — Car-
tier Depozite — Recca
- REG. MUREȘ AUTONOMĂ MAGHIA-
RĂ — I.C.I. Tg. Mureș, str. Pavlov
nr. 3
- REG. OLTEANIA — I.C.I. Craiova, str.
Ramppei nr. 35
- REG. PLOIEȘTI — I.C.R. Ploiești, B-dul
Grivița Roșie nr. 23
- REG. SUCEAVA — I.C.I. Suceava, str.
Rozelor nr. 1 — cartier Burdujeni
- LIBRĂRIA „CARTEA PRIN POȘTĂ“
DIN BUCUREȘTI, str. Biserica E-
nei nr. 16.

Cărțile solicitate vor fi trimise prin poștă la adresa indicată de cititori plata făcîndu-se la primirea coletului.

La aceleași adrese se pot cere și se vor trimite gratuit, cataloage de cărți din orice domenii de activitate, cataloage ale cărților literare, recomandări, recenzii, note bibliografice etc.

BIBLIOTECARI !

Și dvs. puteți folosi fondurile bănești disponibile, recurgînd la serviciile secțiilor „Cartea prin poștă“ și a librăriei „Cartea prin poștă“ din București pentru a achiziționa unele lucrări necesare bibliotecii dvs.